

Druk nr 4428

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja

S P R A W O Z D A N I E
KOMISJI ŚLEDCZEJ DO ZBADANIA PRAWIDŁOWOŚCI PRYWATYZACJI
POWSZECHNEGO ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPÓŁKA AKCYJNA

Sejm na 95 posiedzeniu w dniu 7 stycznia 2005 r. - na podstawie art. 111 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 1 i 2 ustawy z dnia 21 stycznia 1999 r. o sejmowej komisji śledczej – powołał Komisję Śledczą do zbadania prawidłowości prywatyzacji Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółka Akcyjna, która po zakończeniu pracy na 39 posiedzeniu w dniu 15 września 2005 r.

w n o s i

celem rozpatrzenia przez Sejm załączonego sprawozdania.

Komisja - zgodnie z art. 19 b ustawy o sejmowej komisji śledczej – przedstawia zdanie odrębne posłanki Ewy Kantor.

Warszawa, dnia 15 września 2005 r.

Przewodniczący Komisji
i sprawozdawca

/-/ Janusz Dobrosz

Stanowisko Komisji Śledczej
do zbadania prawidłowości prywatyzacji Powszechnego Zakładu
Ubezpieczeń Spółka Akcyjna

Nieprawidłowości i naruszenia prawa
w procesie prywatyzacji PZU S.A.

Warszawa, dnia 15 września 2005 r.

Spis treści

1. Wstęp	4
2. Etapy procesu prywatyzacji i wydarzenia bezpośrednio związane z jego przebiegiem.....	6
3. Stanowisko Komisji Śledczej w sprawie procesu przygotowań i przeprowadzenia prywatyzacji Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółka Akcyjna.....	24
4. Najważniejsze nieprawidłowości w procesie prywatyzacji PZU S.A.	31
5. Uchybienia popełnione w procesie wyboru doradcy prywatyzacyjnego Ministra Skarbu Państwa w świetle ustawy o zamówieniach publicznych - przetarg nieograniczony na wybór doradcy w procesie prywatyzacji PZU S.A. ogłoszony dnia 27 kwietnia 1998 r. (Biuletyn Zamówień Publicznych, Nr 72, poz. 12995).	38
6. Naruszenia przepisów określających zasady zbywania akcji przez Skarb Państwa w procesie prywatyzacji PZU S.A.	42
1) Przekroczenie zakresu zgody Rady Ministrów przez przyznanie dodatkowych praw nabywcom akcji	43
A. Postanowienia umowy sprzedaży akcji PZU S.A. wykraczające poza zakres dozwolenia wyznaczonego przez zgodę Rady Ministrów z dnia 18 marca 1999 r. .	44
B. Nieuzyskanie „premię za oddanie kontroli nad PZU S.A.”	44
C. Uprzywilejowanie inwestorów	45
D. Konsekwencje prawne wykroczenia poza zakres dozwolenia wyznaczonego przez zgodę Rady Ministrów z dnia 18 marca 1999 r.	45
2) Inwestor branżowy	46
3) Wyłączność negocjacyjna.....	46
4) Zmiany w zakresie podmiotowym konsorcjum.....	47
5) Przerobienia oferty AXA (wymiana stron)	47
6) Zmiana daty „Dnia Wykonania Umowy”	48
7) Naruszenie statutu PZU S.A. przez MSP	49
7. Rzeczywisty cel nabycia akcji PZU S.A. przez konsorcjum Eureko B.V. - BIG Bank Gdański S.A.	49
8. Powoływanie władz spółki PZU S.A. w świetle art. 5 § 2 umowy sprzedaży akcji PZU S.A.	50
9. Transakcja nabycia akcji przez BIG Bank Gdański S.A. (i przeniesienie tych akcji na BIG Bank Gdański Inwestycje S.A.)	51
1) Transakcja nabycia akcji PZU S.A. przez BIG Bank Gdański S.A. i Spółkę BIG Bank Inwestycje S.A. w świetle przepisów ustawy – Prawo bankowe	53
2) Skutki naruszenia art. 6 ust. 1 pkt 1 i ust. 3 ustawy - Prawo bankowe.....	54
3) Uzasadnienie.....	55
4) Podejrzenie popełnienia czynu z art. 171 § 4 ustawy – Prawo bankowe przez Prezesa Big Banku Gdańskiego S.A.	57
5) Wątpliwości co do zgodności z prawem działań Komisji Nadzoru Bankowego w zakresie nadzoru nad BIG Bankiem Gdańskim S.A.	58
10. Gwarancja	58
11. Czek	59

12. Nabycie akcji PZU S.A. przez konsorcjum Eureko B.V. BIG Bank Gdański S.A. w świetle przepisów ustawy o działalności ubezpieczeniowej.....	60
1) Wymóg zawiadomienia o nabyciu akcji zakładu ubezpieczeń	60
2) Nabycie przez Konsorcjum akcji PZU S.A. – a obowiązek uzyskania zgody na nabycie akcji zakładu ubezpieczeń	61
3) Postępowanie w sprawie nabycia przez Eureko B. V. akcji PZU S.A. w ilości zapewniającej od 25% do 30% głosów na WZA.....	62
13. Finansowanie nabycia akcji PZU S.A. w kontekście sytuacji finansowej BIG Banku Gdańskiego S.A.	64
14. Pierwsza Umowa Dodatkowa do Umowy Prywatyzacyjnej (z dnia 3 kwietnia 2001 r.)	65
15. Druga Umowa Dodatkowa do Umowy Prywatyzacyjnej (z dnia 4 października 2001 r.).....	66
16. Umowa o Współpracy Strategicznej.....	66
17. Wpływ próby przejęcia BIG Banku Gdańskiego S.A. na prywatyzację PZU S.A..	67
18. Rola pana Marka Belki w procesie prywatyzacji PZU S.A.....	67
19. Rola pana Andrzeja Kratiuka w procesie prywatyzacji PZU S.A.	67
20. Realizacja zobowiązań Konsorcjum wynikających z umowy prywatyzacyjnej.....	68
1) Zapłata premii.....	68
2) Odsetki za opóźnienie zapłaty premii za wyniki	68
3) Niewykonanie zobowiązań inwestycyjnych oraz zobowiązań w zakresie wspierania rozwoju spółek Grupy PZU S.A.	69
4) Akcje pracownicze	70
21. Inne działania Konsorcjum na szkodę PZU S.A.....	71
22. Nabycie jednostek uczestnictwa SOFI Skarbiec Kasa 2.....	75
23. Postępowanie w sprawie wyrażenia zgody przez MSWiA na nabycie akcji PZU S.A. przez spółkę Eureko B.V.	75
24. Uzasadnione podejrzenie fałszowania sprawozdań finansowych PZU S.A. w latach 1998-2001 przez firmę Arthur Andersen.....	76
25. Wątki korupcyjne.....	78
1) Telewizja Familijna	78
2) CAIB.....	78
3) Stoczniovy Fundusz Inwestycyjny	79
4) Inwestycja PZU „Życie” S.A w TDA TFI S.A.	80
26. Skutki prawne przyjęcia przez Radę Ministrów w dniu 2 kwietnia 2002 roku nowej strategii prywatyzacji PZU S.A.	81
27. Działania Komisji wobec istnienia podstaw do stwierdzenia nieważności umowy prywatyzacyjnej PZU S.A.	81
28. Podejrzenia popełnienia przestępstw	83
A) Pierwszy etap prywatyzacji PZU S.A. i umowa prywatyzacyjna z dnia 5 listopada 1999 roku (Emil Wąsacz, Alicja Kornasiewicz)	83
B) Działalność Huberta Kierkowskiego i osób z nim powiązanych (Bogusław Kott, Grzegorz Wieczerek, Władysław Jamroży).....	85
C) Przerobienie umowy prywatyzacyjnej z dnia 5 listopada 1999 roku (Karol Miłkowski).....	88

D) Dalsze etapy prywatyzacji PZU S.A. (Aldona Kamela-Sowińska, Wiesław Kaczmarek)	89
E) Ministerstwo Finansów (Rafał Zagórny)	91
F) Komisja Nadzoru Bankowego (Hanna Gronkiewicz – Waltz i Wojciech Kwaśniak)	92
G) Podejrzenie składania fałszywych zeznań (Marek Belka).....	93
H) Odpowiedzialność przed Trybunałem Stanu (Emil Wąsacz, Aldona Kamela-Sowińska).....	93
Podsumowanie	94

1. Wstęp

Komisja Śledcza do zbadania prawidłowości prywatyzacji Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółka Akcyjna została powołana przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 111 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 1 i 2 ustawy z dnia 21 stycznia 1999 r. o sejmowej Komisji Śledczej (Dz. U. Nr 35, poz. 321, zmiana: Dz. U. z 2005 r., Nr 122, poz. 1023) uchwałą z dnia 7 stycznia 2005 r. w sprawie powołania Komisji Śledczej do zbadania prawidłowości prywatyzacji Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółka Akcyjna (M.P. Nr 3, poz. 24, ze zmianami: M.P. z 2005 r.; Nr 6, poz. 72 oraz M.P. Nr 6, poz. 73).

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 2 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 stycznia 1999 r. o sejmowej Komisji Śledczej, w związku z art. 20 ust. 1 Regulaminu Sejmu, dnia 21 stycznia 2005 r. dokonał wyboru Członków Komisji Śledczej do zbadania prawidłowości prywatyzacji Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółka Akcyjna; którymi zostali posłowie: 1) Jan Bury, 2) Jerzy Czepułkowski, 3) Janusz Dobrosz, 4) Przemysław Gosiewski, 5) Cezary Grabarczyk, 6) Ewa Kantor, 7) Bogdan Lewandowski, 8) Marek Pol, 9) Ryszard Tomczyk, 10) Ryszard Zbrzyzny.

Dnia 21 stycznia 2005 r. Komisja Śledcza do zbadania prywatyzacji Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółka Akcyjna, obradująca pod przewodnictwem Marszałka Sejmu pana Włodzimierza Cimoszewicza, dokonała wyboru prezydium Komisji; pana posła Janusza Dobrosza - na przewodniczącego Komisji oraz posłów: pana Jerzego Czepułkowskiego, pana Jana Burego oraz pana Marka Pola - na zastępców przewodniczącego Komisji.

Zgodnie z art. 2 uchwały w sprawie powołania Komisji Śledczej do zbadania prawidłowości prywatyzacji Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółka Akcyjna, **do zakresu działania Komisji Śledczej należy zbadanie procesu przygotowań i przeprowadzenia prywatyzacji Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółka Akcyjna, ze szczególnym uwzględnieniem skutków z tego tytułu dla Skarbu Państwa, a także w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości – wskazanie osób odpowiedzialnych.**

Powodem powołania Komisji Śledczej wskazanym w uzasadnieniu wniosku z dnia 4 stycznia 2005 r (Druk nr 3626) była potrzeba weryfikacji niepokojących informacji dotyczących nieprawidłowości w procesie prywatyzacji PZU S.A., które były przedstawiane zarówno w czasie wystąpień sejmowych m.in. przez pana posła Zygmunta Wrzodaka, jak i w prasie. Informacje te w szczególności wskazywały na to, że: 1) nabywcy akcji PZU S.A.: Eureka B.V. i BIG Bank Gdański S.A. nie sfinansowali tego zakupu ze środków własnych, 2) umowa dotycząca prywatyzacji PZU S.A. wykraczała poza zakres udzielonej przez Radę Ministrów zgody, 3) MSP pan Emil Wąsacz obiecał sprzedaż kolejnego pakietu 21% akcji PZU S.A. na warunkach, w których Skarb Państwa utraciłby pakiet większościowy akcji bez premii prywatyzacyjnej. Wnioskodawcy podnosili również, że w procesie prywatyzacji PZU S.A. doszło do znacznego zaniżenia wartości prywatyzowanej spółki, gdyż wycena dokonana na zlecenie rządu określała jej wartość na 10 mld zł, podczas gdy sama wartość aktywów spółki PZU SA i jej spółek

zależnych wynosiła ponad 28 mld, natomiast - zdaniem wielu ekspertów - wartość rynkowa PZU S.A. wynosiła od 34 do 52 mld. W tej sytuacji sprzedaż 30% akcji PZU za kwotę 3 mld zł oznaczała utratę znacznych korzyści dla Skarbu Państwa. W uzasadnieniu podniesiono także potrzebę wyjaśnienia działań Minister Skarbu Państwa pani Aldony Kameli-Sowińskiej, która dążyła do sprzedaży drugiej transzy akcji PZU S.A. na rzecz Eureko B.V.

Wnioskodawcy uznali za szczególne istotne znalezienie odpowiedzi na następujące pytania: „kto i dlaczego zdecydował o sprzedaży akcji PZU; jaką rolę w prywatyzacji odegrali czołowi politycy i członkowie ówczesnego rządu; w jakich okolicznościach doszło do naruszenia uchwały Rady Ministrów w sprawie zbycia pierwszej transzy akcji na rzecz Eureko i kto o tym zdecydował; dlaczego ówczesny rząd wyciszył procedury sądowe uruchomione przez ministra Skarbu Państwa, Andrzeja Chronowskiego; kto jest odpowiedzialny za przyrzeczenie Eureko drugiej transzy akcji bez premii dla Skarbu Państwa; czy miały miejsce praktyki korupcyjne w trakcie prywatyzacji PZU S.A.?”

Komisja Śledcza stanęła przed ogromnym zadaniem, które dodatkowo utrudniał ograniczony upływ kadencji Sejmu Rzeczypospolitej czas na jego realizację. Wywiązanie się z obowiązku nałożonego na Komisję było możliwe dzięki intensywnej pracy całej Komisji, która w okresie swojej działalności odbyła łącznie 39 posiedzeń. W okresie od 10 lutego do 19 sierpnia 2005 r. przesłuchała 34 świadków oraz przeprowadziła 3 konfrontacje. O skali prac Komisji świadczy także ponad 300 tomów jej akt. Na podkreślenie zasługuje współpraca Komisji Śledczej z Prokuraturą Apelacyjną w Gdańsku, która prowadzi postępowania w sprawach niedopełnienia obowiązków i przekroczenia uprawnień przez funkcjonariuszy MSP w procesie prywatyzacji PZU S.A.

2. Etapy procesu prywatyzacji i wydarzenia bezpośrednio związane z jego przebiegiem

- 23 grudnia 1991 r. Państwowy Zakład Ubezpieczeń z siedzibą w Warszawie, został przekształcony w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa – Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna – na podstawie art. 97 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 59 poz. 344 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 grudnia 1991 r. w sprawie trybu i zasad przekształcenia Państwowego Zakładu Ubezpieczeń w spółkę akcyjną Skarbu Państwa oraz przejęcia przez tę Spółkę zobowiązań z tytułu zawartych ubezpieczeń, spółka ta została zarejestrowana w dniu 27 grudnia 1991 r. przez Sąd Rejonowy dla m. St. Warszawy.
- 1993-1996 Zarząd PZU S.A. opracowuje kilka programów prywatyzacji PZU S.A. i rozwiązania sprawy tzw. „starego portfela”. Propozycje te nie zostały zrealizowane.
- 1 października 1996 r. Rada Nadzorcza PZU S.A. podjęła uchwałę o wyborze firmy KPMG do przygotowania memorandum informacyjnego dla inwestorów oraz wyceny wartości grupy PZU S.A.
- 4 lutego 1997 r. Pan Marek Belka zostaje Ministrem Finansów (po odejściu pana Grzegorza Kołodki).
- 26 maja 1997 r. Minister Finansów Pan Marek Belka zaaprobował przygotowany przez Zarząd PZU S.A. „Program restrukturyzacji kapitałowej i prywatyzacji PZU S.A.”. Celem programu miało być utworzenie na bazie PZU S.A. i PZU Życie SA. grupy kapitałowej o charakterze holdingu finansowego.
- 5 sierpnia 1997 r. „Program restrukturyzacji kapitałowej i prywatyzacji PZU S.A.” – zostaje przedstawiony na posiedzeniu Rady

Ministrów przez Marka Belkę.

- 31 października 1997 r. Ostatni dzień urzędowania pana Marka Belki na stanowisku Ministra Finansów i wiceprezesa Rady Ministrów.
- 7 listopada 1997 r. Posiedzenie Rady Ministrów – omawiana jest m.in. kwestia prywatyzacji PZU S.A.
- 14 stycznia 1998 r. Umowa zlecenia między ABN AMRO CF Sp. z o.o. i panem Markiem Belką; przedmiot zlecenia: „Prezentacja wybranych aspektów ekonomicznych Polski dla potrzeb projektów”. Umowa ta obowiązywała od 14.01.1998 r. do 28.02.1998 r., a obejmowała wykonywanie prac od 15 listopada 1997 r.
- Była to pierwsza z szeregu umów zlecenia, które zawierane były pomiędzy ABN AMRO a panem Markiem Belką (por. s. 67 i nast.), pan Marek Belka wykonywał prace na rzecz ABN AMRO w okresie od 15 listopada 1997 r. do dnia 18 października 2001 r.
- 27 kwietnia 1998 r. Ogłoszenie o przetargu nieograniczonym na wybór doradcy Ministra, Skarbu Państwa przy prywatyzacji PZU S.A. (Biuletyn Zamówień Publicznych Nr. 72, poz. 12995, z dnia 27 kwietnia 1998 r.)
- 7 lipca 1998 r. Protokół Komisji Przetargowej z wyboru doradcy prywatyzacyjnego.
- 13 lipca 1998 r. W tym dniu weszło w życie (i obowiązywało do 15 kwietnia 2000 r.) rozporządzenie Rady Ministrów z 30 czerwca 1998 r. w sprawie określenia przedsiębiorstw państwowych oraz jednoosobowych spółek Skarbu Państwa o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa (Dz. U. z 1998, Nr 88, poz. 556). W załączniku do rozporządzenia zamieszczono wykaz jednoosobowych spółek Skarbu Państwa o szczególnym znaczeniu dla gospodarki (§1 ust. 1). Pod pozycją 43 załącznika wymieniono Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A. w Warszawie.
- 27 lipca 1998 r. Umowa pomiędzy MSP a PZU S.A., (MSP/42/98), w której spółka PZU S.A. zobowiązała się do zapłaty za określone

prace związane z wyceną spółki. Spółka zobowiązała się do pokrycia kosztów: sporządzenia analizy sytuacji prawnej majątku spółki, analizy stanu i perspektyw rozwoju spółki, dokonanie badania sprawozdań finansowych za ostatnie 3 lata, oszacowanie wartości przedsiębiorstwa spółki, przygotowanie memorandum informacyjnego, przygotowanie prospektu emisyjnego wraz z wersją skróconą.

1 stycznia 1999 r.

Wejście w życie nowelizacji ustawy o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 1998 r., Nr 155, poz. 1015). Na skutek tej nowelizacji ograniczona została rola Ministra Finansów w kontroli zagranicznych podmiotów nabywających akcje podmiotów prowadzących działalność ubezpieczeniową .

19 lutego 1999 r.

Minister Skarbu Państwa pan Emil Wąsacz składa wniosek do Pana Marka Komorowskiego, Sekretarza KERM, o rozpatrzenie wniosku w sprawie wyrażenia przez Radę Ministrów zgody na prywatyzację oraz akceptację strategii prywatyzacji PZU S.A. (Warunkiem rozpoczęcia procesu sprzedaży akcji było wzmocnienie kapitałowe PZU S.A. wniesieniem obligacji zamiennych na akcje Banku Handlowego i - w uzgodnieniu z Ministrem Finansów - podwyższenie kapitału akcyjnego o 300 mln zł z odsetek od kapitału Polskiego Funduszu Prywatyzacji Banków). Minister Skarbu Państwa zaproponował strategię prywatyzacji obejmującą w pierwszym etapie sprzedaż 30% do 40% akcji PZU inwestorowi branżowemu lub grupie inwestorów z inwestorem branżowym w trybie publicznego zaproszenia do rokowań, a w okresie do 3 lat od rozpoczęcia procesu prywatyzacji - zaoferowanie pozostałego pakietu akcji w ofercie publicznej. Strategia miała objąć sprzedaż Grupy PZU.

4 marca 1999 r.

KERM rekomenduje wniosek Ministra Skarbu Państwa w sprawie wyrażenia zgody przez Radę Ministrów na prywatyzację PZU S.A. i akceptuje strategię prywatyzacji PZU S.A.

11 marca 1999 r.

Minister Skarbu Państwa występuje do Rady Ministrów z wnioskiem o wyrażenie zgody na prywatyzację i akceptację strategii prywatyzacji PZU S.A. z 11 marca 1999 r.

- 18 marca 1999 r. Rada Ministrów wyraża zgodę na prywatyzację PZU S.A. i akceptuje „Strategię prywatyzacji PZU S.A.” przygotowaną przez Ministra Skarbu Państwa (MSP od 1997 r. sprawował nadzór właścicielski nad PZU S.A., por. zapis do protokołu ustaleń z posiedzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 1999 r.).
- marzec 1999 r. Dokapitalizowanie PZU S.A. przez MSP.
- 12 kwietnia 1999 r. Odpowiedź Ministra Skarbu Państwa Emila Wąsacza z dnia 12 kwietnia 1999 r. adresowana do Marszałka Sejmu RP na dezyderat Nr 7 informująca, że sprzedaż 30% akcji nie wiąże się z podejmowaniem jakichkolwiek zobowiązań wobec inwestorów, ograniczających swobodę Ministra Skarbu Państwa w dalszych etapach prywatyzacji.
- 7 maja 1999 r. Protokół przyjęcia wyceny wartości przedsiębiorstwa spółki. Pismo parafowała Sekretarz Stanu w MSP Pani Alicja Kornasiewicz. Protokół z 7 maja 1999 r. zawiera zapis o przyjęciu przekazanej w dniu 30 listopada 1998 r. wyceny wartości PZU S.A.
- 10 maja 1999 r. Minister Skarbu Państwa ogłasza w dzienniku „Rzeczpospolita” zaproszenie do rokowań na nabycie 30 procent akcji PZU S.A. inwestorowi branżowemu lub grupie inwestorów zawierających inwestora branżowego.
- 18 maja 1999 r. Komisja Skarbu Państwa, Ułaszczczenia i Prywatyzacji Sejmu RP zwraca odpowiedź na Dezyderat Nr 7 i uzasadnia swoje stanowisko.
- 18 maja 1999 r. Przyjmowanie deklaracji zainteresowania oraz wydawanie specyfikacji, zobowiązania do zachowania poufności oraz memorandum informacyjnego.
- 21 czerwca 1999 r. Rozpoczyna się składanie ofert wstępnych.
- 25 czerwca 1999 r. Do pierwszego etapu zgłaszają się m.in.: AXA, Allianz AG, Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju, konsorcjum Eureko B.V. - BIG BG S.A.
- Do drugiego etapu zostają wybrani: AXA, konsorcjum Eureko B.V. Bank of America BIG BG S.A., konsorcjum

Swiss Re - Winterthur Swiss Insurance Company. Zostaje odrzucona między innymi oferta Allianz AG, który udział w przedsięwzięciu uzależnił od uzgodnienia kwestii uzyskania pakietu większościowego.

Z przetargu wycofuje się konsorcjum Swiss Re - Winterthur Swiss Insurance Company, z konsorcjum Eureko B.V.-BIG BG S.A. Bank of America wycofuje się Bank of America.

8 lipca 1999 r.

Wyłonienie tzw. krótkiej listy i zaproszenie do rokowań; doradca prywatyzacyjny rekomenduje 3 z 7 ofert: Eureko B.V. - BIG BG S. A.; Swiss Reinsurance Company –Winterthur Swiss Insurance Company, AXA.

Proces badania PZU S.A. przez podmioty z tzw. krótkiej listy.

13 sierpnia 1999 r.

Sekretarz Stanu w MSP A. Kornasiewicz przesyła Marszałkowi Sejmu RP odpowiedź na uzasadnienie zwrotu odpowiedzi Ministra Skarbu Państwa na Dezyderat nr 7, w której stwierdza, że przyjęta przez RM strategia zapewnia MSP kontrolę nad Spółką do czasu zakończenia procesu prywatyzacji.

2 września 1999 r.

Pani Zofia Fengler i pani Urszula Brochocka kierują pismo przewodnie do pana Huberta Kierkowskiego z załącznikiem - notatką zawierającą uwagi do raportu z aktualizacji wyceny Grupy PZU. Brak stanowiska doradcy do zgłoszonych uwag.

6 września 1999 r.

Złożenie ofert wiążących przez Eureko i BIG Bank Gdański (9,007 – 12,003 mld za 100% akcji) oraz AXA (8-10 mld za 100% akcji).

8 września 1999 r.

List przewodni kancelarii Hunton & Williams Poland skierowany do Pani Alicji Kornasiewicz do kopii pisma AXA, z którego wynika, że do złożenia propozycji ceny za akcje PZU w formie „widełek cenowych” AXA została zachęcona przez ABN AMRO.

20 września 1999 r.

Pismo przewodnie pana Huberta Kierkowskiego do Ministra Skarbu Państwa pana Emila Wąsacza za pośrednictwem Sekretarza Stanu w MSP pani Alicji Kornasiewicz z wnioskiem o podpisanie pism do AXA i Konsorcjum Eureko B. V. i BiG BG S.A. Z treści pisma wynika, że minister pan Emil Wąsacz podjął decyzję o przyznaniu technicznej wyłączności negocjacyjnej konsorcjum Eureko-BIG BG S.A.

na okres między 16 a 30 września 1999 r.

- 22 września 1999 r. MSP przyznał Konsorcjum Eureko - BIG Bank Gdański tzw. techniczną wyłączność negocjacyjną na okres od dnia 22 września do dnia 30 września 1999 r.
- 1 października 1999 r. Protokół z otwarcia oferty Konsorcjum Eureko B. V. – BIG BG S.A. na zakup 30% akcji. Oferta zawierała m. in. stanowisko w sprawie zasadniczych elementów umowy sprzedaży akcji.
- 1 października 1999 r. Pismo pana Huberta Kierkowskiego do Ministra Skarbu Państwa pana Emila Wąsacza za pośrednictwem pani Alicji Kornasiewicz. Wniosek o udzielenie Eureko B.V. pełnej wyłączności negocjacyjnej na okres 1 miesiąca i możliwość ponownego badania PZU S.A. (due diligence potwierdzające). Minister zaakceptował ten wniosek 4 października 1999 r.
- 4 października 1999 r. Ponowne przyznanie wyłączności negocjacyjnej konsorcjum Eureko B.V.- BIG BG S.A.
- 8 października 1999 r. Pan Jan Szczęsny, wicedyrektor DSSHf w piśmie do Ministra Skarbu Państwa pana Emila Wąsacza za pośrednictwem pani Alicji Kornasiewicz informuje o spotkaniu w dniu 6 października 1999 r. przedstawicieli Konsorcjum, MSP i doradcy ABN AMRO. Na spotkaniu przedstawiciel Konsorcjum podniósł kwestię zmian umowy w zakresie uzyskania większego wpływu na zarządzanie PZU S.A.
- 11 października 1999 r. Pismo pana Huberta Kierkowskiego do Ministra Skarbu Państwa Pana Emila Wąsacza za pośrednictwem pani Alicji Kornasiewicz pismo (MPS/DSSiF/WIF/3156/JK AP II Ds. 3/05/Sp, karty: 006802 - 006804) informujące o przedstawieniu przez Konsorcjum 8 października 1999 r. stanowiska dotyczącego przyszłego zarządzania PZU S.A. Propozycje złożone przez Konsorcjum: RN - 8 osób (w tym 4 powoływane przez MSP, a pozostałe 4 – przez Konsorcjum), natomiast przed ogłoszeniem I oferty publicznej WZA, które wybierze 10 osób do RN (3 MSP, 5 Kupujący, 2 wspólnie); Zarząd stanowić będą wyłącznie członkowie wyznaczeni przez Kupującego i zatwierdzeni przez RN. Ujawniają się istotne różnice między

- stanowiskiem Konsorcjum Eureko B. V.-BiG BG S.A. a Skarbem Państwa.
- 12 października 1999 r. Ogłoszenie przez BIG BG S.A. żądania znaczącego wpływu na zarządzanie PZU S.A.
- 15-22 października 1999 r. Departament Spółek Strategicznych w pismach z 15.10.1999 r., 21.10.1999 r., 22.10.1999 r., przestrzega MSP, że przyjęcie żądania konsorcjum Eureko B.V. - BIG Bank Gdański S.A. spowoduje utratę wpływu na zarządzanie PZU oraz zagrożenie realizacji oferty publicznej sprzedaży akcji PZU S.A. Negocjacje w tej sprawie prowadzi osobiście MSP.
- 28 października 1999 r. Pismo Departamentu Spółek Strategicznych i Instytucji Finansowych MSP adresowane do E. Wąsacza (przekazane drogą służbową za pośrednictwem A. Kornasiewicz) dotyczące sprzedaży 30% akcji PZU S.A.
- 4 listopada 1999 r. Zostaje podpisana przez PZU S.A. oraz PZU Życie S.A. z Deutsche Bank umowa sprzedaży akcji BIG BG S.A., która była planowana od początku 1999 roku.
- 5 listopada 1999 r. Zawarcie Umowy sprzedaży 30% akcji PZU S.A. pomiędzy Skarbem Państwa a Eureko B.V. i BIG Bankiem Gdańskim S.A.
- 10 listopada 1999 r. Dzień Wykonania Umowy: Minister Skarbu Państwa dokonał zbycia 30 proc. akcji PZU S.A. na rzecz Eureko B.V. z siedzibą w Amsterdamie w Holandii, które nabyło 20 proc. Akcji Spółki oraz BIG Banku Gdańskiego S.A. z siedzibą w Warszawie, który nabył 10 proc. akcji PZU S.A.
- 19 listopada 1999 r. Ministerstwo Finansów wydało decyzję zezwalającą Eureko na nabycie „do 31 grudnia 2001 r. akcji (PZU) w liczbie pozwalającej na uzyskanie ponad 25%, nie więcej jednak niż 33% głosów na Walnym Zgromadzeniu tej spółki ubezpieczeniowej”
- 17 stycznia 2000 r. BIG BG S.A. składa PZU Życie S.A. niekorzystną ofertę odkupienia od BIG BG S.A. udziałów w spółkach: TBM Leasing oraz INEC Service, spółkach zależnych od BIG BG S.A. za łączną kwotę 220 mln zł oraz dodatkowo poręczenie kredytu na kwotę 370 mln zł. Najważniejsze aktywa jakie posiadają te spółki to akcje BIG BG S.A. Akcje te z mocy

prawa powinny być już rok wcześniej umorzone. Gdyby PZU Życie S.A. zgodziło się na te transakcje straciło by kilkaset milionów zł. Prawdziwym celem tej transakcji miało być uzyskanie możliwości głosowania akcjami, które po pierwsze zgodnie z prawem powinny być już umorzone, zaś po drugie jako należące do spółki zależnej nie mogły być wykorzystane w celu głosowania na WZA.

- 26 stycznia 2000 r. Zarząd PZU S.A., w którym zasiadają przedstawiciele Eureko i BIG BG S.A. wydaje przedstawicielom PZU S.A. instrukcje dotyczące sposobu głosowania na WZA BIG BG S.A.
- 10 lutego 2000 r. Pan Bogusław Kott, Prezes BIG BG, składa zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa. Doniesienie dotyczy podpisania przez Pana Władysława Jamrożego i Pana Grzegorza Wieczarzaka umów z Deutsche Bankiem dotyczących sprzedaży DB akcji BIG BG S.A., przez co wprowadzono BIG BG i Eureko B.V. w błąd co do zgodności planów PZU S.A. z ofertą prywatyzacyjną.
- 10 lutego 2000 r. Upływa termin, w którym powinien rozpocząć się proces przyznawania uprawnionym osobom akcji pracowniczych PZU S.A.
- 15 lutego 2000 r. PZU Życie S.A. sprzedaje akcje BIG BG S.A. Zysk na tej transakcji wynosi 80 mln zł.
- 15 lutego 2000 r. Pozew Eureko i BIG BG przeciwko PZU S.A. i PZU Życie z powodu decyzji inwestycyjnych – dokument ten ujawnia zatajony w procesie prywatyzacji główny motyw zaangażowania się inwestora w proces prywatyzacji PZU S.A. – tj. chęć wykorzystania PZU S.A. i PZU Życie S.A. do stabilizowania akcjonariatu BIG BG.
- 15 lutego 2000 r. Eureko B.V. i BIG BG S.A. składają do Sądu Okręgowego w Warszawie wnioski o zabezpieczenie roszczeń w stosunku do PZU S.A. i PZU Życie S.A. poprzez zakaz sprzedaży akcji BIG BG S.A. W uzasadnieniu wniosku piszą, że zakup akcji PZU S.A. był spowodowany chęcią zagwarantowania stabilności akcjonariatu BIG BG S.A. Domaganie się zakazu sprzedaży akcji BIG BG po bardzo atrakcyjnym kursie naraża PZU S.A. i PZU Życie S.A. na znaczne straty. Oznacza to, iż konsorcjum Eureko B.V. - BIG BG S.A. nie dąży do wzrostu wartości PZU S.A., lecz świadomie podejmuje działania obniżające jego wartość. Wartość

pakietu akcji BIG BG S.A. w cenach rynkowych wynosi w owym czasie 600 mln zł. Zysk na transakcji sprzedaży, gdyby ją zrealizować, wyniósłby około 200 mln zł. Uzasadnienie wniosku o zabezpieczenie roszczeń prezentuje zupełnie inne intencje zakupu akcji PZU niż te, które konsorcjum Eureko BIG BG S.A. zgłaszały w trakcie procesu prywatyzacyjnego PZU S.A.

28 lutego 2000 r.

Odbywa się WZA BIG BG. Pełnomocnicy PZU S.A. i PZU Życie S.A. głosują zgodnie z instrukcją wydaną przez Zarząd PZU S.A., jedyny uprawniony do tego organ, następnie Rada Nadzorcza PZU S.A. zawiesza w czynnościach Władysława Jamrożego i Grzegorza Wieczczaka bez podania przyczyny.

PZU S.A. składa do Zarządu PZU Życie S.A. wniosek o zwołanie NAZW PZU Życie S.A.

marzec 2000 r.

PZU S.A. odwołuje zwołanie NWZA w PZU Życie S.A.

marzec 2000 r.

W Sejmie odbywa się burzliwa debata, w czasie której opozycja domaga się, aby w procesie prywatyzacji sprzedać nie więcej niż 49 procent akcji PZU S.A.

PZU Życie S.A. odwołuje się od decyzji Sądu Okręgowego do Sądu Apelacyjnego.

16 maja 2000 r.

Eureko składa ofertę nabycia kolejnych 20-25 procent akcji PZU S.A. w trybie bezprzetargowym. Oznacza to chęć ingerencji w plany prywatyzacji tej spółki.

25 maja 2000 r.

Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów wydaje pozytywną rekomendację dotyczącą propozycji zmiany procesu prywatyzacji PZU S.A. polegającej na sprzedaży Eureko kolejnych 20 -25 % akcji PZU S.A. po takiej samej cenie jak zaproponowana w umowie prywatyzacyjnej. Oznaczałoby to przejście całkowitej kontroli nad PZU S.A. przez Eureko. Rekomendacja nie uwzględnia, że: 1) w ciągu pół roku złotówka straciła na wartości, 2) drugi etap prywatyzacji miał podnieść wartość akcji PZU S.A., 3) PZU S.A. znacznie poprawiło wyniki i wzrosła jego wartość, oraz 4) że za

sprzedaż pakietu kontrolnego wypłaca się zwykle znaczną dodatkową premię. Przeciwno zgodzie KERM protestują: Sejmowa Podkomisja ds. Prywatyzacji PZU S.A., związki zawodowe, ZChN, PSL, ROP.

- 25 maja 2000 r. KERM akceptuje plan sprzedaży dodatkowych 20-25% akcji PZU na rzecz Eureko B.V.
- 29 maja 2000 r. BIG BG S.A. poprzez spółki zależne składa do sądu okręgowego wniosek o zabezpieczenie roszczeń w stosunku do PZU S.A. i PZU Życie S.A. poprzez zakaz sprzedaży akcji BIG BG. W ten sposób BIG BG S.A. pragnie zabezpieczyć się przed przewidywaną niekorzystną decyzją Sądu Apelacyjnego, który na pewno oddali wniosek BIG BG S.A. i Eureko z 15 lutego 2000 roku
- 30 maja 2000 r. Minister Skarbu Państwa wycofuje z porządku obrad Rady Ministrów punkt dotyczący zgody na sprzedaż dodatkowych akcji PZU S.A. na rzecz Eureko B.V.
- MSP składa wniosek do RM o wyrażenie zgody na zmianę strategii prywatyzacji i zgodę na niepubliczny tryb zbycia od 20 do 25% akcji PZU S.A. (przy cenie za akcję takiej jak w 1 transakcji).
- 20 czerwca 2000 r. Rada Ministrów omawia wniosek MSP, lecz nie podejmuje w tej sprawie żadnej decyzji.
- 20 czerwca 2000 r. Na forum Rady Ministrów omawiana jest sprawa sprzedaży kolejnego pakietu akcji PZU S.A.
- 21 czerwca 2000 r. Sąd Apelacyjny odrzuca wniosek Eureko i BIG BG S.A. w sprawie zabezpieczenia roszczeń poprzez zakaz sprzedaży przez PZU Życie S.A. akcji BIG BG S.A., uznając go za bezzasadny.
- 29 czerwca 2000 r. MSP Emil Wąsacz w formie notatki uzgodnił z przedstawicielami Inwestora skład Rad Nadzorczych i Zarządów PZU S.A. i PZU Życie S.A. z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagrodzeniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz. U. Nr 26, poz. 306). Powołanie tych samych osób do władz obu spółek było sprzeczne z przepisami prawa.
- 29 czerwca 2000 r. Odbywa się WZA PZU Życie S.A. Dokonuje oceny pracy zarządu, udziela skwitowania Radzie Nadzorczej i

Zarządowi. PZU Życie S.A. odnotowuje rekordowy zysk, który za pierwsze półrocze 2000 roku wynosi 310 milionów zł. Na zysk ten w znacznym stopniu wpłynął zysk na sprzedaży akcji BIG BG S.A. Zysk PZU Życie S.A. za 1999 rok wynosił 157 mln zł.

30 czerwca 2000 r.

Odbywa się WZA PZU S.A. Zostają zmienieni członkowie Rady Nadzorczej reprezentujący MSP. Na dwie godziny zostaje wybrana na Przewodniczącą Rady Nadzorczej Alicja Siejda z MSP. Rada Nadzorcza PZU S.A. dokonuje zmian w zarządzie PZU S.A. W składzie zarządu pozostają jedynie przedstawiciele BIG BG S.A. i Eureko B.V. Po wybraniu nowego zarządu Przewodnicząca Rady Nadzorczej PZU S.A. składa rezygnację. Bez przewodniczącego w Radzie Nadzorczej PZU S.A. panuje pat decyzyjny, albowiem 4 przedstawiciele mają członkowie konsorcjum Eureko - BIG BG S.A. i czterech przedstawiciele MSP.

Wycena PZU S.A. dokonana przez Konsorcjum ABN AMRO Bank (Polska) S.A., ABN AMRO Securities (Polska) S.A., RCF Polska Sp. z o.o., Merrill Lynch International oraz Domu Inwestycyjnego BRE Banku S.A.

2 lipca 2000 r.

Jerzy Zdrzałka pierwszego dnia po objęciu funkcji prezesa PZU S.A. stwierdza, że nie ma kontroli nad PZU Życie S.A. i domaga się natychmiastowego odwołania zarządu.

3 lipca 2000 r.

Rozpoczął się proces podpisywania umów nieodpłatnego zbycia 15% akcji PZU S.A. uprawnionym pracownikom, zgodnie z ustawą o prywatyzacji i komercjalizacji przedsiębiorstw państwowych z dnia 30 sierpnia 1996 r. (Dz.U. nr 118, poz. 561 z późn. zm.). Do nieodpłatnego nabycia akcji uprawnionych było ponad 19 000 osób. Prawo do nieodpłatnego nabycia akcji mogło być realizowane do 10 lutego 2001 r. Po upływie tego terminu prawo do nieodpłatnego nabycia akcji wygasło. Z prawa tego mógł również skorzystać spadkobierca pracownika uprawnionego do nieodpłatnego nabycia akcji, legitymujący się prawomocnym postanowieniem sądu o stwierdzeniu nabycia spadku po uprawnionym pracowniku lub osoba, która złożyła wniosek o stwierdzenie nabycia spadku po uprawnionym pracowniku najpóźniej w dniu 10 lutego 2001 r., w przypadku późniejszego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku po uprawnionym pracowniku.

- 17 lipca 2000 r. Druga Umowa z doradcą inwestycyjnym (MSP/DFSP/376/FWP/2000).
- 19 lipca 2000 r. Minister Skarbu Państwa wzywa Eureko B.V. i BIG BG S.A. do zapłaty uzgodnionej w umowie prywatyzacyjnej premii za dobre wyniki PZU S.A.
- 16 sierpnia 2000 r. Odwołanie Ministra Skarbu Państwa E. Wąsacza - powołanie A. Chronowskiego.
- 31 sierpnia 2000 r. Rozpoczyna się NWZA PZU S.A. Minister Skarbu Państwa postanawia dokładnie zapoznać się z sytuacją w PZU S.A. oraz oceną kandydata na stanowisko Przewodniczącego RN PZU S.A., ze względu na szczególną rolę jaką odgrywa to stanowisko w pracach Rady Nadzorczej PZU S.A.
- 31 sierpnia 2000 r. Sąd Apelacyjny odrzuca wniosek TBM Leasing sp. z o.o. (podmiot zależny od BIG BG S.A.) w sprawie zabezpieczenia roszczeń poprzez zakaz sprzedaży przez PZU Życie S.A. akcji BIG BG, uznając go za bezzasadny.
- 13 września 2000 r. Eureko B.V. wypłaca z dwumiesięcznym opóźnieniem należną Skarbowi Państwa premię w wysokości 90.669.915 zł, zgodnie z umową prywatyzacyjną, za osiągnięcie dobrych wyników finansowych przez PZU S.A. Decyzja ta, podjęta po znacznej zwłóce, jest spowodowana obawami związanymi ze stwierdzeniem prawników, że brak podstaw do zakwestionowania wypłaty premii, a jej nie wypłacenie będzie jawnym zerwaniem umowy prywatyzacyjnej. Eureko B.V. nie zapłaciło jednak odsetek za zwłokę w zapłacie.
- wrzesień 2000 r. Zarząd PZU S.A. znajdujący się pod kontrolą mniejszościowych akcjonariuszy Eureko B.V. i BIG BG S.A., dokonuje zakupu jednostek uczestnictwa w funduszu inwestycyjnym Skarbiec Kasa 2; pojawiają się przypuszczenia, że w ten sposób dochodzi do transferu 2 miliardów złotych, z czego ok. 1 miliard złotych ma znaleźć się następnie w BIG Banku Gdańskim S.A. – jest kwota równa tej, którą BIG Bank Gdański S.A. zapłacił za 10% akcji PZU S.A.
- październik 2000 r. PZU Życie S.A. sprzedaje posiadane jeszcze akcje BIG Banku Gdańskiego S.A. i zarabia na tym kolejne 55 milionów zł. Gdyby akcje te zostały sprzedane w momencie, gdy było to zaplanowane, zysk byłby o 15 milionów wyższy.

- PZU S.A. do chwili obecnej nie sprzedało swych akcji BIG BG S.A., ponosząc na tej inwestycji bardzo poważne straty wynoszące co najmniej 150 mln zł.
- 3 października 2000 r. Minister Skarbu Państwa wycofuje swoje poparcie dla Pana Bogdana Wyżnikiewicza jako kandydata na przewodniczącego RN PZU S.A. Powodem są względy formalne uniemożliwiające Panu Wyżnikiewiczowi piastowania tej funkcji.
- 6 października 2000 r. NWZA PZU S.A.
- 10 października 2000 r. Pan Bogdan Wyżnikiewicz zrezygnował z ubiegania się o funkcję przewodniczącego RN PZU S.A.
- 10 października 2000 r. Minister Skarbu Państwa powołał Zespół ds. Realizacji Umowy Prywatyzacyjnej PZU S.A.
- październik 2000 r. PZU Życie S.A. zwraca się do Eureko i BIG BG S.A. o pokrycie strat wyrządzonych PZU Życie S.A. niesłusznym domaganiem się zakazu sprzedaży akcji BIG BG S.A. Straty PZU Życie S.A. poniesione z tego tytułu wyniosły co najmniej 15 mln zł.
- 13 października 2000 r. NWZA PZU S.A.
- 25 października 2000 r. NWZA PZU S.A.
- 27 października 2000 r. Odbywa się kolejna część NWZA PZU S.A. które podejmuje uchwałę zobowiązującą Zarząd PZU S.A. do wybrania Rady Nadzorczej PZU Życie S.A. w dniu 30 października 2000 roku na NWZA PZU Życie S.A. zgodnie z instrukcją NWZA PZU S.A.
- 30 października 2000 r. Zarząd PZU S.A. na NAZW PZU S.A. łamie instrukcję własnego NAZW. Zostaje wyłoniona Rada Nadzorcza PZU Życie S.A., w której nie ma ani jednej osoby rekomendowanej przez NAZW PZU S.A. Nowa pięcioosobowa RN PZU Życie S.A. zostaje wybrana z wadą prawną, polegającą na tym, że wybór jednego z członków RN pana Antonio Margines da Costa z mocy prawa (ustawa antykorupcyjna) jest nieważny.
- MSP oświadcza, że utraciło zaufanie do zarządu PZU S.A.
- 9 listopada 2000 r. Sąd Rejonowy dla m. s t. Warszawy odmówił wpisu nowemu

zarządowi PZU Życie S.A. do rejestru handlowego. Podstawą odmowy jest wada prawna przy wyborze Rady Nadzorczej PZU Życie S.A., która sprawia, że wszelkie decyzje tej RN są niezgodne z prawem.

- 10 listopada 2000 r. MSP A. Chronowski wstępuje z powództwem o ustalenie ważności Umowy Sprzedaży akcji PZU S.A. do Sądu Okręgowego w Warszawie .
- 13 listopada 2000 r. NWZA PZU S.A.
- 13 listopada 2000 r. MSP wystąpił z powództwem o ustalenie ważności umowa prywatyzacyjna PZU S.A.
- 16 listopada 2000 r. Rząd przedstawił na forum Sejmu informację na temat kierunków prywatyzacji PKO BP, BGŻ S.A. i PZU S.A.
- Sąd Okręgowy w Warszawie zabezpiecza powództwo akcjonariusza PZU CL Agent Transferowy.
- 1 stycznia 2001 r. Wejście w życie k.s.h.
- 5 stycznia 2001 r. Pismo Pana Andrzeja Chronowskiego do pana Jacka Jezierskiego, Wiceprezesa NIK - Stanowisko MPS do informacji NIK o wynikach kontroli prywatyzacji PZU S.A Stanowisko przy piśmie znak MSP/DSSUF/75/OI/JK. W stanowisku podano, że próby negocjacyjnego rozwiązania konfliktu z Eureko B. V. nie dały rezultatu; negocjował Zespół do spraw realizacji umowy prywatyzacyjnej, kierowany przez Panią Aldonę Kamełę-Sowińską.
- 8 stycznia 2001 r. Odbywa się kolejne NWZA PZU S.A. Zgodnie z przyjętym porządkiem i nowym kodeksem spółek handlowych, w związku z pojawieniem się nowych mniejszościowych akcjonariuszy (akcje pracownicze) głosowanie ma się odbywać grupami, co umożliwia mniejszościowym akcjonariuszom wprowadzenie do Rady Nadzorczej własnych przedstawicieli. Przedstawiciele Eureko i BIG Banku Gdańskiego opuszczają NWZA i składają do Sądu Okręgowego wnioski o zabezpieczenie powództwa przez zakaz wykonywania uchwał NWZA PZU S.A.
- Po otrzymaniu zabezpieczenia przez sąd dochodzi do kolejnej patowej sytuacji we władzach PZU. Jeśli podważony jest wybór Rady, to tym samym podważone

mogą być wszystkie dalsze działania, a zatem legalność zarządu PZU S.A. oraz jego działania takie jak zwoływanie WZA PZU S.A., zwoływanie NWZA PZU Życie S.A., wybory Rady Nadzorczej w PZU Życie S.A., co w dalszej konsekwencji może doprowadzić nawet do zaskarżenia zmian na stanowiskach zarządu PZU Życie S.A.

Do Marszałka Sejmu wpływa wniosek od Komisji Skarbu Państwa Uwłaszczenia i Prywatyzacji o powołaniu Komisji Śledczej do zbadania procesu prywatyzacji PZU S.A., albowiem zeznania świadków przed Komisją i NIK różnią się, a ponadto NIK nie uwzględniła szeregu dokumentów.

- 10 stycznia 2001 r. Wszczęcie śledztwa V Ds. 215/00 w sprawie przekroczenia uprawnień i niedopełnienia obowiązków przez funkcjonariuszy publicznych Ministerstwa Skarbu Państwa odpowiedzialnych za przebieg prywatyzacji Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A., tj. o czyn z art. 231 §1 k.k.
- 28 lutego 2001 r. Odwołanie MSP A. Chronowskiego - powołanie A. Kameli-Sowińskiej
- 28 lutego 2001 r. Na skutek nacisków MSP Kameli-Sowińskiej, która żąda od członków Rady Nadzorczej PZU Życie S.A. wykonywania pozamerytorycznych poleceń, mimo że Skarb Państwa nie jest akcjonariuszem PZU Życie S.A., czterech członków Rady, w tym przewodniczący i dwóch pracowników MSP składa rezygnację. Później robi to piąty członek Rady. W wyniku tych faktów PZU Życie S.A. ponownie nie ma Rady Nadzorczej
- 3 marca 2001 r. NWZA PZU Życie S.A. podejmuje decyzję o zwołaniu kolejnego NWZA PZU Życie S.A. na 31 maja celem dokonania powołania nowej RN PZU Życie S.A. Zapada również decyzja o przymusowym wykupie akcji PZU Życie S.A. znajdujących się w posiadaniu Banku Handlowego. Niezależny biegły rewident wycenia PZU Życie S.A. na blisko 12 mld zł, czyli kwotę czterokrotnie większą niż wycena (będąca podstawą do określenia ceny PZU S.A.) dokonana półtora roku wcześniej przez doradcę prywatyzacyjnego MSP dla całej grupy PZU.
- 3 kwietnia 2001 r. Pierwsza umowa dodatkowa - podpisanie aneksu do umowy prywatyzacyjnej

- 21 kwietnia 2001 r. Protokół Komisji Przetargowej do wyboru doradcy MSP przy prywatyzacji PZU S.A. z dnia 21 kwietnia 2000 r. wraz ze Specyfikacją istotnych warunków zamówienia dla przystępujących do przetargu nieograniczonego na doradcę MSP w procesie prywatyzacji PZU S.A.
- 18 czerwca 2001 r. W Warszawie została podpisana Umowa o Współpracy Strategicznej („UWS”) pomiędzy PZU S.A., Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń na Życie S.A. i Powszechnym Towarzystwem Emerytalnym PZU S.A. z jednej strony oraz EUREKO B.V. i Eurobig Services Sp. z o.o. z drugiej strony. Zakres współpracy reguluje Artykuł 1 Umowy.
- 21 sierpnia 2001 r. W Komisji Papierów Wartościowych i Giełd, został złożony wniosek o dopuszczenie akcji Spółki do obrotu publicznego. Załącznikiem do wniosku był Prospekt Emisyjny Akcji PZU S.A.
- 4 października 2001 r. Druga umowa dodatkowa - Minister Skarbu Państwa oraz Eureka B.V. podpisali Umowę Dodatkową do Umowy Sprzedaży Akcji z 5 listopada 1999 r., tj. umowę warunkową sprzedaży przez Skarb Państwa 21 proc. akcji PZU S.A. na rzecz Eureka B.V., działając na podstawie zgody Rady Ministrów z dnia 25 września 2001 r. zezwalającej na zbycie przez Ministra Skarbu Państwa 21 proc. akcji PZU S.A. na rzecz Eureka B.V. Wejście w życie podpisanej umowy uzależnione było m.in. od uzyskania przez Eureka B.V. odpowiednich zezwoleń, w tym zgody MSWiA - w terminie do 31 grudnia 2001 r.
Minister Skarbu Państwa i Eureka B.V. uzgodnili, że podejmą wspólne działania w celu zorganizowania sprzedaży pozostałych akcji PZU S.A. należących do Skarbu Państwa w drodze oferty publicznej, nie później niż do końca 2002 r.
- 2 kwietnia 2002 r. Rada Ministrów zdecydowała o potrzebie utrzymania przez Skarb Państwa kontroli nad PZU S.A., akceptując wykonanie przez Ministra Skarbu Państwa prawa odstąpienia od Umowy Dodatkowej zawartej w dniu 4 października 2001 r. do Umowy Sprzedaży Akcji PZU S.A. z dnia 5 listopada 1999 r. Rada Ministrów wyraziła ponadto zgodę na zmianę strategii prywatyzacji PZU S.A. poprzez zbycie 21 % akcji Spółki, stanowiących własność Skarbu Państwa, na rzecz Eureka B.V. w trybie oferty publicznej, po wprowadzeniu akcji PZU S.A. do publicznego obrotu.

- 8 marca 2002 r. Prokurator Pan Maciej Kujawski wydał postanowienie o umorzeniu śledztwa w sprawie przekroczenia uprawnień przez funkcjonariuszy MSP (sygn. V Ds. 215/00). W tym czasie funkcję Ministra Sprawiedliwości pełniła pani Barbara Piwnik.
- 9 kwietnia 2002 r. Minister Skarbu Państwa zrealizował prawo odstąpienia od Drugiej umowy dodatkowej zawartej w dniu 4 października 2001 r.
- 23 października 2002 r. Eureko B.V. rozpoczęło procedurę arbitrażową na podstawie Traktatu między Królestwem Holandii a Rzeczpospolitą Polską o Popieraniu i Wzajemnej Ochronie Inwestycji, podpisanego w Warszawie dnia 7 września 1992 r.
- 16 kwietnia 2003 r. Zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa. Pan Zdzisław Montkiewicz i Pan Włodzimierz Soiński składają doniesienie o popełnieniu przez biegłego rewidenta Pana Duleepa Aluwihare, członka zarządu Ernst & Young Audit Sp. z o.o. przestępstwa z art. 78 ustawy o rachunkowości. Doniesienie złożono na podstawie rozbieżności między opiniami biegłego rewidenta i raportami z badania sprawozdań finansowych z 1998, 1999 i 2000 r. a między raportem „Kobra” Deloitte & Touche Sp. z o.o.
- 26 maja 2003 r. Firma Haarman Hemmelrath Sp. z o.o. w „Analizie dokumentacji sporządzonej przez Arthur Andersen sp. z o.o. dotyczącej badania sprawozdań PZU S.A. za lata 1998-2000 r.” stwierdza że firma Arthur Andersen nie informowała w swoich raportach i opiniach o wykrytych naruszeniach prawa (raporty z badania sprawozdań finansowych za 1998, 1999 i 2000 r.).
- 15 czerwca 2003 r. Eureko B.V. złożyło pozew przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej, w ramach postępowania arbitrażowego, powołując się na braku ochrony w Polsce inwestycji Eureko B.V., jako inwestora holenderskiego.
- 27 maja 2004 r. Prokurator Pan Maciej Kujawski z Prokuratury Okręgowej w Warszawie umorzył śledztwo sygn.: V Ds. 322/03 w sprawie

przekroczenia uprawnień jesienią 1999 r. przez funkcjonariusza publicznego - dyrektora Departamentu Spółek Skarbu Państwa i Instytucji Finansowych pana Huberta Kierkowskiego poprzez zapewnienie pana Grzegorza Wieczarzaka - prezesa PZU Życie S.A. i Pana Władysława Jamrożego - prezesa PZU S.A. że w zamian za zawarcie umów o nieodwołalnych ofertach sprzedaży i kupna akcji Stoczni Gdynia S.A. między Stoczniowym Funduszem Inwestycyjnym i PZU S.A., ówcześni członkowie Zarządów spółek Grupy PZU otrzymają gwarancję utrzymania swoich stanowisk.

1 stycznia 2004 r.

Wejście w życie nowelizacji ustawy o działalności ubezpieczeniowej: MF traci kompetencje w zakresie udzielenia zgody na nabycie akcji zakładu ubezpieczeń na rzecz Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych.

7 stycznia 2005 r.

Zastępca Prokuratora Generalnego Pan Kazimierz Olejnik wydaje polecenie podjęcia postępowań sygn.: V Ds. 215/00, V Ds. 214/00, V Ds. 322/03 przez Prokuraturę Apelacyjną w Gdańsku. Postępowania te prowadzone są pod sygn. AP II Ds. - 3/05

3. Stanowisko Komisji Śledczej w sprawie procesu przygotowań i przeprowadzenia prywatyzacji Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółka Akcyjna

Komisja Śledcza do zbadania prawidłowości prywatyzacji Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółka Akcyjna, na podstawie uzyskanych dowodów i dokonanych analiz stwierdziła liczne naruszenie prawa i nieprawidłowości związane z prywatyzacją PZU S.A.

Z całą mocą podkreślić wypada, że wszelkie ustalenia Komisji zostały dokonane na podstawie obowiązującego prawa, a Komisja kierowała się w swojej działalności tylko i wyłącznie względami merytorycznymi.

I. Komisja badała przede wszystkim skutki prawne czynności dokonanych w toku prywatyzacji PZU S.A. w tym skutki stwierdzonych nieprawidłowości oraz naruszeń prawa. W wyniku przeprowadzonych analiz Komisja uznała, że istnieją pełne i bezdyskusyjne podstawy do uznania, że **umowa sprzedaży akcji PZU S.A. konsorcjum Eureko B.V.- BIG Bank Gdański S.A. z dnia 5 listopada 1999 r . jest nieważna z mocy prawa.**

Nieważność ta wynika z:

- 1) naruszeń trybu zbywania akcji, zgodnie z art. 33 w zw. z art. 34 ustawy o prywatyzacji i komercjalizacji przedsiębiorstw państwowych, które skutkują bezwzględną nieważnością postępowania prywatyzacyjnego i zawartej w jego toku umowy,
- 2) naruszeniem art. 6 ust. 1 i 3 ustawy – Prawo bankowe, co zgodnie z art.58 § 1 i 3 k.c. skutkuje nieważnością umowy z mocy prawa.

Wobec powyższego, Komisja Śledcza zwraca się do Ministra Skarbu Państwa i Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego o podjęcie działań mających na celu unieważnienie Umowy Prywatyzacji PZU S.A. z 5 listopada 1999 r. wraz z Pierwszą Umową Dodatkową z 3 kwietnia 2001 r. oraz nieważności innych czynności prawnych dotkniętych wadą nieważności (w tym przeniesienia akcji PZU S.A. przez BIG Bank Gdański S.A. na spółkę zależną BIG Bank Gdański Inwestycje S.A.) i o stwierdzenie niepowstania stosunku korporacyjnego pomiędzy Eureko B.V., BIG Bankiem Gdańskim S.A. i BIG BG Inwestycje S.A. a spółką Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A. która była przedmiotem prywatyzacji na mocy uchwały Rady Ministrów z dnia 18 marca 1999 roku.

Należy pamiętać, że w sprawie w której wyłania się kwestia nieważności bezwzględnej umowy w świetle art. 58 k.c., sąd kwestię tą bierze z urzędu pod rozwagę jako podstawę rozstrzygnięcia (por. wyrok SN z 19 grudnia 1984 r., sygn. III CRN 183/84), natomiast jeśli nieważność umowy odnosi się do postanowień umowy przedmiotowo istotnych, bez których nie jest możliwe wykonanie umowy, to umowa w całości jest nieważna, a z taką sytuacją mamy do czynienia w przypadku umowy prywatyzacyjnej PZU S.A. (wyrok S.A. ICKN 618/98).

II. Komisja Śledcza stoi na stanowisku, że osoby, które dopuściły się nieprawidłowości i naruszeń prawa w związku z procesem prywatyzacji PZU S.A. powinny zostać pociągnięte do odpowiedzialności karnej, a niektóre z nich również do odpowiedzialności konstytucyjnej.

Stwierdzone nieprawidłowości i naruszenie prawa dotyczą między innymi uzasadnionych podejrzeń popełnienia przestępstw w związku z tą prywatyzacją (zob. s. 83). **W tych sprawach Komisja składa odpowiednie zawiadomienia do prokuratury, natomiast w przypadku Pani Aldony Kameli-Sowińskiej uznaje za konieczne pociągnięcie jej do odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu.**

W przypadku Ministra Skarbu Państwa, pana Emila Wąsacza, Komisja Śledcza uważa, że wystąpienie z wnioskiem o pociągnięcie go do odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu jest również w pełni uzasadnione i popiera przyjęty już przez Sejm RP wniosek Komisji Odpowiedzialności Konstytucyjnej w tej sprawie.

Niniejszym sprawozdaniem Komisja Śledcza zawiadamia prokuraturę o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez:

- była wiceminister Skarbu Państwa panią **Alicję Kornasiewicz** – w związku z podejrzeniem niedopełnienia obowiązków, a także w związku z podejrzeniem podejmowania działań na szkodę PZU S.A.,
- byłego dyrektora Departamentu Spółek Strategicznych Ministerstwa Skarbu: pana **Huberta Kierkowskiego** – w związku z podejrzeniem przyjęcia korzyści majątkowej w związku z pełnieniem funkcji publicznej, a także w związku z podejrzeniem podejmowania działań na szkodę PZU S.A.,
- pana **Karola Milkowskiego** – w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa przeciwko dokumentom (przerobienie oferty firmy AXA),
- byłego prezesa PZU S.A. pana **Władysława Jamrożego** – w związku z podejrzeniem czynnego łapownictwa, a także w związku z podejrzeniem podejmowania działań na szkodę PZU S.A.,
- byłego prezesa PZU Życie S.A. pana **Grzegorza Wieczarzaka** – w związku z podejrzeniem czynnego łapownictwa,
- pana **Marka Belkę** – w związku z podejrzeniem składania fałszywych zeznań przed Komisją Śledczą oraz przed Prokuraturą Apelacyjną w Gdańsku.

Komisja stwierdza również istnienie podejrzeń, że:

- Prezes Banku Millennium (dawniej BIG Bank Gdański S.A.) pan **Bogusław Kott** podlegał do popełnienia przestępstwa łapownictwa,

- były Wiceminister Finansów pan **Rafał Zagórny** popełnił przestępstwo niedopełnienia obowiązków.
- Oba te podejrzenia wymagają szczegółowego zbadania przez prokuraturę.

Zbadania przez prokuraturę wymaga również kwestia ewentualnej odpowiedzialności byłej prezes NBP pani Hanny Gronkiewicz-Waltz, Głównego Inspektora Nadzoru Bankowego, pana Wojciecha Kwaśniaka oraz członków Komisji Nadzoru Bankowego za nieodpowiedni nadzór nad przestrzeganiem norm ostrożnościowych przez banki.

Ponadto wskazane jest zbadanie przez prokuraturę, czy Minister Skarbu Państwa pan Wiesław Kaczmarek i podległe mu służby po uzyskaniu informacji o możliwości wyprowadzania środków pieniężnych z Grupy PZU S.A. zaniechały obowiązku wynikającego z art. 304 § 2 k.p.k. i czy w związku z tym nie doszło do popełnienia czynu określonego w art. 231 § 1 k.k. tj. przestępstwa polegającego na niedopełnieniu obowiązków.

Polityczną odpowiedzialność za proces prywatyzacji PZU S.A. ponosi pan Jerzy Buzek, premier rządu, który opracował i zrealizował jej koncepcję. Niektórzy świadkowie w zeznaniach przed Komisją wskazali, że pan premier Jerzy Buzek naciskał na realizację takiej formy prywatyzacji PZU S.A. na rzecz Konsorcjum Eureko B.V. i wydawał polecenia m.in. Minister Finansów, pani Halinie Wasilewskiej-Trenkner, związane z prywatyzacją PZU S.A. i dotyczące wyrażenia wymaganych zgód dla Eureko B.V. Ta kwestia zdaniem Komisji wymaga zbadania przez prokuraturę, co do możliwości popełnienia przestępstwa zarówno przez pana Jerzego Buzka jak i panią Halinę Wasilewską-Trenkner, w przypadku potwierdzenia podejrzeń mogłoby rodzić kwestię odpowiedzialności Premiera przed Trybunałem Stanu.

Również rola byłego wicepremiera i Ministra Finansów, pana Leszka Balcerowicza, jako osoby odpowiedzialnej za działania podległych mu urzędników Ministerstwa Finansów wymaga dalszego wyjaśnienia przez prokuraturę. Istnieją dowody, że podlegli panu Leszkowi Balcerowiczowi urzędnicy Ministerstwa Finansów, w tym zwłaszcza Wiceminister Finansów pan Rafał Zagórny, dopuścili się szeregu zaniedbań i nieprawidłowości w procesie prywatyzacji PZU S.A. W zeznaniach złożonych przed Komisją, były wicepremier i Minister Finansów obarczył odpowiedzialnością za łamanie procedur i inne nieprawidłowości podległych sobie urzędników Ministerstwa Finansów, niemniej należy bardziej szczegółowo wyjaśnić brak właściwego nadzoru ze strony samego Leszka Balcerowicza nad podległymi mu w owym czasie urzędnikami Ministerstwa Finansów. Już tylko fakt przyczynienia się, lub nawet samego tolerowania, tak znacznej skali nieprawidłowości i naruszeń prawa wśród podległych Ministrowi Finansów urzędników Ministerstwa Finansów, dyskredytuje politycznie i zawodowo byłego wicepremiera i Ministra Finansów w rządzie Jerzego Buzka.

Wiele z przestępstw, których dopuszczono się w trakcie prywatyzacji PZU S.A. potwierdza, że stosownym posunięciem ustawodawcy było wprowadzenie nowelą antykorupcyjną z dnia 13 czerwca 2003 r. (Dz. U. nr 111, poz. 1061) art. 230a § 1 k.k., który stanowi, że przestępstwo czynnej płatnej protekcji obejmuje również tzw. handel

wpływami w instytucjach rządowych. Taki charakter miały działania podejmowane przez Dyrektora Departamentu Spółek Strategicznych i Instytucji Finansowych pana Huberta Kierkowskiego przy przygotowywaniu umowy prywatyzacyjnej PZU S.A. w 1999 r. Nowelizacja penalizuje je w sposób wyraźny pro futuro.

III. Problemy związane z procesem prywatyzacji Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A. wynikają z błędnych założeń przyjętych na początku procesu przekształcenia organizacyjnego i własnościowego tej firmy. Zdecydowano o przekształceniu tej firmy w spółkę akcyjną i sprywatyzowaniu jej przez sprzedaż akcji, traktując ją jak zwyczajne przedsiębiorstwo, a nie jedną z instytucji finansowych mających kluczowe znaczenie dla gospodarki państwa i społeczeństwa.

Posunięcie to stworzyło możliwość dokonania „taniego przejęcia” PZU S.A. Popelnione w trakcie prywatyzacji błędy spowodowały zniżenie wartości sprzedawanych akcji PZU S.A., a zakres przekazanych inwestorowi uprawnień w umowie prywatyzacyjnej oraz zawartych umowach dodatkowych znacznie przekraczał zakres dozwolenia udzielonego przez Radę Ministrów. Nabycie zaś znacznych pakietów akcji przez komercyjnych inwestorów zagranicznych prowadzi jednocześnie do: 1) dążenia do maksymalizacji zysku (ze szkodą dla ubezpieczonych i pracowników, gdyż maksymalizowanie zysków przez zakład ubezpieczeń oznacza oferowanie ubezpieczeń po zawyżonych cenach lub zniżanie wypłaconych odszkodowań, ewentualnie oszczędności na wynagrodzeniach) oraz 2) transferowanie zysków przypadających tym inwestorom za granicę.

Z efektem tym mamy obecnie do czynienia. Przypomnieć należy niedawną konferencję prasową obecnego Prezesa PZU S.A. podczas której informował o rekordowych zyskach PZU S.A. i jednocześnie wykluczył możliwość obniżenia składek OC zapowiadając ich dalszy wzrost w przyszłości. Z kolei dla Eureko B.V. dywidendy otrzymywane z tytułu posiadania akcji PZU S.A. stanowią znaczącą część zysków.¹

Zasadniczym błędem w procesie prywatyzacji PZU S.A. był niewłaściwy wybór momentu dokonania tej prywatyzacji; nastąpiła ona już po zażegnaniu trudności finansowych związanych z obsługą ubezpieczeń starego portfela (nota bene wyolbrzymianych przez większość komentatorów) i bezpośrednio po dokapitalizowaniu PZU S.A. obligacjami zamiennymi na akcje Banku Handlowego – w tej sytuacji prywatyzowano PZU S.A. w okresie gdy „wychodził na prostą”. Dokonano ekonomicznej sanacji firmy i bez czekania na jej rezultat w postaci spodziewanego wzrostu wartości, pośpiesznie ją sprywatyzowano po zniżonej cenie – nasuwa się

---

¹ Z posiadanej natomiast przez Komisję Śledczą - znajdującej się w aktach Prokuratury Apelacyjnej w Gdańsku – „Analizy holdingu Eureko B. V.” wynika, że w 1999 r. PZU S.A. zostało przejęte przez instytucję finansową o równym bądź mniejszym potencjale finansowym. W 1999 r. aktywa Eureko wynosić bowiem miały w rzeczywistości 4299,9 mln Euro, natomiast PZU/PZU Życie 4204,8 mln Euro (różnica wynosi 95,1 mln Euro). Ponadto w aktywach Eureko w 1999 r. znajduje już odzwierciedlenie zakup 20% akcji PZU. Przyrost aktywów Eureko spowodowany byłby zatem głównie zakupem akcji PZU, a nie wzrostem działalności. Wartość natomiast aktywów całej grupy PZU jest wyższa niż wartość aktywów holdingu Eureko. Ponadto, zysk netto w 1999 r. Eureko B. V. wyniósł 83,6 mln Euro, przy zysku netto PZU/PZU Życie 164,37 mln Euro.

pytanie czy przyczyny takiego działania wyłącznie leżą w braku kompetencji decydentów.

Rozpoczęta w 1999 r. prywatyzacja PZU S.A. stanowi także zagrożenie dla stabilności i bezpieczeństwa systemu finansowego państwa oraz funkcjonowania rynku kapitałowego (w tym w szczególności rynku skarbowych papierów wartościowych). W jej wyniku PZU S.A. największy na rynku polskim zakład ubezpieczeń oraz jeden z największych finansowych inwestorów instytucjonalnych, znalazł się pod kontrolą słabszego od siebie pod względem finansowym i organizacyjnym inwestora – spółki Eureko B.V. Prywatyzacja ta przekreśliła także plany stworzenia silnego polskiego koncernu finansowo – ubezpieczeniowego w oparciu o PZU S.A. i bank PKO BP, który stanowić mógł przeciwwagę dla obecnej dominacji zagranicznych banków komercyjnych na polskim rynku bankowym. Komisja dostrzega i krytycznie ocenia liczne naciski polityczne na polskich decydentów na korzyść Eureko B.V. w sprawie prywatyzacji PZU S.A., które miały miejsce ze strony przedstawicieli: Komisji UE, rządu Królestwa Holandii oraz niektórych ambasadorów państw UE. Naciski te kierowane były nawet w trakcie rokowań i negocjacji w sprawie członkostwa Polski w UE. Równie krytycznie należy ocenić uległość niektórych przedstawicieli polskich władz wobec tych bezprecedensowych pod względem skali i charakteru działań.

Prywatyzacja PZU S.A. oraz konflikt Skarbu Państwa z Eureko B.V. były przedstawiane przez niektóre media, zarówno krajowe jak i zagraniczne, w sposób wybiórczy i tendencyjny, który nie stanowił obiektywnego przekazywania informacji, ale stwarzał wrażenie celowej, zaplanowanej i koordynowanej akcji lobbingsowej. Wspomnieć należy, że Komisja do czasu zakończenia swoich prac nie otrzymała kompletu dokumentów dotyczących powiązań mediów z PZU S.A., Eureko B.V. oraz BIG Bankiem Gdańskim S.A. (w tym umów dotyczących reklam i usług w zakresie „public relations”), co pośrednio może wskazywać na ich istotną rolę w tych działaniach.

IV. Praworządność w kontekście prac Komisji Śledczej ds. PZU musi być rozumiana jako rządy prawa i definiowana przez pojęcie państwa prawa, które stoi na straży interesów zarówno zwykłych obywateli jak i na straży obrony interesów Skarbu Państwa. Niewątpliwie organy Państwa, urzędnicy państwa i politycy winni niezwykle skrupulatnie przestrzegać prawa, tj. działać w granicach kompetencji i upoważnień przyznanych przez Konstytucję jak i inne akty prawne oraz w ramach właściwej procedury. Niedopuszczalne i karygodne jest odstępowanie od tych zasad postępowania i tłumaczenie tego koniecznością ekonomiczną, chwilowymi potrzebami budżetu, wyborem mniejszego zła, czy też chęcią zapewnienia realizacji ideologicznych procesów w tym prywatyzacji, jaka miała miejsce w 1999 r. w przypadku PZU S.A. W Polsce obowiązują jednak przepisy, które umożliwiają bądź wręcz nakazują, uchylnie decyzji niezgodnych z prawem. Niektóre z nich wymuszają działania w razie bezczynności organów wobec ewidentnych patologii czy zwykłego właściwego nadzoru nad procesami gospodarczymi, w tym procesem prywatyzacji PZU S.A., jak również określają zakres odpowiedzialności funkcjonariuszy publicznych za podejmowanie bezprawnych działań, w tym zwłaszcza przekraczanie swych kompetencji i niedopełnianie swych obowiązków.

Tak szeroko rozumiana idea praworządności w pracach Komisji Śledczej, a dotyczące procesu, procedur i skutków prawnych prywatyzacji PZU S.A. z lat 1999-2005 ma swoje uzasadnienie w aktach prawa ponadnarodowego. Zarówno w statucie Rady Europy w art. 3, gdzie właśnie zagwarantowanie praworządności obok zagwarantowania praw człowieka i podstawowych wolności jest warunkiem uzyskania jej członkostwa jak i w art. 6 ust. 1 Traktatu UE, gdzie mowa jest o poszanowaniu zasady państwa prawa. Od 1990 r. idea praworządności stanowi formalną podstawę naszego porządku prawnego. Zgodnie z art. 2 konstytucji RP „Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym”. Z dotychczasowych ustaleń i prac Komisji Śledczej wynika niezbicie, że prywatyzacja PZU S.A. począwszy od 1999 r., poprzez kolejne lata, nie była prowadzona *lege artis*.

Zasadnicze wątpliwości i nieprawidłowości występowały na wszystkich etapach i we wszystkich fazach tego procesu. Wiele wskazuje na to, że od początku tej prywatyzacji istniała grupa wysoko postawionych osób, przejawiających wyjątkową determinację, aby konsorcjum Eureko B.V.-BIG Bank Gdański w ten czy inny sposób stało się właścicielem PZU S.A. Szczególnie dużo wysiłku i determinacji w urzeczywistnienie tego celu włożył MSP Emil Wąsacz i wiceminister Skarbu Państwa – Alicja Kornasiewicz. Na wstępnym etapie z negocjacji w sprawie nabycia akcji PZU S.A. wykluczyli wiodące firmy ubezpieczeniowe na rynku europejskim takie jak AXA i Allianz, torując drogę do nabycia akcji narodowego polskiego ubezpieczyciela, stosunkowo niewielkiej spółce inwestycyjnej z Holandii.

Kolejni urzędnicy MF, KNB, NBP nie zbadali w sposób kompetentny w oparciu o obowiązujące w tej materii standardy wiarygodności finansowej i charakteru działalności inwestora na rynku ubezpieczeniowym – jego dorobku w tej branży, doświadczenia, skali know-how, którym potencjalny inwestor w PZU S.A. powinien dysponować.

Kolejne umowy prywatyzacyjne, zwłaszcza umowa dodatkowa na zakup kolejnych 21% akcji PZU S.A. podpisana została tzw. „rzutem na taśmę” przez odchodzącą ze stanowiska MSP Aldonę Kamelę-Sowinską, w ostatnich dniach jej urzędowania. Wyraźnie widać, że rząd Jerzego Buzka bezpodstawnie faworyzował i preferował jednego inwestora, konsorcjum Eureko B.V. – BIG Bank Gdański S.A.

Istotny wątek pojawiający się w pracach Komisji Śledczej dotyczył podejrzeń o działania o charakterze korupcyjnym wysokich urzędników państwowych i polityków, w rządzie koalicji AWS-UW. Według anonimowego raportu, który trafił do CBS, dwóch wysokich rangą polityków AWS miało jakoby wziąć łapówkę zdeponowaną na rachunkach bankowych w „rajach podatkowych” w zamian za przychyłność w prywatyzacji PZU S.A. na rzecz konsorcjum Eureko B.V. – BIG Bank Gdański S.A. Takie informacje znalazły się w raportach anonimowych otrzymanych przez policję polską od byłego prezesa PZU S.A., pana Zdzisława Montkiewicza. Wersja ta nie znalazła potwierdzenia w pracach Komisji, ale nadal jest badana przez prokuraturę.

Z materiału dowodowego uzyskanego przez Komisję wynika, że zrealizowana forma prywatyzacji PZU S.A. była od początku do końca zaplanowana, a wiodącą rolę w jej przeprowadzeniu odegrać mieli: Przewodniczący Klubu Parlamentarnego Akcji Wyborczej „Solidarność” pan Marian Krzaklewski, Minister Skarbu Państwa pan Emil

Wąsacz oraz prezes BIG Banku Gdańskiego pan Bogusław Kott. **Teza ta wymaga wyjaśnienia procesowego.**

Komisja ma podstawy przypuszczać, że konsorcjum Eureko B.V. – BIG Bank Gdański S.A. przystępując w 1999 r. do prywatyzacji PZU S.A. zataiło prawdziwe powody tej transakcji, działało w złej wierze ukrywając również prawdziwy stan swoich finansów i pochodzenie środków potrzebnych na zakup akcji PZU S.A., wielokrotnie naruszyło postanowienia umowy prywatyzacyjnej z dnia 5 listopada 1999 r. i działało na szkodę PZU S.A. i PZU „Życie” S.A.

Niewątpliwie początkowym i głównym celem konsorcjum Eureko B.V. – BIG Bank Gdański S.A. była aktywna obrona akcjonariatu BIG Banku Gdańskiego S.A. i utrzymanie na niezmiennym poziomie udziałów PZU S.A. i PZU Życie S.A. w BIG Banku Gdańskim S.A. Uczyniło bardzo wiele, aby nie dopuścić do przejścia tego banku przez Deutsche Bank, do czego usilnie – z nie do końca wyjaśnionych pobudek - dążyli obaj prezesi PZU S.A. i PZU Życie S.A.

Nieco później pojawiły się dla konsorcjum Eureko B.V. – BIG Bank Gdański S.A. nowe cele, czyli możliwość przejścia za stosunkowo niewielkie pieniądze całości wpływów i zarządzania całością PZU S.A. pomimo mniejszościowego udziału w postaci 30% akcji i aż 50% władzy w organach spółki. Wszystko to działo się przy pełnej aprobacie najwyższych władz państwa.

Patrząc na całokształt procesu prywatyzacji PZU S.A. - w sposób naturalny - rodzi się podejrzenie, iż owe uchybienia mogły być efektem powiązań o charakterze korupcyjnym. Po części podstawą dla formułowania takich podejrzeń jest fakt, iż w ramach holdingu, jakim jest Eureko B. V. dominującą rolę odgrywa Banco Commercial Portugeus - który znany jest na macierzystym rynku w Portugalii z licznych powiązań ze światem polityki oraz kilku głośnych afer gospodarczych o politycznym podtekście. Osobą zasiadającą we władzach Banco Commercial Portugeus oraz członkiem Zarządu Eureko B. V. jest Joao Luis Ramalho de Carvalho Talone.

Jak wynika z poczynionych ustaleń, w sierpniu 1999 roku pan Marian Krzaklewski podczas pobytu w Portugalii odbył spotkanie z panem J. Talone'a. Należy nadmienić, iż kontakty strony portugalskiej - tj. przedstawicieli Blanco Commercial Portugeus realizowane były także na innych płaszczyznach.

Brak jest pozaprocesowych możliwości weryfikacji tezy o popełnieniu przestępstwa korupcji przez wyżej wymienione osoby w związku z procesem prywatyzacji PZU S.A., a jednocześnie przedstawione powyżej poszlaki w stopniu dostatecznym uprawdopodobniają taką tezę. W tym stanie rzeczy istnieją dostateczne podstawy dla wniesienia w tej sprawie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przewidzianego w art. 228 i 229 kodeksu karnego.

4. Najważniejsze nieprawidłowości w procesie prywatyzacji PZU S.A.

- 1. Komisja Śledcza do zbadania prawidłowości prywatyzacji Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółka Akcyjna, na podstawie uzyskanych dowodów i dokonanych analiz uznaje, że istnieją pełne i bezdyskusyjne podstawy do uznania, że umowa sprzedaży akcji PZU S.A. konsorcjum Eureko B.V.- BIG Bank Gdański S.A. z dnia 5 listopada 1999 r. jest nieważna z mocy prawa. Sankcje nieważności pociągają za sobą zarówno uchybienia w procesie prywatyzacji PZU S.A. jak również umowa ta nieważna jest w świetle art. 58 k.c. jako zawarta z naruszeniem obowiązujących ustaw.**
- 2. Minister Skarbu Państwa naruszył tryb zbywania akcji Skarbu Państwa przez:**
  - 1) przekroczenie zakresu zgody Rady Ministrów przez przyznanie w umowie z dnia 5 listopada 1999 r. nabywcom akcji dodatkowych praw, zbycie akcji na rzecz Konsorcjum Eureko B.V. - BIG Bank Gdański S.A. zostało przeprowadzone w sposób sprzeczny ze zgodą wyrażoną przez Radę Ministrów – w efekcie czego uzyskana cena w toku przyjętej procedury prywatyzacyjnej była nieprawidłowa i zaniżona. Minister Skarbu Państwa w trakcie negocjacji przekroczył zakres udzielonej zgody przez Radę Ministrów i w rezultacie - przekroczył swoje uprawnienia – realizując inną koncepcję prywatyzacji niż określona w zgodzie Rady Ministrów;
  - 2) dokonanie sprzedaży 30% akcji PZU S.A. konsorcjum niespełniającemu warunków określonych w zgodzie Rady Ministrów – tzn. nie będącego ani inwestorem branżowym ani grupą inwestorów z udziałem inwestora branżowego;
  - 3) dwukrotne przyznanie wyłączności negocjacyjnej jednemu podmiotowi w trakcie procesu prywatyzacji PZU S.A.

Powyższe naruszenia trybu zbywania akcji Skarbu Państwa w rozumieniu art. 33 ustawy o prywatyzacji i komercjalizacji przedsiębiorstw państwowych i jako takie, zgodnie z art. 34 tej ustawy – pociągają za sobą sankcję nieważności umowy zbycia akcji.
- 3. W procesie prywatyzacji PZU S.A. doszło do przerobienia dokumentu wiążącej oferty AXA złożonej Ministrowi Skarbu Państwa w postępowaniu w przedmiocie nabycia 30% akcji PZU S.A. w sytuacji, gdy AXA była jednym z dwóch oferentów umieszczonych na tzw. krótkiej liście oferentów wyłonionych przez doradcę Ministra Skarbu Państwa do dalszych negocjacji nabycia akcji PZU S.A. i głównym konkurentem konsorcjum Eureko B.V. i BIG Banku Gdańskiego do**

nabycia akcji. W ten sposób doszło do naruszenia przepisu art. 33 ust. 2 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych oraz § 5 ust. 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 lipca 1997 r. w sprawie szczegółowego trybu zbywania akcji Skarbu Państwa, zasad finansowania zbycia akcji oraz formy zapłaty za te akcje (Dz. U. Nr 95, poz. 578 z późn. zm.), skutkujące z mocy art. 34 tej ustawy bezwzględną nieważnością postępowania prowadzonego przez Ministra Skarbu Państwa, a w konsekwencji nieważnością bezwzględną zawartej w dniu 5 listopada 1999 r. pomiędzy Skarbem Państwa a Eureko B.V. i BIG BG S.A. Umowy Prywatyzacyjnej.

4. **Doszło do przerobienia umowy prywatyzacyjnej. Przerobieniu uległa data Dnia Wykonania Umowy. Tak przerobioną umową posłużono się przyspieszając o 5 dni wydanie zbiorowych odcinków akcji PZU S.A. oraz przekazanie czeków jako zapłaty. Zarówno przerobienie dokumentu jak i posłużenie się przerobionym dokumentem wyczerpuje znamiona przestępstwa. Okoliczności te powinno wyjaśnić postępowanie karne. Wykonanie umowy w dacie wcześniejszej niż wynikało to z woli stron może rodzić skutki dla ważności transakcji przeniesienia własności akcji PZU S.A. pomiędzy BIG Bankiem Gdańskim S.A. a BIG Bankiem Gdańskim Inwestycje S.A. Uzasadnione jest przypuszczenie, że przerobienie daty Dnia Wykonania Umowy zostało dokonane w celu umożliwienia przeprowadzenia transakcji nabycia akcji PZU S.A. przy wykorzystaniu wehikulu finansowego w postaci spółki BIG Bank Inwestycje S.A. i posłużenia się skonstruowanym w tym celu mechanizmem finansowania, budzącym poważne wątpliwości co do jego zgodności z prawem (zob. s. 51).**
5. **Umowa prywatyzacyjna wynegocjowana i podpisana przez Ministra Skarbu Państwa pana Emila Wąsacza nie zapewniła PZU S.A. wejścia do Aliansu Eureko, ani też nie zagwarantowała żadnego wpływu na decyzje Grupy Eureko. Na żadnym etapie prywatyzacji, PZU S.A. nie uzyskało nawet symbolicznego udziału w decyzjach Eureko B.V. w zakresie polityki operacyjnej i inwestycyjnej podmiotu. Dodatkowo nie zabezpieczono należycie interesów PZU S.A. w zakresie rozwoju na rynkach, na których funkcjonują już podmioty wchodzące w skład aliansu Eureko. Z umów Eureko, a zwłaszcza z samej praktyki działania podmiotu wynikało bowiem, że poszczególne spółki, w których kapitałowo zaangażowane jest Eureko B. V. nie mogą konkurować pomiędzy sobą na rynkach lokalnych. Należy to uznać za szczególnie niekorzystne dla PZU S.A., gdyż ograniczyło to możliwość rozwoju poprzez ekspansję na rynki zagraniczne.**
6. **Zawarcie umowy kupna akcji PZU S.A. przez BIG Bank Gdański S.A. nastąpiło z naruszeniem przepisów obowiązującego w dacie zawarcie transakcji prawa bankowego (art. 6 ust. 1 pkt 1 i ust. 3 ustawy – Prawo bankowe). BIG Bank Gdański S.A. nabywając akcje PZU S.A. naruszył normę z art. 6 ust. 1 pkt. 1 Prawa bankowego - pozwalającą bankowi na nabywanie akcji innych osób prawnych jedynie w przypadku, gdy łączna wartość takich transakcji nie przekroczy 15% funduszy własnych banku. BIG BG S.A. nabywając akcje PZU S.A. naruszył nie tylko ten 15% poziom, ale także dyspozycję art. 6 ust. 3 ustawy - Prawo**

bankowe, która zakazuje bankom wydatkowania na zakup akcji wszystkich spółek kapitałowych, nieruchomości oraz wierzytelności zabezpieczonych hipoteką więcej niż 60% funduszy własnych banku. Tymczasem BIG BG.S.A. na samą tylko transakcję dotyczącą zakupu akcji PZU S.A. wydatkował ponad 62% środków własnych. Wobec powyższego można wnosić, iż przedmiotowa umowa została zawarta w sposób sprzeczny z przepisami powszechnie obowiązującego prawa – co oznacza, że tym samym na mocy art. 58 § 1 i § 3 k.c. jest z mocy prawa nieważna.²

7. Jednoznaczne rozstrzygnięcie kwestii konsekwencji cywilnoprawnych tego naruszenia może nastąpić jedynie prawomocnym wyrokiem sądowym, dlatego też Komisja Śledcza zwraca się do Ministra Skarbu Państwa o podjęcie stosownych działań wynikających z tego faktu.
8. Jednocześnie, w przypadku nie podjęcia niezwłocznie przez Ministra Skarbu Państwa ww. czynności, Komisja zwraca się na podstawie art. 15 ust. 1 ustawy o sejmowej Komisji Śledczej do Prokuratora Generalnego o podjęcie działań, do których upoważnia go przepis art. 57 Kodeksu postępowania cywilnego mając na względzie ochronę praworządności i interesu społecznego, tj. o wytoczenie powództwa cywilnego z art. 189 k.p.c o stwierdzenie bezwzględnej nieważności Umowy Prywatyzacji PZU S.A. z 5 listopada 1999 r. wraz z Pierwszą Umową Dodatkową z 3 kwietnia 2001 r. oraz nieważności innych czynności prawnych dotkniętych wadą nieważności, a w następstwie takiego stwierdzenia, o stwierdzenie niepowstania stosunku korporacyjnego pomiędzy Eureko B.V., BIG Bankiem Gdańskim S.A. i BIG BG Inwestycje S.A. a spółką Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A. która była przedmiotem prywatyzacji na mocy uchwały Rady Ministrów z dnia 18 marca 1999 roku.
9. Czynność zbycia przez BIG Bank Gdański S.A. akcji PZU S.A. na rzecz BIG BG Inwestycje S.A. miała charakter czynności pozornej i została dokonana wyłącznie w celu obejścia obowiązującego prawa, tym samym – rozpatrywana odrębnie od umowy prywatyzacyjnej - jest także nieważna. Czynność ta w ocenie Komisji miała służyć stworzeniu pozorów działania zgodnego z obowiązującym prawem bankowym, a także umożliwiła BIG Bankowi Gdańskiemu S.A. sfinansowanie nabycia akcji PZU S.A.
10. Z licznych dowodów uzyskanych przez Komisję Śledczą wynika, że zarówno Eureko B.V., jak i BIG Bank Gdański nabyli akcje PZU S.A. nie posiadając dostatecznej ilości środków własnych.

---

² w sprawie w której wyłania się kwestia nieważności bezwzględnej umowy w świetle art. 58 k.c. sąd kwestię tą bierze z urzędu pod rozwagę jako podstawę rozstrzygnięcia (por. wyrok SN z 19 grudnia 1984 r/ syg. III CRN 183/84), natomiast jeśli nieważność umowy odnosi się do postanowień umowy przedmiotowo istotnych, bez których nie jest możliwe wykonanie umowy, to umowa w całości jest nieważna, a z taką sytuacją mamy do czynienia w przypadku umowy prywatyzacyjnej PZU S.A. (wyrok S.A. ICKN 618/98)

11. Konsorcjum Eureko B.V. - BIG Bank Gdański S.A. ukryło przed Ministrem Skarbu Państwa i Zarządem PZU S.A. rzeczywisty cel nabycia akcji tej spółki. Deklarowany cel nabycia akcji PZU S.A. został przedstawiony w trakcie negocjacji oraz umowie sprzedaży akcji PZU S.A. z dnia 5 listopada 1999 r., natomiast w pozwie z dnia 15 lutego 2000 r. przedstawiciele Konsorcjum przyznali, że celem zakupu akcji PZU S.A. było „utrzymanie stałego akcjonariatu w BIG Banku Gdańskim S.A.”

12. Konsorcjum Eureko B.V. - BIG Bank Gdański S.A. nie wywiązywało się w sposób należyty ze zobowiązań zaciągniętych w umowie sprzedaży akcji PZU SA zawartej w dniu 5 listopada 1999 r. pomiędzy Skarbem Państwa a Eureko B.V. i BIG BG S.A., w szczególności:

- 1) Konsorcjum Eureko B.V. - BIG Bank Gdański S.A.– wbrew postanowieniom umowy sprzedaży akcji PZU S.A. – nie wносиło do spółki żadnej dodanej wartości. Zgodnie z powołaną umową, Konsorcjum było zobowiązane do wsparcia spółki przez wniesienie „know-how” oraz szkolenia. Fakt niewywiązania się przez Konsorcjum ze zobowiązań określonych w umowie prywatyzacyjnej został też udowodniony w postępowaniu arbitrażowym w Londynie.
- 2) Konsorcjum Eureko B.V. - BIG Bank Gdański S.A. nie wywiązało się także w terminie z obowiązku zapłaty premii za wyniki osiągnięte przez PZU S.A. zgodnie z art. 4 § 12 umowy prywatyzacyjnej konsorcjum Konsorcjum Eureko B.V. - BIG BG S.A. zobowiązane było do zapłaty na rzecz Ministerstwa Skarbu Państwa (Sprzedającego) kwoty 90.669.915.00 zł tytułem premii. Premia ta powinna być zostać przekazana na wskazany rachunek przez MSP w ciągu 14 dni od odbycia w dniu 30 czerwca 2000 roku Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy spółki zatwierdzającego zweryfikowane sprawozdania finansowe spółki za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 1999 roku, tj. do 14 lipca 2000 roku. Termin zapłaty przedmiotowej premii zgodnie z postanowieniami umowy prywatyzacyjnej upłynął 14 lipca 2000 roku. Wyżej wskazana kwota wpłynęła natomiast na rachunek Ministerstwa Skarbu Państwa dopiero w dniu 13 września 2000 roku.
- 3) BIG Bank Gdański S.A. naruszył zakaz działalności konkurencyjnej określony w art. 4 §10 ust. 2 umowy prywatyzacyjnej z powodu przedmiotowego podobieństwa działalności Millennium Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. i Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych PZU S.A., jak również jej konkurencyjnego charakteru, ponadto BIG Bank Gdański S.A. nie uzgadniał z Ministerstwem Skarbu Państwa, jako sprzedającym, działalności Millennium Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych PZU S.A. Skutkiem prawnym naruszenia tego zobowiązania jest to, że jeżeli w sposób niezamierzony przez żadnego z Kupujących, którykolwiek z nich stałby się w sposób pośredni zaangażowany przez podmioty zależne lub stowarzyszone w działalność konkurencyjną z naruszeniem art. 4 §10 ust. 2, powinni spowodować, że w ciągu 18 miesięcy

od daty otrzymania zawiadomienia od Ministerstwa Skarbu Państwa o tym fakcie, przedmiotowa działalność powinna zostać albo włączona do działalności Grupy PZU S.A. albo wstrzymana lub zbyta w sposób satysfakcjonujący dla Ministerstwa Skarbu Państwa. Niezrealizowanie natomiast powyższego zobowiązania, a określonego w art. 4 §10 umowy prywatyzacyjnej stanowi w świetle art. 5 § 3 tejże umowy — Naruszenie Istotnych Zobowiązań Umowy.

13. Komisja Śledcza ustaliła, że Eureko B.V. nie dokonało wymaganego przez art. 11d ust. 1 pkt 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej zawiadomienia Ministra Finansów, **co skutkuje sankcjami przewidzianymi w art. 11 d ust. 6 i 7 tej ustawy, w postaci nieważności uchwał Walnych Zgromadzeń PZU S.A. podjętych począwszy od dnia 10 listopada 1999 r. Należy oczekiwać od MSP jako jednego z akcjonariuszy PZU S.A. podjęcia niezwłocznie stosownych kroków, aby nieważność ta została stwierdzona w odpowiednich postępowaniach sądowych.** Minister Skarbu Państwa powinien wystąpić do odpowiedniego sądu o uznanie za nieważne wszelkich uchwał Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy PZU S.A., podejmowanych z udziałem głosów Eureko B. V. od dnia 12 listopada 1999 r.
14. **Istnieją uzasadnione podejrzenia, że w toku prywatyzacji PZU S.A. doszło do popełnienia przestępstw przeciwko dokumentom**, na co wskazuje m.in.: 1) przerobienie dokumentu wiążącej oferty firmy AXA na nabycie 30% akcji PZU S.A., 2) przerobienie w umowie prywatyzacyjnej daty Wykonania Umowy, 3) wątpliwości dotyczące prawdziwości podpisu K. Kluzka pod prospektem emisyjnym PZU S.A. 4) zaginięcie dokumentów dotyczących sytuacji finansowej Eureko B.V. w Ministerstwie Finansów.
15. **Konsorcjum Eureko B.V. - BIG Bank Gdański S.A. podejmowało – wbrew postanowieniom umowy prywatyzacyjnej z dnia 5 listopada 1999 r. - działania na szkodę PZU S.A., do których przede wszystkim zaliczyć należy:**
  - wytoczenie przez Eureko B.V. - BIG BG S.A. powództwa, w oparciu o które uzyskało zarządzenie tymczasowe uniemożliwiające spółce PZU S.A. zbycie posiadanych akcji BIG Banku Gdańskiego S.A. po korzystnej cenie – w następstwie czego spółka PZU S.A. poniosła stratę finansową,
  - skierowanie w dniu 14 stycznia 2000 r. przez BIG Bank Gdański S.A. propozycji nabycia przez PZU Życie S.A. akcji w spółkach zależnych tego banku, co naraziło PZU Życie S.A. i PZU S.A. na nieuzasadnione ekonomicznie koszty.
16. Istnieją powody do uznania, że przy wyborze doradcy inwestycyjnego naruszono przepisy ustawy o zamówieniach publicznych. Naruszenia te miały bezpośredni wpływ na wynik postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, m.in. wybór oferty nastąpił z rażącym naruszeniem ustawy.
17. **ABN AMRO Bank Polska S.A. - doradca prywatyzacyjny MSP w procesie prywatyzacji PZU S.A. działał w sytuacji istnienia konfliktu interesów. ABN**

AMRO złożył także MSP niezgodne z prawdą oświadczenia wymagane przez ustawę o zamówieniach publicznych: o braku konfliktu interesów, oraz że posiada niezbędną wiedzę i doświadczenie, potencjał ekonomiczny i techniczny, a także pracowników zdolnych do wykonania zamówienia.

18. W związku z powyższymi informacjami istnieje potrzeba szczegółowego zbadania przez Prokuraturę Apelacyjną w Gdańsku prowadzącą postępowanie w sprawie II AP 3/05/Sp charakteru i rodzaju powiązań kapitałowych, organizacyjnych oraz osobowych pomiędzy ABN AMRO a Konsorcjum Eureko B. V. - BIG Bank Gdański S.A. oraz czy tego rodzaju relacje stanowiły konflikt interesu, jaki zachodził pomiędzy doradcą prywatyzacyjnym, a oferentem na zakup 30% akcji PZU S.A., tj. konsorcjum Eureko B. V.-BIG Bank Gdański S.A.
19. Z ustaleń Komisji wynika, że w okresie od 1998 do 2001 r. pan Marek Belka był członkiem Rady Nadzorczej BIG Banku Gdańskiego S.A., który w czerwcu 1999 r. działając w konsorcjum z Eureko B.V. i Bank of America złożyło Ministrowi Skarbu Państwa ofertę nabycia od Skarbu Państwa łącznie 30% akcji PZU S.A. Oferta BIG Banku Gdańskiego S.A. została złożona w tym samym procesie prywatyzacyjnym, w którym doradcą Ministra Skarbu Państwa była spółka ABN AMRO Bank (Polska) S.A. wraz z innymi spółkami Grupy ABN AMRO, w tym także spółką ABN AMRO Corporate Finance Polska Sp. z o.o., na rzecz której w latach 1997 - 2001 Pan Marek Belka świadczył, w sposób ciągły, usługi doradcze w zakresie prywatyzacji, a zwłaszcza w zakresie strategii prywatyzacji PZU S.A. Wiedza zdobyta przez Pana Marka Belkę w latach 1996-1997, gdy piastował stanowisko Ministra Finansów, a także w latach 1998 -1999 w związku z doradztwem prywatyzacyjnym na rzecz ABN AMRO Corporate Finance Polska Sp. z o.o. nie była bez znaczenia dla członka rady nadzorczej banku, który już wówczas przygotowywał się do ubiegania się o nabycie pakietu akcji PZU S.A. od Skarbu Państwa i ostatecznie złożył ofertę ich nabycia. Rola pana Marka Belki w procesie prywatyzacji PZU S.A. jest tym bardziej dwuznaczna, że poza umowami opiekującymi na kwotę prawie 300.000 zł, brak jakichkolwiek dokumentów, potwierdzających wykonanie zawartych umów. Może to wskazywać, że oprócz doradztwa merytorycznego, Marek Belka otrzymał także gratyfikację za polityczną protekcję nad procesem prywatyzacji PZU S.A. **Komisja uważa, że Sejm przyszłej kadencji powinien podjąć pracę nad przepisami ograniczającymi możliwość występowania podobnych sytuacji, które niewątpliwie stwarzają realne zagrożenia dla interesu publicznego.**
20. Komisja podziela stanowisko, że z ekonomicznego punktu widzenia, **zasadniczym błędem w procesie prywatyzacji PZU S.A. był niewłaściwy wybór momentu dokonania tej prywatyzacji;** nastąpiła ona już po przezwycięzeniu trudności finansowych związanych z obsługą ubezpieczeń „starego portfela” i bezpośrednio po dekapitalizowaniu PZU S.A. obligacjami zamiennymi na akcje Banku Handlowego, dokonano zatem ekonomicznej sanacji firmy i bez czekania na jej rezultat w postaci spodziewanego wzrostu wartości, pośpiesznie ją sprywatyzowano po zaniżonej cenie – nasuwa się pytanie, na które jak wypada mieć nadzieję udzielona zostanie odpowiedź w trakcie postępowań sądowych - czy przyczyny takiego działania

wyłącznie leżą w braku kompetencji ówczesnych decydentów.

21. Komisja Śledcza stoi na stanowisku, że osoby, które dopuściły się nieprawidłowości i naruszeń prawa w związku z procesem prywatyzacji PZU S.A powinny zostać pociągnięte do odpowiedzialności karnej. Komisja uznaje konieczność pociągnięcia pani Aldony Kameli-Sowińskiej do odpowiedzialności przez Trybunałem Stanu. Komisja popiera także wniosek sformułowany przez Komisję Odpowiedzialności Konstytucyjnej o postawienie przed Trybunałem Stanu pana Emila Wąsacza w zakresie dotyczącym prywatyzacji PZU S.A. W związku z uzasadnionymi podejrzeniami popełnienia przestępstw związanych z procesem prywatyzacji przez osoby, które nie ponoszą odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu, Komisja zawiadamia prokuraturę przekazując uzasadnienie oparte na rezultatach przeprowadzonych przez Komisję czynności śledczych.

5. Uchybienia popełnione w procesie wyboru doradcy prywatyzacyjnego Ministra Skarbu Państwa w świetle ustawy o zamówieniach publicznych - przetarg nieograniczony na wybór doradcy w procesie prywatyzacji PZU S.A. ogłoszony dnia 27 kwietnia 1998 r. (Biuletyn Zamówień Publicznych, Nr 72, poz. 12995).

I. Komisja ustaliła, że doszło do rozbieżności pomiędzy ceną określoną w protokole komisji przetargowej a ceną zawartą w złożonej ofercie, co stanowi naruszenie art. 44 ust. 2 i 3 uzp, gdyż w protokole komisji przetargowej zapisano, że cena za jaką ABN AMRO Bank zobowiązuje się wykonać usługę doradztwa zarówno przedprywatyzacyjnego, jak i w całym procesie prywatyzacji PZU S.A. (zgodnie ze specyfikacją) została określona ryczałtowo i wynosi 5.300.000 zł. (pięć milionów trzysta tysięcy złotych) oraz succes fee w wysokości 0,4% wartości transakcji sprzedaży akcji PZU S.A. przez Skarb Państwa. Natomiast w pisemnej ofercie złożonej przez ABN AMRO Bank w przetargu, przyjętej przez komisję przetargową w dniu 7 lipca 1998 r. W złożonej ofercie ABN AMRO Bank zaproponował Ministrowi Skarbu Państwa wykonanie usługi doradztwa obejmującej całość analiz przedprywatyzacyjnych i czynności związanych z prywatyzacją PZU S.A. za wynagrodzenie w wysokości 15.821.020 zł. (piętnaście milionów osiemset dwadzieścia jeden tysięcy dwadzieścia złotych).

Różnica cen pomiędzy zaproponowaną przez oferenta w złożonej w przetargu pisemnej ofercie a ujawnioną w protokole z przetargu przez Komisję przetargową jako ostateczna cena oczekiwana przez ABN AMRO Bank wskazuje, że w okresie od złożenia oferty do rozstrzygnięcia przetargu mogło dojść pomiędzy zamawiającym a oferentem do negocjacji dotyczących złożonej oferty lub co najmniej do wprowadzenia zmian w ofercie ABN AMRO Bank. Działania takie, a zwłaszcza dokonywanie jakichkolwiek zmian w treści oferty, w tym zwłaszcza zmiany ceny, jest niedopuszczalne na mocy art. 44 ust. 2 ustawy o zamówieniach publicznych.

Zgodnie z art. 43 ust. 3 ustawy o zamówieniach publicznych cena oferty powinna być ogłoszona osobom uczestniczącym przy otwarciu ofert oraz niezwłocznie odnotowana w protokole postępowania przetargowego. Po otwarciu ofert nie jest dopuszczalne dokonywanie jakiegokolwiek zmiany treści złożonej oferty, w tym zwłaszcza zmiany ceny (art. 44 ust. 2 ustawy) (por. wyrok ZAUZP z dnia 07.10.1999 UZP/ZO/0-933/99 opubl. ZPO 1999/2/154).

II. Ostatecznie przyjęta przez Komisję przetargową za wykonywanie przez ABN AMRO Bank analiz przedprywatyzacyjnych PZU S.A. cena ryczałtowa w kwocie 5.300.000 zł. ma charakter dumpingowy, gdyż jest niższą od faktycznych kosztów wykonania usługi, które powinien ponieść doradca w celu jej wykonania (w tym kosztów

związanych z zapłatą wynagrodzeń podwykonawców, którymi doradca się posługiwał dla realizacji zobowiązania).

Oferta ABN AMRO Bank, pomimo że była najtańsza, nie przewidywała wynagrodzenia za sporządzenie audytów aktuarialnych PZU S.A. (ubezpieczenia majątkowe i pozostałe osobowe) i PZU Życie S.A. (ubezpieczenia na życie), choć wymieniała taką czynność wśród zasadniczych czynności jakie zobowiązywał się wykonać oferent w ramach analiz przedprywatyzacyjnych.

Ostatecznie Skarb Państwa zapłacił ABN AMRO Bank tytułem wykonania umówionych analiz przedprywatyzacyjnych PZU S.A. kwotę wskazaną w protokole Komisji przetargowej oraz wynagrodzenie prowizyjne za przeprowadzoną transakcję zwane „succes fee” w wysokości 12 mln zł. (dwanaście milionów złotych), tj. 0,4% wartości ceny sprzedaży 30% akcji PZU S.A., przy czym wyznacznikiem „sukcesu” było przeprowadzenie transakcji i zapłata ceny przez nabywców akcji. Należy jednak pamiętać, że w rzeczywistości wynagrodzenie ABN AMRO Bank wzrosło jeszcze o 150.000 GBP, tj. o kwotę wynagrodzenia jakie zapłaciło PZU S.A. bezpośrednio na rzecz międzynarodowego audytora – spółki Tillinghast z tytułu wykonanych przez niego dwóch audytów aktuarialnych.

III. Komisja przetargowa MSP dokonała wyboru oferty ABN AMRO Bank Polska S.A., pomimo że oferta ta powinna zostać odrzucona z przyczyn formalnych.

IV. Działania ABN AMRO Bank i Ministra Skarbu Państwa polegające na „oderwaniu” audytu aktuarialnego od analiz przedprywatyzacyjnych a tym samym kosztów tego audytu od wynagrodzenia określonego przez ABN AMRO Bank w ofercie złożonej w przetargu na doradztwo prywatyzacyjne stanowią obejście przepisów art. 44 ust. 2 ustawy o zamówieniach publicznych, które na mocy art. 72 ust. 2 spowodowało bezwzględną nieważność umowy zawartej w dniu 27 lipca 1998 r. pomiędzy Skarbem Państwa i ABN AMRO Bank o świadczenie przez ABN AMRO Bank usług doradczych przy prywatyzacji PZU S.A. na rzecz Ministra Skarbu Państwa, a w konsekwencji skutkowało koniecznością wyboru przez Ministra nowego doradcy prywatyzacyjnego.

V. Minister Skarbu Państwa nakładając na PZU S.A. obowiązek poniesienia kosztu w wysokości 150.000 GBP, który powinien być składnikiem ryczałtowo określonego przez ABN AMRO Bank Polska S.A. wynagrodzenia za wykonanie analizy przedprywatyzacyjnej oszacowania wartości przedsiębiorstwa spółki PZU S.A. i nie zawierając tego kosztu w zapisach zawartej z PZU S.A. umowy nr MSP/242/98 z 27 lipca 1998 r. przekroczył swe uprawnienia z § 6 ust. 1 pkt 3 rozp. RM w sprawie szczegółowego trybu zbywania akcji w zw. z art. 32 ust. 1 i 2 ustawy o komercjalizacji.

VI. Przystępując do udziału w postępowaniu o zamówienie publiczne ABN AMRO Bank złożył obligatoryjne w świetle art. 22 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy o zamówieniach publicznych, oświadczenia, że: posiada uprawnienia niezbędne do wykonania określonych prac lub czynności, jeżeli ustawy nakładają obowiązek

posiadania takich uprawnień oraz że posiada niezbędną wiedzę i doświadczenie, potencjał ekonomiczny i techniczny, a także pracowników zdolnych do wykonania zamówienia. Oświadczenie to było niezgodne z prawdą, czego jednoznacznie dowodzą ustalenia dokonane przez Komisję. Przepisy ustawy o zamówieniach publicznych nakazywały Zamawiającemu bezwzględne odrzucenie oferty, która jest sprzeczna z ustawą lub specyfikacją istotnych warunków zamówienia albo gdy oferent nie złożył wymaganych oświadczeń lub nie spełnił innych wymagań określonych w ustawie (art. 27a pkt 1 i 2).

VII. ABN AMRO Bank wprowadził Ministra Skarbu Państwa w błąd sugerując, że jedynym podmiotem z Grupy ABN AMRO wykonującym doradztwo prywatyzacyjne jest sam oferent, a osoby ujawnione na imiennej liście są jego pracownikami. MSP nigdy nie wyraził zgody na powierzenie przez ABN AMRO Bank podwykonawstwa zamówienia z prawem powierzenia przez podwykonawcę dalszego podwykonawstwa pomiędzy spółkami Grupy ABN AMRO, a oferent - ABN AMRO Bank nigdy nie poinformował Zleceniodawcy o takim systemie zależności pomiędzy podwykonawcami (ani w złożonej w przetargu ofercie, ani przy podpisaniu w dniu 27 lipca 1998 r. umowy na doradztwo). ABN AMRO Bank przedstawił Ministrowi Skarbu Państwa listę podwykonawców instytucjonalnych spoza Grupy ABN AMRO oraz imienną listę pracowników ABN AMRO Bank zatrudnionych przy projekcie prywatyzacji PZU S.A.

VIII. Występując z wnioskiem o wyrażenie zgody na prywatyzację PZU S.A., Minister Skarbu Państwa nie poinformował Rady Ministrów o niektórych istotnych założeniach strategii tej prywatyzacji. We wniosku Ministra Skarbu Państwa nie znalazła się przede wszystkim informacja o tym, że inwestor branżowy wprowadzony do PZU S.A. w wyniku sprzedaży przez Skarb Państwa 30 - 40% akcji Spółki w pierwszym etapie prywatyzacji, docelowo ma być inwestorem strategicznym w PZU S.A. Minister nie poinformował również Rady Ministrów, że w planowanej strategii prywatyzacji PZU S.A., opracowanej przez doradcę - ABN AMRO Bank, przyjęto założenie, iż wpływ inwestora branżowego lub grupy inwestorów z udziałem inwestora branżowego na zarządzanie Spółką zostanie uregulowany w umowie, jaka zostanie zawarta pomiędzy inwestorem i Skarbem Państwa (już bowiem 11 lutego 1999 r. ABN AMRO zarekomendował Ministrowi Skarbu Państwa rozwiązanie, zgodnie z którym przyszły akcjonariusz mniejszościowy powinien mieć wpływ na podejmowanie określonych decyzji przez radę nadzorczą i zarząd Spółki). Zatajenie przez Ministra Skarbu Państwa tych okoliczności jest dla prawidłowości procesu prywatyzacji PZU S.A. tym bardziej istotne, że wszystkie założenia rekomendacji doradcy prywatyzacyjnego, były później faktycznie realizowane w trakcie procesu prywatyzacji PZU S.A., poza uchwałą Rady Ministrów. Zatem treść uchwały określającej strategię prywatyzacji PZU S.A., podjętej przez Radę Ministrów w dniu 18 marca 1999 r. z wniosku Ministra Skarbu Państwa, odbiegała znacząco od treści strategii prywatyzacyjnej rekomendowanej i opracowanej przez ABN AMRO Bank, a następnie przedłożonej Ministrowi Skarbu Państwa i zatwierdzonej przez Ministra. Z powyższych względów wnioski Ministra Skarbu Państwa skierowane do Rady Ministrów należy uznać za nierzetelny. Minister swym działaniem, a raczej swoim zaniechaniem poinformowania o istotnych okolicznościach,

doprowadził do tego, że Rada Ministrów wyraziła zgodę na prywatyzację PZU S.A. nie znając niektórych szczególnie istotnych informacji o sposobie jej przeprowadzenia.

W tych bezprawnych działaniach Ministra Skarbu Państwa pana Emila Wąsacza wspierał pan Jarosław Pawlik, szef jego gabinetu politycznego.

IX. Konflikt interesów ABN AMRO: Komisja Śledcza ustaliła, że ABN AMRO było powiązane finansowo, kapitałowo i osobowo z podmiotami wchodzącymi w skład konsorcjum Eureko B. V.-BIG Bank Gdański S.A. ponieważ, z jednej strony, od co najmniej 1996 roku było zaangażowane w finansowanie działalności Grupy Achmea, największego udziałowca Eureko B.V., a następnie w kredytowanie samego Eureko B. V. Z drugiej natomiast strony było akcjonariuszem BIG Banku Gdańskiego S.A.

Bezspornym jest, że w okresie prywatyzacji PZU S.A. członek Grupy ABN AMRO - spółka ABN AMRO Investment Management z siedzibą w Luksemburgu zajmująca się zarządzaniem aktywami, należąca – zgodnie ze strukturą międzynarodową Grupy ABN AMRO – do tego samego pionu co ABN AMRO Securities Polska S.A. (dom maklerski uczestniczący w prywatyzacji PZU S.A. po stronie doradcy jako jego podwykonawca) i podległa finalnie temu samemu członkowi Zarządu spółki holdingowej ABN AMRO Bank B.V. z siedzibą w Amsterdamie, była akcjonariuszem BIG Banku Gdańskiego S.A. ABN AMRO Investment Management i nie była bynajmniej inwestorem pasywnym, o czym świadczy jej aktywny udział w walnych zgromadzeniach BIG BG S.A. odzwierciedlony w treści protokołów zgromadzeń.

ABN AMRO Bank, będący od prawie roku doradcą Ministra Skarbu Państwa w zakresie prywatyzacji PZU S.A., nie poinformował swego zleceniodawcy o konflikcie interesów jaki powstał po stronie doradcy w związku ze złożeniem w końcu czerwca 1999 r. oferty nabycia akcji PZU S.A. przez konsorcjum z udziałem BIG Banku Gdańskiego S.A., a następnie nie odstąpił od wykonywania umowy doradztwa, gdy konsorcjum z udziałem BIG BG S.A. znalazło się na tzw. krótkiej liście oferentów i wreszcie uzyskało wyłączność negocjacyjną.

W chwili złożenia w końcu czerwca 1999 r. oferty nabycia akcji PZU S.A. przez konsorcjum z udziałem BIG Banku Gdańskiego S.A., ABN AMRO Bank nie poinformował również Ministra Skarbu Państwa o tym, że po jego stronie powstał konflikt interesów z tego względu, że członkiem Rady Nadzorczej BIG BG S.A. jest osoba będąca równocześnie stałym doradcą ABN AMRO Bank, uczestnicząca m.in. w opracowywaniu strategii prywatyzacji PZU S.A. i z tego względu posiadająca wiedzę na temat szczegółowych założeń strategii, jaka nie została i nie miała zostać udostępniona oferentom. Osobą tą był Pan prof. Marek Belka, który od jesieni 1998 do 2001 roku był członkiem Rady Doradców Międzynarodowych spółki ABN AMRO Bank B.V. z siedzibą w Amsterdamie, tj. spółki holdingowej Grupy ABN AMRO. Równolegle, w okresie, od 15 listopada 1997 r. do 2001 r., pozostawał on również w ścisłych stosunkach umownych ze spółką ABN AMRO Corporate Finance Polska Sp. z o.o., a więc tą samą spółką, która od 7 lipca 1998 r. do lutego 2000 r. była faktycznym doradcą Ministra Skarbu Państwa w procesie prywatyzacji PZU S.A. jako podwykonawca ABN AMRO Bank. Pan Marek Belka związany był z podwykonawcą doradcy prywatyzacyjnego Ministra Skarbu Państwa szeregiem umów o zlecenia o łącznym wynagrodzeniu w wysokości prawie 300.000 zł. Przedmiotem wielu umów łączących Pana Marka Belkę z

ABN AMRO Corporate Finance Polska Sp. z o.o., powtarzającym się jako zapis w umowach, była „współpraca przy projekcie w zakresie przygotowania ofert na wybrane projekty prywatyzacyjne” (np. umowy z 24 lutego 1999 r., 25 maja 1999 r. czy 24 września 1999 r.). Tymczasem jedynym projektem prywatyzacyjnym, w jaki w latach 1998 – 2001 zaangażowana była w Polsce Grupa ABN AMRO był projekt prywatyzacji PZU S.A. Zatem już sam przedmiot wielu umów wskazuje na bardzo wysokie prawdopodobieństwo aktywnego uczestnictwa Pana Marka Belki jako doradcy ABN AMRO w procesie prywatyzacji PZU S.A. w zakresie działania ABN AMRO Bank i jego podwykonawców. Ponadto, Pan Marek Dojnow Prezes Zarządu ABN AMRO zeznał w dniu 11 lutego 2005 r. przez Sejmową Komisję Śledczą, że na początku 1999 roku, a więc w okresie prac doradcy prawnego Ministra Skarbu Państwa nad strategią prywatyzacji PZU S.A. Pan Marek Belka doradzał ABN AMRO w sprawach dotyczących rynku ubezpieczeniowego i sprawach dotyczących strategii prywatyzacji PZU S.A. Potwierdził to w swym zeznaniu złożonym w dniu 30 czerwca 2005 r. Współpraca, w opinii Prezesa zatrudniającej go Spółki, miała charakter trwały i ciągły, a nie odnosiła się wyłącznie do jednorazowych konsultacji problemów. Taki stały stosunek zlecenia zakłada więc dyspozycyjność zleceniobiorcy w każdym czasie i we wszystkich obszarach tematycznych objętych zakresem zlecenia, praktycznie bez żadnych wyłączeń. Jest on, z zasady, przeciwieństwem jednostkowych zleceń, w których współpraca ogranicza się do wykonania ściśle określonych czynności w ściśle określonym czasie. Zaangażowanie Pana Marka Belki po stronie ABN AMRO w tworzenie strategii prywatyzacji PZU S.A.

Rozważania na temat prawdziwości oświadczenia o braku konfliktu interesów złożonego przez ABN AMRO Bank w przetargu na doradztwo w procesie prywatyzacji PZU S.A. należy jednoznacznie stwierdzić, że oświadczenie to nie było prawdziwe, a zatem naruszało przepisy ustawy o zamówieniach publicznych. Naruszenie przepisów ustawy o zamówieniach publicznych lub przepisów aktów wykonawczych do ustawy o zamówieniach publicznych wydanych na jej podstawie skutkuje nieważnością umowy o udzielenie zamówienia publicznego, jeżeli naruszenie przepisów miało wpływ na wynik postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (art. 72 ust. 2 ustawy o zamówieniach publicznych). W szczególności umowa w sprawie zamówienia publicznego jest nieważna, jeżeli zamawiający dokonał wyboru oferty z rażącym naruszeniem ustawy (art. 72 ust. 2 pkt 3).

6. Naruszenia przepisów określających zasady zbywania akcji przez Skarb Państwa w procesie prywatyzacji PZU S.A.

W trakcie prac Komisji stwierdzono, że MSP naruszył tryb zbywania akcji Skarbu Państwa określony w zgodzie Rady Ministrów na sprzedaż akcji PZU S.A., wyrażonej w dniu 18 marca 1999 r. oraz w przepisach rozporządzenia w sprawie określenia szczegółowego trybu zbywania akcji Skarbu Państwa, przez:

- 1) przekroczenie zakresu zgody Rady Ministrów na przyznanie w umowie z dnia 5 listopada 1999 r. nabywcom akcji dodatkowych praw,
- 2) dokonanie sprzedaży 30% akcji PZU S.A. konsorcjum niespełniającemu warunków określonych w zgodzie Rady Ministrów (Inwestor Branżowy),
- 3) dwukrotne przyznanie wyłączności negocjacyjnej.

Uchybienia te stanowią naruszenie określonej w art. 33 ustawy o prywatyzacji i komercjalizacji przedsiębiorstw państwowych i jako takie, zgodnie z art. 34 tej ustawy – pociągają za sobą sankcję nieważności umowy zbycia akcji.

Ponadto w toku prywatyzacji PZU S.A. doszło do budzącej wątpliwości prawne zmiany w składzie konsorcjum ubiegającego się o nabycie akcji tej spółki (por. pkt 4), a także uchybień, które uzasadniają przypuszczenie popełnienia przestępstwa przeciwko dokumentom:

- 5) przerobienie dokumentu wiążącej oferty firmy AXA na nabycie 30% akcji PZU S.A.
- 6) przerobienie w umowie prywatyzacyjnej daty Wykonania Umowy.

1) Przekroczenie zakresu zgody Rady Ministrów przez przyznanie dodatkowych praw nabywcom akcji

Uchwała Rady Ministrów o przyjęciu kierunku prywatyzacji PZU S.A., podobnie jak dezyderat nr 7 Sejmowej Komisji Przekształceń Własnościowych oraz odpowiedź Ministra i Wiceministra Skarbu Państwa na ten dezyderat, a także zaproszenie do rokowań w sprawie sprzedaży akcji PZU S.A. określały, że przedmiotem sprzedaży będzie 30 % akcji PZU S.A., bez jakichkolwiek zobowiązań Skarbu Państwa ograniczających zbycie pozostałych akcji w przyszłości, a także nie oferowano wiązania sprzedawanego pakietu z elementami strategicznej kontroli nad Spółką.

Minister Skarbu Państwa w trakcie negocjacji przekroczył zakres udzielonej zgody przez Radę Ministrów i w rezultacie - przekroczył swoje uprawnienia – realizując inną koncepcję prywatyzacji niż określona w zgodzie Rady Ministrów.

W toku negocjacji prowadzonych z przedstawicielami Konsorcjum Eureko B.V. -BIG BG S.A. (już po bezpodstawnym odrzuceniu innych przedstawionych ofert i po ustaleniu ceny za akcje PZU S.A.) do projektu umowy zostały wprowadzone postanowienia oddające inwestorom więcej elementów kontroli nad Spółką, w zakresie większym niż wynikało to z przepisów kodeksu handlowego związanych z posiadaniem pakietu 30% akcji.

A. Postanowienia umowy sprzedaży akcji PZU S.A. wykraczające poza zakres dozwolenia wyznaczonego przez zgodę Rady Ministrów z dnia 18 marca 1999 r.

Postanowienia umowy sprzedaży akcji PZU S.A. wykraczające poza zakres dozwolenia wyznaczonego przez zgodę Rady Ministrów z dnia 18 marca 1999 r zostały szczegółowo w raporcie wstępnym(s. 39).

Na podstawie tych postanowień, w szczególności:

- 1) Konsorcjum Eureko B.V.-BIG Bank Gdański S.A. uzyskało nieproporcjonalnie większą w stosunku do liczby posiadanych akcji ilość członków Rady Nadzorczej,
- 2) ograniczono możliwość nabywania akcji i praw głosów w Spółce w następnych etapach prywatyzacji przez innych inwestorów,
- 3) ułatwiono Konsorcjum Eureko B.V.-BIG Bank Gdański S.A. uzyskanie pakietu kontrolnego w PZU S.A.

Bezpośrednim następstwem przyjęcia takich rozwiązań było:

- 1) błędne ustalenie ceny sprzedaży akcji PZU S.A.,
- 2) pogorszenie warunków sprzedaży pozostałych akcji Skarbu Państwa w ofercie publicznej (zniechęcenie innych akcjonariuszy do zakupu akcji Spółki w przyszłości poprzez wprowadzenie nieproporcjonalnych uprawnień co do możliwości posiadania praw głosu z akcji),
- 3) utrata kontroli Skarbu Państwa nad Spółką wynikającej z wprowadzenia zapisów w umowie i statucie Spółki pogarszających pozycję Skarbu Państwa w stosunku do praw kodeksowych wynikających z posiadanego pakietu akcji.

B. Nieuzyskanie „premi za oddanie kontroli nad PZU S.A.”

Analizując zagadnienie zbycia akcji PZU S.A. na rzecz Konsorcjum Eureko B.V. - BIG BG S.A. i ustalonej w negocjacjach ceny warto wskazać dodatkowo na następujące okoliczności:

Konsorcjum kupując więcej niż wynikało ze wstępnych deklaracji (uzyskało dodatkowe uprawnienia) zapłaciło jednak mniej niż wynikało to ze wstępnej deklaracji; w ofercie bowiem proponowano cenę za 30% w przedziale 2.702 mln - 3.601 mln złotych - a w konsekwencji zapłacono ostatecznie cenę 3.018 mln złotych. Powstaje zatem pytanie z jakiego powodu MSP sprzedając więcej niż zezwoliła Rada Ministrów uzyskało w rezultacie niższą cenę.

C. Uprzywilejowanie inwestorów

Te niezwykle korzystne dla inwestorów postanowienia zostały wprowadzone do projektu umowy dopiero po uzgodnieniu ceny za akcje (wcześniej inwestorzy nie przedstawili żadnych konkretnych propozycji określających ich wpływ na zarządzanie spółką).

- pominięcie innych oferentów
- poza zakresem RM

Okoliczność tą potwierdza min. pismo Dyrektora Generalnego EUREKO B.V. Joao Talone do MSP z dnia 30 września 1999 r. dotyczący podwyższenie ceny za akcje PZU S.A. z załączonym potwierdzeniem przez BCP posiadania przez Konsorcjum środków na zakup akcji PZU S.A. (przekazany pismem SPZU-181-24-2005).

W ostatniej fazie rozmów uzyskali znacznie korzystniejszą pozycję negocjacyjną z powodu zaakceptowania przez E Wąsacza stanowiska, zakładającego, że wpływ nowych akcjonariuszy na zarządzanie Spółką będzie rozpatrzony dopiero po ustaleniu ceny za akcje.

Warunki te powodowały, że MSP nie utracił całkowicie kontroli nad spółką, ale w ich wyniku nie był w stanie w stopniu proporcjonalnym do udziałów Skarbu Państwa w kapitale akcyjnym, wpływać na decyzje o składzie władz spółki.

D. Konsekwencje prawne wykroczenia poza zakres dozwolenia wyznaczonego przez zgodę Rady Ministrów z dnia 18 marca 1999 r.

MSP występując z wnioskiem o wyrażenie zgody na prywatyzację PZU S.A. nie poinformował Rady Ministrów o niektórych istotnych założeniach strategii prywatyzacji tej spółki. W szczególności Radzie Ministrów nie przedstawiono informacji, że podmioty, którym zostaną zbyte akcje, staną się inwestorami strategicznymi, a zakres ich wpływu na zarządzanie Spółką zostanie określony w umowie prywatyzacyjnej – i będzie większy niż wynika to z objętej przez inwestorów liczby akcji (proporcji w kapitale akcyjnym).

Rada Ministrów wyraziła zatem zgodę na prywatyzację PZU S.A. nie znając niektórych szczególnie istotnych informacji o sposobie jej przeprowadzenia. Dlatego też wniosek MSP przedstawiony Radzie Ministrów powinien zostać oceniony jako nierzetelny.

W konsekwencji, MSP prowadził z podmiotem, który uzyskał wyłączność negocjacyjną, rokowania w zupełnie innym zakresie, szerszym, niż określony w zaproszeniu od rokowań. Tym samym MSP naruszył zakres umocowania określony uchwałą Rady Ministrów, a zatem naruszył § 5 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zasad zbywania akcji Skarbu Państwa, co w konsekwencji

doprowadziło do tego, że zawarł umowę o innej (szerszej treści) niż wynikało to ze zgody Rady Ministrów.

2) Inwestor branżowy

Złożona przez konsorcjum oferta nabycia 30% akcji PZU S.A. z przyczyn leżących po stronie Eureko B.V., od początku była wadliwa i nie spełniała warunków określonych w uchwale Rady Ministrów z dnia 18 marca 1999 r.

Charakter tego uchybienia sprawia, że konsorcjum nie mogło być dopuszczone do udziału w rokowaniach i jego oferta powinna być od początku odrzucona z przyczyn formalnych już na etapie przyjmowania ofert wstępnych.

Eureko B.V. nigdy: w chwili składania oferty, w chwili zawierania ani w chwili wykonywania umowy nie prowadziło i z przyczyn formalnych prowadzić nie mogło działalności ubezpieczeniowej.

Zatem Eureko B.V. nie było investorem branżowym, a konsorcjum z udziałem Eureko B.V. i BIG Banku Gdańskiego S.A. tym samym nie stanowiło „grupy inwestorów z udziałem inwestora branżowego” – tym samym konsorcjum to oraz jego uczestnicy nie mogli być nabywcami akcji PZU S.A., gdyż nie byli objęci zakresem podmiotowym udzielonej przez Radę Ministrów zgody.

Dopuszczenie do udziału w postępowaniu konsorcjum Eureko B.V. i BIG Banku Gdańskiego S.A. stanowiło naruszenie art. 33 ustawy o komercjalizacji oraz § 4 ust. 3 w zw. z art. 1 pkt 6 i 7 rozporządzenia RM w sprawie trybu zbywania akcji Skarbu Państwa i skutkuje sankcją wskazaną w art. 34 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych – w postaci nieważności umowy prywatyzacyjnej.

3) Wyłączność negocjacyjna

MSP przyznał Konsorcjum Eureko B.V. – BIG Bank Gdański S.A. wyłączność negocjacyjną na okres od 22 do 30 września 1999 r., określając ją mianem wyłączności technicznej. Następnie, po raz drugi, w dniu 4 października 1999 r. przyznał temu samemu konsorcjum wyłączność negocjacyjną na okres 4 tygodni.

Przepisy ustawy o prywatyzacji i komercjalizacji przedsiębiorstw państwowych ani rozporządzeń wykonawczych do tej ustawy, a w szczególności rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowego trybu zbywania akcji Skarbu Państwa nie posługują się terminem „wyłączności technicznej”, ani nie przewidują możliwości więcej niż jednokrotnego przyznawania wyłączności negocjacyjnej jednemu oferentowi (§5 ust. 6 rozporządzenia).

Dlatego dwukrotne przyznanie temu samemu podmiotowi kolejno dwukrotnie wyłączności negocjacyjnej należy ocenić jako złamanie art. 33 ust. 1 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych w zw. z § 5 ust. 6 rozporządzenia, skutkujące sankcją z art. 34 tej ustawy w postaci nieważności czynności zbycia akcji PZU S.A. na rzecz konsorcjum Eureko B.V.-BIG Bank Gdański S.A.

4) Zmiany w zakresie podmiotowym konsorcjum

Wśród 7 oferentów, którzy odpowiedzieli na wystosowane 10 maja 1999 r. przez Ministra Skarbu Państwa zaproszenie nabycia 30 % akcji PZU S.A. znalazło się konsorcjum złożone z 3 podmiotów: Eureko B.V., BIG Bank Gdański S.A. i Bank of America, które, wraz z AXA i konsorcjum Swiss Re - Winterthur Swiss Insurance Company zostało dopuszczone do badania dokumentów i przedsiębiorstwa PZU S.A. i poproszone o złożenie wiążących je propozycji warunków umowy nabycia akcji. Tymczasem w dniu 6 września 1999 r. do Ministra Skarbu Państwa wpłynęła „wiążąca oferta nabycia akcji”, którą złożyło konsorcjum złożone jedynie z Eureko B.V. i BIG Banku Gdańskiego S.A., gdyż Bank of America wycofał się z konsorcjum i tym samym z postępowania pomiędzy pierwszym i drugim etapem.

Oceniając skutki tego zdarzenia należy w kontekście poglądów reprezentowanych w doktrynie prawa na istotę konsorcjum, należy uznać, że nie ma podstaw do kwestionowania faktu, że oferentem było konsorcjum, ani do wywodzenia, że wystąpienie z konsorcjum Bank of America nie wpłynęło na ważność i skuteczność oferty Konsorcjum w rozumieniu art. 34 ustawy o komercjalizacji.

Tym bardziej, że fakt istnienia konsorcjum został przyznany przez jego uczestnika BIG Bank Gdański S.A., który w dniu 24 lutego 2005 r. (w drodze oświadczenia rzecznika prasowego BIG BG Wojciecha Kaczorowskiego) potwierdził, że „była umowa konsorcjalna pomiędzy Eureko i BIG Bankiem Gdańskim, dotycząca udziału w prywatyzacji PZU. (...) 16 czerwca 1999 r. została podpisana umowa konsorcjalna między bankiem, Eureko i Bank of America, który potem wycofał się z oferty kupna PZU. Była to umowa o współpracy dotyczącej zakupu akcji PZU. We wrześniu 1999 r. umowa ta została zmieniona, z uwzględnieniem wycofania się amerykańskiego banku”.

5) Przerobienia oferty AXA (wymiana stron)

W wyniku przeprowadzonego postępowania dowodowego Sejmowa Komisja Śledcza ujawniła, że w trakcie prowadzonych przez Ministra Skarbu Państwa rokowań z oferentami, którzy złożyli oferty nabycia 30% akcji PZU S.A., we wrześniu 1999 r.

pracownicy Ministerstwa Skarbu Państwa bezpośrednio zaangażowani w proces prywatyzacji Spółki dokonali wymiany kilku stron złożonej przez AXA wiążącej oferty nabycia 30% akcji PZU S.A. w ten sposób, że w miejsce kolorowych oryginalnych stron włożyli czarno - białe strony wydruków faksowych. Czyn ten wypełniać może znamiona przestępstwa z art. 270 § 1 Kodeksu karnego, skutkującego odpowiedzialnością karną tychże pracowników. W związku z powzięciem wiadomości o podejrzeniu popełnienia takiego przestępstwa Sejmowa Komisja Śledcza powinna rozważyć złożenie stosownego pisemnego zawiadomienia do prokuratury. Fakt ten potwierdza ekspertyza kryminalistyczna z zakresu badań dokumentów wykonana w dniu 20 czerwca 2005 roku na zlecenie Prokuratury Apelacyjnej w Gdańsku (postanowieniem z dnia 24 maja 2005 roku).

Czyn ten wypełnia znamiona przestępstwa z art. 270 § 1 Kodeksu karnego, skutkującego odpowiedzialnością karną tychże pracowników. W związku z powzięciem wiadomości o podejrzeniu popełnienia takiego przestępstwa sejmowa Komisja Śledcza składa stosowne zawiadomienie do prokuratury o popełnieniu przestępstwa.

Oceniając natomiast wpływ fałszerstwa dokumentu polegającego na przerobieniu dokumentu wiążącej oferty AXA złożonej Ministrowi Skarbu Państwa w postępowaniu w przedmiocie nabycia 30% akcji PZU S.A. w sytuacji, gdy AXA była jednym z dwóch oferentów umieszczonych na tzw. krótkiej liście oferentów wyłonionych przez doradcę Ministra Skarbu Państwa do dalszych negocjacji nabycia akcji PZU S.A. i głównym konkurentem konsorcjum Eureka B.V. i BIG Banku Gdańskiego do nabycia akcji, należy stwierdzić, że działanie to stanowi naruszenie przepisu art. 33 ust. 2 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych oraz § 5 ust. 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 lipca 1997 r. w sprawie szczegółowego trybu zbywania akcji Skarbu Państwa, zasad finansowania zbycia akcji oraz formy zapłaty za te akcje (Dz. U. Nr 95, poz. 578 z późn. zm.), skutkujące z mocy art. 34 tej ustawy bezwzględną nieważnością postępowania prowadzonego przez Ministra Skarbu Państwa, a w konsekwencji nieważnością bezwzględną zawartej w dniu 5 listopada 1999 r. pomiędzy Skarbem Państwa a Eureka B.V. i BIG BG S.A. Umowy Prywatyzacyjnej.

6) Zmiana daty „Dnia Wykonania Umowy”

Komisja Śledcza stwierdziła, że doszło do przerobienia umowy prywatyzacyjnej z dnia 5 listopada 1999 r. W punkcie 2. paragrafu 2 artykułu 1 „Sprzedaż akcji” – data Dnia Wykonania Umowy z 15 listopada 1999 r. została przerobiona na 10 listopada 1999 r. Określenie daty Dnia Wykonania Umowy należy do najistotniejszych postanowień umowy. Data 15 listopada 1999 r. została w dniu 5 listopada 1999 r., czyli w dniu podpisania umowy zaakceptowana na piśmie przez Ministra Skarbu Państwa pana Emila Wąsacza. O przerobieniu daty Dnia Wykonania Umowy nie wiedzieli: Minister Skarbu Państwa pan Emil Wąsacz, Wiceminister pani Alicja Kornasiewicz i Dyrektor Departamentu Spółek Strategicznych MSP pan Hubert Kierkowski, czyli osoby odpowiedzialne za prywatyzację PZU S.A.

Komisja Śledcza ustaliła również, w drodze dowodu z przesłuchań świadków (zeznania Pana Bogusława Kotta), że przerobienia w Umowie daty z 15 na 10 listopada 1999 r. dokonali Pan Karol Miłkowski pracownik Departamentu Spółek Strategicznych Ministerstwa Skarbu Państwa oraz pan Mec. Witold Jurcewicz z Kancelarii Prawnej White & Case będącej doradcą Kupujących w procesie prywatyzacji PZU S.A. Bezzspornym jest, że co najmniej pan Karol Miłkowski działał bez jakiegokolwiek umocowania ze Strony Skarbu Państwa do dokonania takiej czynności, co zostało potwierdzone zeznaniami Ministra Skarbu Państwa Emila Wąsacza, Wiceminister Alicji Kornasiewicz i Dyrektora Huberta Kierkowskiego. Zeznania pana B. Kotta, że kwestia zmiany daty była uzgadniana w zespole z udziałem pani minister Kornasiewicz są sprzeczne z jej zeznaniem złożonym przed Komisją.

Komisja nie dysponuje natomiast wiedzą o podstawach prawnych działań Pana Mec. Witolda Jurcewicza. Czyn, jakiego dopuścili się osoby dokonujące zmiany daty Dnia Wykonania Umowy w już zawartej przez Strony Umowie Prywatyzacyjnej może nosić znamiona przerobienia dokumentu, tj. przestępstwa określonego w art. 270 § 1 Kodeksu karnego, ściganego z oskarżenia publicznego, zagrożonego karą grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

Uzasadnione jest przypuszczenie, że przerobienie daty Dnia Wykonania Umowy zostało dokonane w celu umożliwienia przeprowadzenia transakcji nabycia akcji PZU S.A. przy wykorzystaniu wehikulu finansowego w postaci spółki BIG Bank Inwestycje S.A. i posłużenia się skonstruowanym w tym celu mechanizmem finansowania, budzącym poważne wątpliwości co do jego zgodności z prawem (zob. s. 51).

7) Naruszenie statutu PZU S.A. przez MSP

W trakcie prywatyzacji MSP wbrew postanowieniom statutu PZU S.A. nie przedstawił Radzie Nadzorczej do zaopiniowania zmian statutu PZU S.A. wynikających z umowy prywatyzacyjnej, a także nie zażądał od zarządu PZU oświadczenia, że do czasu zakończenia badania spółki przez Inwestorów nie zaszły żadne zdarzenia, które mogłyby być istotne z punktu widzenia umowy prywatyzacyjnej.

7. Rzeczywisty cel nabycia akcji PZU S.A. przez konsorcjum Eureko B.V. - BIG Bank Gdański S.A.

Konsorcjum Eureko B.V. - BIG BG S.A. zarówno na etapie wstępnych negocjacji, jak i w momencie podpisywania umowy sprzedaży akcji PZU S.A. ukrywało przed Ministrem Skarbu Państwa rzeczywisty cel, jaki przyświecał w

związku z nabyciem akcji tej spółki. Cel ten określony został w § 6 ust. 1 i § 9 -10 umowy. Dopiero w pozwie wniesionym do Sądu Okręgowego w Warszawie Wydział Gospodarczy z dnia 15 lutego 2000 r. pełnomocnicy konsorcjum Eureko B.V. - BIG BG S.A. przedstawili rzeczywisty cel swego działania stwierdzając, iż celem zakupu akcji PZU S.A. było „utrzymanie stałego akcjonariatu w BIG BG S.A.” W wymienionym pozwie z dnia 15 lutego 2000 r., co miało zapobiec wrogiemu przejściu Banku przez Deutsche Bank.

Powyższe stanowisko nie znajduje żadnego potwierdzenia ani w procesie negocjacyjnym, ani w treści umowy. Procesowym dowodem tego stanu rzeczy mogą być zeznania osób biorących udział w negocjacjach z Konsorcjum oraz akta spraw o sygnaturach XVI GCo 12/00 i XVI GCo 47/00 XVI GC 193/00, jak również kopia pisma Ministra Skarbu Państwa z dnia 21 lutego 2000 roku adresowanego do Eureko B.V.

Dodatkowo na to, że rzeczywistym celem nabycia 30% akcji PZU S.A. przez konsorcjum Eureko B.V.-BIG Bank Gdański S.A. wskazywać może złożona w sierpniu 1999 roku PZU S.A. i PZU Życie S.A. propozycja przystąpienia do umowy pomiędzy akcjonariuszami BIG Banku Gdańskiego S.A. Projekt tej umowy przewidywał, że jeżeli Konsorcjum nie zostanie wybrane jako inwestor dla PZU S.A. to spółki zobowiążą się sprzedać BCP i Eureko wszystkie posiadane akcje BIG Banku Gdańskiego S.A. lub zapłacić karę umowną w podwójnej wartości transakcji. W świetle zeznań świadków BCP obawiał się, że w sytuacji wyboru innego inwestora niż konsorcjum, akcje BIG Banku Gdańskiego S.A. – będące w posiadaniu Grupy PZU S.A. - mogą zostać sprzedane innemu podmiotowi. (zeznania pana Grzegorza Wieczerezaka złożone w Prokuraturze Apelacyjnej w Gdańsku, k 524, k 7404-7306).

8. Powoływanie władz spółki PZU S.A. w świetle art. 5 § 2 umowy sprzedaży akcji PZU S.A.

Zakładając, że w dniu wykonania umowy – dnia 10 listopada 1999 r. - Bank zbył wszystkie nabyte przez siebie od Skarbu Państwa akcje w kapitale zakładowym PZU na rzecz spółki BIG Bank Gdański Inwestycje S.A. w sposób ważny i skuteczny, należy uznać, że zgodnie z art. 5 § 2 ust. 3 tym samym utracił on uprawnienia, o których mowa w art. 5 § 2 ust. 1 i 2, w tym także prawa do rekomendowania członków Rady Nadzorczej i wspólnego wskazywania jej Przewodniczącego, co doprowadziło do niezgodności postanowień statutu z zaistniałymi zmianami w zakresie stosunku prawnego łączącego strony umowy prywatyzacyjnej, jaki zaistniał po zbyciu Akcji przez BIG Bank Gdański S.A. i związanej z tą czynnością prawną konsekwencją przewidzianą w art. 5 § 2 ust. 3 umowy prywatyzacyjnej.

W konsekwencji za obciążone wadą prawną należy uznać czynności, w których BIG Bank Gdański S.A. wykonywał prawa związane z kształtowaniem składu osobowego (w szczególności w zakresie powołania przewodniczącego Rady Nadzorczej), w okresie od

dnia zarejestrowania wynikających z umowy sprzedaży akcji zmian statutu PZU S.A. w listopadzie 1999 r. do dnia zarejestrowania zmiany statutu z dnia 7 maja 2001 r., wynikającej z zawarcia pierwszej umowy dodatkowej.

9. Transakcja nabycia akcji przez BIG Bank Gdański S.A. (i przeniesienie tych akcji na BIG Bank Gdański Inwestycje S.A.)

W świetle ustaleń dokonanych przez Komisję Śledczą nie może budzić najmniejszych wątpliwości, że w dniu wykonania umowy z dnia 5 listopada 1999 r. BIG Bank Gdański S.A. nabył w imieniu własnym akcje spółki PZU S.A., przed dokonaniem ich zbycia na rzecz BIG Bank Inwestycje S.A. Niezależnie od długości przedziału czasowego dzielącego te dwie czynności prawne, nie ulega wątpliwości, że w trakcie jego trwania miało miejsce naruszenie art. 6 ust. 1 pkt 1 i ust. 3 ustawy – Prawo bankowe.

Dokonana następnie transakcja przeniesienia tych akcji na spółkę pośrednio zależną od BIG Banku Gdańskiego S.A., spółkę BIG Bank Gdański Inwestycje S.A. służyło jedynie obejściu przepisów prawa bankowego.

Istotą tej transakcji było stworzenie możliwości wykazania wobec nadzoru bankowego, że sfinansowanie zakupu akcji PZU S.A. przez Big Bank Gdański S.A. zostało sfinansowane „ze środków świadczonych przez spółkę BIG-BG Inwestycje S.A.” czy też „**zostało sfinansowane ze środków przekazanych przez BBG Inwestycje, dlatego w sprawozdaniach przekazywanych przez BIG Bank Gdański do NBP nie występuje zaangażowanie Banku w PZU S.A.**” Dzięki tej właśnie operacji nadzór bankowy – o zastrzeżeniach wobec którego działalności mowa na stronie niniejszego dokumentu – mógł stwierdzić, że: „przekazane przez GINB materiały nie dają formalnych podstaw do stwierdzenia naruszenia prawa bankowego przez BIG Bank Gdański S.A.”, i dalej, że „sposób przeprowadzenia transakcji sprawia, że nie jest możliwe uchwycenie momentu, w którym mogło ewentualnie dojść do przekroczenia norm koncentracji kapitałowej”.

Dokonując analizy skuteczności zawartej w tym samym dniu pomiędzy BIG BG S.A. i BIG BG Inwestycje S.A. umowy przenoszącej akcje na spółkę zależną, należałoby stanowczo stwierdzić, że czynność zbycia przez Bank akcji na rzecz BIG BG Inwestycje S.A. miała charakter czynności pozornej i została dokonana wyłącznie w celu obejścia prawa. Fakt utworzenia spółki BIG BG Inwestycje S.A. w celu obejścia przepisów Prawa bankowego oraz pozorność czynności przeniesienia w dniu 10 listopada 1999 r. akcji pomiędzy BIG BG S.A. a BIG BG Inwestycje S.A. potwierdził Prezes Zarządu Banku Pan Bogusław Kott w swym swobodnym oświadczeniu, wygłoszonym przed Sejmową Komisją Śledczą w dniu 31 marca 2005

r.: „*W sensie technicznym akcje PZU pozostawały w spółce celowej, ale decyzje pozostałe były podejmowane przez bank, gdyż bank był podmiotem w 100% kontrolującym, w całości kontrolującym tę spółkę. (...) Podkreślam więc, że ulokowanie akcji w spółce celowej miało charakter techniczny, w niczym nie zmieniało charakteru umowy prywatyzacyjnej.*” (str. 20 stenogramu przesłuchania) oraz, że „*Kierunkowa decyzja w tej sprawie [powołania spółki celowej] zapadła w trakcie przygotowań do zakupu akcji PZU i jeszcze przed podpisaniem umowy. Bank skorzystał tu ze znanych i często stosowanych rozwiązań na rozwiniętych rynkach kapitałowych, polegających na przenoszeniu dużych inwestycji do specjalnie w tym celu powołanych spółek.*” (str. 19 stenogramu przesłuchania). Na ryzyko uznania wykorzystania przez Bank zależnej od niego spółki BIG BG Inwestycje S.A. za czynność mającą na celu obejście Prawa bankowego, w tym przepisów wydawanych przez Komisję Nadzoru Bankowego, wskazywał także mec. W. Jurcewicz z Kancelarii Prawnej White & Case, który w opinii prawnej z dnia 24 listopada 1999 r. sporządzonej – już po zawarciu umowy prywatyzacyjnej - na zlecenie spółki BIG BG S.A.: „*W przypadku utworzenia przez bank spółki dodatkowej, która posiadałaby na przykład 10% akcji w spółce zależnej nabywającej 10% akcji w instytucji finansowej, spółka zależna przestała być jednostką zależną banku, zgodnie z jednostopniową definicją jednostki zależnej, wynikającą z interpretacji KPWiG, przedstawionej powyżej. W związku z tym bank nie musiałby odliczać kwoty zaangażowania kapitałowego w PZU od swych funduszy własnych. Nie jest jednak naszą intencją doradzenie państwu takiego działania, mogłoby zostać ono uznane za obejście przepisów uchwały*”.

Ponieważ czynność mająca na celu obejście prawa jest w świetle art. 58 § 1 k.c. nieważna bezwzględnie, to nieważna bezwzględnie byłaby również umowa przenosząca 10% akcji zawarta pomiędzy BIG BG S.A. i BIG BG Inwestycje S.A.

Komisja uznaje ponadto za wysoce prawdopodobne, że użycie spółki zależnej (BG Bank Gdański Inwestycje S.A.) umożliwiło BIG Bankowi Gdańskiemu S.A. sfinansowanie transakcji nabycia akcji PZU S.A., gdyż sfinansowanie podwyższenia kapitału akcyjnego spółki BBG Inwestycje S.A. nastąpiło z wykorzystaniem środków pochodzących z kredytu, gdyż z wpłaconych przez Bel Leasing 499 mln, tylko 344 mln zł pochodziło ze środków własnych (zaś pozostałe 115 mln zł pochodziło z „kredytu długoterminowego”), natomiast Forinvest finansował podwyższenie kapitału zakładowego spółki BIG Bank Gdański Inwestycje S.A. wnosząc 58 mln zł ze środków własnych, zaś 340 mln z kredytów inwestycyjnych, zatem łącznie 455 mln zł (z 1.016.800.000) ze środków przeznaczonych na podwyższenie kapitału spółki BIG Bank Gdański Inwestycje S.A. pochodziło z kredytów. Podwyższenie to służyło bezpośrednio zgromadzeniu odpowiednich środków na zakup akcji PZU S.A. Zatem nie ulega najmniejszej wątpliwości, że środki służące zapłacie za akcje PZU S.A. pochodziły w znacznej części z kredytu, gdyż przed podniesieniem kapitału spółka ta wykazywała kapitał na poziomie 4 mln zł.

Wydaje się kluczowe dla wyjaśnienia tego wątku ustalenie pochodzenia tych środków, gdyż ustalenie podmiotu kredytującego spółki Bel Leasing oraz Forinvest jest niezwykle istotne z punktu widzenia oceny prawidłowości procesu prywatyzacji PZU S.A.

Jeżeli okazałoby się, że to BIG Bank Gdański S.A. udzielił wyżej opisanych kredytów swoim spółkom zależnym Forinwest oraz Bel Leasing, mogłoby to uzasadniać podejrzenie, że:

- naruszył tym samym art. 71 ustawy – Prawo bankowe,
- nie posiadał odpowiedniej ilości środków własnych na nabycie akcji PZU S.A. w listopadzie 1999 r. – i wykorzystał mechanizm kredytowania spółek zależnych do wykreowania odpowiedniej ilości środków do dokonania tej zapłaty za nabywane akcje,
- udzielenie takich kredytów dowodziłoby także zamiaru obejścia art. 6 ust. 1 i 3 ustawy – Prawo bankowe.

Należy podkreślić, że przejście akcji ze Skarbu Państwa na Bank BBG a następnie z Banku na BIG BG Inwestycje S.A. nigdy nie zostało odnotowane w księdze akcyjnej PZU S.A., skoro BIG BG Inwestycje S.A. od 1999 r. uczestniczył jako akcjonariusz w Walnych Zgromadzeniach Spółki PZU S.A.; wobec spółki, bowiem, za akcjonariuszy uważane są jedynie osoby wpisane do księgi akcyjnej (dotyczy akcji imiennych, jakimi są akcje PZU S.A.). Tylko tacy akcjonariusze mogą znaleźć się na liście akcjonariuszy uprawnionych do udziału w Walnych Zgromadzeniach i udziału w głosowaniu.

1) Transakcja nabycia akcji PZU S.A. przez BIG Bank Gdański S.A. i Spółkę BIG Bank Inwestycje S.A. w świetle przepisów ustawy – Prawo bankowe

BIG BG S.A. zawierając wspomnianą transakcję naruszył normę art. 6 ust. 1 pkt. 1 Prawa bankowego - pozwalającą bankowi na nabywanie akcji innych osób prawnych jedynie w przypadku, gdy łączna wartość takich transakcji nie przekroczy 15% funduszy własnych banku. BIG BG S.A. nabywając akcje PZU S.A. naruszył nie tylko ten 15% poziom, ale także dyspozycję art. 6 ust. 3 Prawa bankowego, która zakazuje bankom wydatkowania na zakup akcji wszystkich spółek kapitałowych, nieruchomości oraz wierzytelności zabezpieczonych hipoteką więcej niż 60% funduszy własnych banku. Tymczasem BIG BG.S.A. na samą tylko transakcję dotyczącą zakupu akcji PZU S.A. wydatkował ponad 62% środków własnych. Wobec powyższego można wnosić, iż przedmiotowa umowa została zawarta w sposób sprzeczny z ustawą lub w celu obejścia przepisów ustawy – co oznaczałoby że tym samym na mocy art. 58 § 1 k.c. jest z mocy prawa nieważna.

Nie budzi wątpliwości, że w listopadzie 1999 r. żaden bank nie mógł nabyć zgodnie z prawem akcji spółki za cenę 1 mld złotych, w sytuacji gdy dysponował środkami własnymi w wysokości 1.6 mld zł (czyli takimi jak BIG Bank Gdański S.A.), nie dokonując naruszenia art. 6 ust. 1 pkt 1 i ust. 3 ustawy – Prawo bankowe (por. min. pismo z dnia 18 lutego 2000 r. dotyczące oceny prawnej transakcji nabycia akcji PZU S.A. przez BIG Bank Gdański S.A., sporządzone w kancelarii „Smoktunowicz i Falandysz”, a także treść zeznań złożonych przez pana senatora Roberta Smoktunowicza w trakcie 21. posiedzenia Komisji Śledczej). Teza ta znajduje się także w odpowiedzi

Prezesa NBP udzielonej Ministrowi Skarbu Państwa na pismo z dnia 28 sierpnia 2000 r. (zał. Nr 8)

2) Skutki naruszenia art. 6 ust. 1 pkt 1 i ust. 3 ustawy - Prawo bankowe

Zgodnie z ugruntowanymi w doktrynie prawa poglądami, normy wynikające z art. 6 ust. 1 i ust. 3, są normami o charakterze ostrożnościowym. Komisja Nadzoru Bankowego w razie naruszenia przepisów dotyczących działalności banku mogła stosować środki nadzoru wskazane w przepisach ustawy – Prawo bankowe; były zalecenia (art. 138 ust. 1) oraz sankcje (stosowane bezpośrednio: art. 138 zd. 1 albo po uprzednim upomnieniu na piśmie – jeżeli bank nie realizuje przekazanych mu zaleceń: art. 138 ust. 4-6).

Zgodnie z art. 138 ust. 7, środki podejmowane w ramach nadzoru nie mogą naruszać umów zawartych przez bank. Odnotować należy, że znane w praktyce bankowej przypadki dotyczące przekroczeń progów ostrożnościowych spowodowane były zazwyczaj zmianami kursowymi lub innymi zdarzeniami niezależnymi od banku.

W przypadku BIG Banku Gdańskiego S.A. normy ostrożnościowe zostały świadomie naruszone przez Bank, istnieją uzasadnione podstawy aby twierdzić, że transakcja przeniesienia nabytego pakietu akcji PZU S.A. na spółkę celową miała przede wszystkim służyć temu aby, cyt.: „moment przekroczenia tych norm nie został wychwycony przez organy nadzoru bankowego.” Zwraca też uwagę skala tego przekroczenia – bank jednocześnie naruszył art. 6 ust. 1 pkt 1 oraz art. 6 ust. 3 ustawy – Prawo bankowe.

Niewątpliwie normy wynikające z art. 6 ust. 1 i ust. 3 nie są normami, które mogą być modyfikowane wolą stron. Nie może budzić także wątpliwości, że przepis art. 6 ustawy - Prawo bankowe jest przepisem prawa powszechnie obowiązującego. Warto w tym miejscu przypomnieć brzmienie art. 58 k.c., który stanowi, że „czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy.” Analiza stanu prawnego wskazuje, że nie ma podstaw, aby wykluczyć możliwość oceny ewentualnej wadliwości umowy zawartej przez bank pod kątem tego, czy była ona sprzeczna z przepisami ustawy albo miała na celu jej obejście. Ocena ta dokonywana jest zupełnie niezależnie od zakresu kompetencji nadzoru bankowego i nie jest z nimi w najmniejszym stopniu związana.

W orzecznictwie dotychczas nie został wyrażony pogląd o niedopuszczalności badania ważności umowy zawartej z naruszeniem – lub w celu obejścia przepisów ustawy zawierających normy o charakterze ostrożnościowym.

3) Uzasadnienie

Wśród przepisów prawa bankowego o charakterze publicznoprawnym szczególne miejsce zajmują przepisy regulujące tzw. normy ostrożnościowe z art. 6 ust. 1 pkt 1 i ust. 3 w brzmieniu obowiązującym w listopadzie 1999 r. Normy te określają minimalne wymagania ustanawiane przez państwo w celu ograniczenia podejmowania przez banki nadmiernego ryzyka i podwyższenia poziomu bezpieczeństwa systemu bankowego, a w konsekwencji, także bezpieczeństwa gromadzonych w bankach środków pieniężnych. (por. m.in. A. Jakubiak, B. Smykla „Prywatyzacja PZU w świetle prawa bankowego”, PPH 2005 r. Nr 6, s. 55). Błędem jednak i wręcz nadużyciem jest uznawanie przez nadzór bankowy nabycia przez bank od jakiegokolwiek innego podmiotu działającego na rynku akcji podmiotu nie będącego bankiem za „czynność na rynku bankowym”. Organ nadzoru zdaje się również nie dostrzegać w swym **stanowisku jednak także tego, że „dokonana z naruszeniem zakazu wynikającego z norm prawa publicznego czynność prawna kształtująca stosunki cywilnoprawne jest nieważna (art. 58 § 1 k.c.)”, a „...w razie naruszenia norm prawa publicznego stosuje się właściwe dla nich sankcje wskazane w odpowiednich gałęziach prawa. Jeżeli jednak cel takiej normy (zakazu) wskazuje na to, że ma ona zapobiegać kształtowaniu się stosunku cywilnoprawnego sprzecznego z nią, to wówczas należy przyjąć, że czynność prawna dokonana wbrew temu zakazowi jest bezwzględnie nieważna na podstawie art. 58 § 1 k.c. Cały system prawa tworzy bowiem jedność i dlatego nie może być tak, aby zakazane normami prawa publicznego działania były przedmiotem ważnych zobowiązań podjętych w umowach cywilnoprawnych.”** (por. wyrok Sądu Najwyższego z 26 listopada 2002 roku w sprawie CKN 1445/00 (opubl. W OSNC 2004/3/47).

Znacznie ważniejszym, niż wskazany przez KNB, celem przepisów ostrożnościowych z art. 6 ust. 1 i 3 Prawa bankowego jest ochrona osób trzecich – klientów banku i ochrona ich depozytów. Nie można zatem zgodzić się z postawieniem na pierwszym planie abstrakcyjnego celu w postaci „minimalizacji ryzyka banku i podnoszenia bezpieczeństwa „systemu bankowego”. Podstawowym celem norm ostrożnościowych, stawianym wyżej niż pewność obrotu w profesjonalnych stosunkach pomiędzy bankami i zbywcami akcji, powinna być ochrona interesów osób, które złożyły w banku depozyty na rachunkach pieniężnych i które faktycznie finansują transakcje dokonywane przez bank.

Cel ten jest realizowany przez ustawodawcę poprzez wprowadzenie w art. 6 ust. 1 pkt 1 i ust. 3 prawa bankowego zakazu zawierania umów, których jednostkowa wartość przekracza poziom wskazany przez ustawodawcę jako akceptowalny lub umów, których wartość spowoduje przekroczenie przez bank akceptowanej przez ustawodawcę sumy wartości takich transakcji. Mając na względzie treść powołanego w poprzednim akapicie orzeczenia Sądu Najwyższego z 26 listopada 2002 roku, należy uznać, że normy zawarte w art. 6 ust. 1 pkt 1 i ust. 3 mają charakter przepisów bezwzględnie obowiązujących (*iuris cogentis*). Charakter takich norm i skutki ich naruszenia w postaci **bezwzględnej nieważności czynności prawnej (art. 58 § 1 k.c.)**.

Przypomnieć należy jedynie, że przepisy imperatywne zawierają dyspozycje, których zastosowanie nie może być wyłączone lub ograniczone wolą stron ani w wyniku decyzji czy w drodze interpretacji przepisu dokonanej przez organ nadzoru.

Przepisy art. 6 ust. 1 pkt 1 i ust. 3 Prawa bankowego nie określają w swojej treści sankcji za ich naruszenie. W tym przypadku normy te należy uznać za normy sankcjonowane, które sprzężone są z odpowiednimi normami sankcjonującymi wynikającymi z innych przepisów prawa. Nie jest to zresztą przypadek odosobniony w prawie polskim.

Ustalenie charakteru normy prawnej jest kwestią, przy czym dyrektywą interpretacyjną będzie jego cel społeczno – gospodarczy (por. orz. SN z 15.02.1996 OSN 1996, poz. 69 z glosą A. Szpunara, PiP 1996, nr 11 – 12, s. 155). Celem tym w przypadku powołanych przepisów Prawa bankowego będzie ochrona interesów klientów banków i ich depozytów. Cel ten ma pierwszeństwo przed swobodą kontraktową banków oraz przed pewnością obrotu w tak wysoce sprofesjonalizowanym obszarze czynności prawnych jakim jest działalność lokacyjna banków polegająca na nabywaniu akcji innych podmiotów. Każde nabycie akcji przez bank, zatrudniający w tym celu wysokokwalifikowanych profesjonalistów poprzedzone jest analizami, w tym również analizą dopuszczalności dokonania danej czynności z punktu widzenia poziomu funduszy własnych banku. Na banku więc spoczywa odpowiedzialność wobec zbywcy akcji za skutki naruszenia prawa przez bank zakazu zawartego w art. 6 ust. 1 pkt 1 lub ust. 3 Prawa bankowego.

Twierdzenie, jakoby Prawo bankowe wskazywało, że skutek czynności cywilnoprawnej w postaci nabycia akcji następuje na koniec dnia przeczy podstawowym zasadom prawa kontraktów. Oczywiście jest bowiem, że nabycie akcji lub praw z akcji następuje w tym momencie, który wynika z zawartej umowy, a nie w momencie zamknięcia ksiąg rachunkowych. Zatem stan funduszy własnych banku na koniec dnia transakcji jest nieistotny dla oceny działań banku w świetle art. 6 ust. 1 pkt 1 i ust. 3 Prawa bankowego i dla ustalenia skutków cywilnoprawnych tych działań. Kluczowy jest natomiast, zdaniem opiniującego, stan funduszy własnych banku na koniec dnia poprzedzającego dzień, w którym dokonywana jest transakcja. Prawo bankowe bowiem w **art. 6 ust. 1 i 3 zabrania** nie tylko posiadania przez bank, ale także **nabywania akcji o wartości przekraczającej limity, tzn. zawierania takich umów cywilnoprawnych** kupna sprzedaży, w których bank występowałby po stronie kupującego, a których przedmiotem byłyby akcje o wartości przekraczającej zdolność kontraktową banku w tym zakresie. Nie ma przy tym żadnego znaczenia czas, przez który bank miałby być właścicielem takich akcji. Należy stwierdzić, co do zasady, że Prawo bankowe ustanawia zasadę w postaci funduszy własnych jako punktu odniesienia dla zamierzanych transakcji, natomiast ustawa o rachunkowości i regulacje wydawane przez KNB mają na celu określenie sposobu (techniki) wyliczania wymogów kapitałowych dla banku. Normy ustawy o rachunkowości mają bowiem charakter publicznoprawny i z tego względu nie regulują stosunków pomiędzy zbywcą i nabywcą akcji, w tym także skutków prawnych ich działań, natomiast mogą regulować kwestię skutków naruszenia przepisów o charakterze administracyjnym, w tym przepisów ustawy o rachunkowości, niektórych przepisów Prawa bankowego czy uchwał Komisji Nadzoru Bankowego. Konsekwencją uchybienia przepisom o takim charakterze mogą być działania podejmowane w trybie

nadzoru, w tym m.in. wezwania do zaniechania naruszeń prawa, wezwania do usunięcia skutków uchybień czy wreszcie konsekwencje w postaci kar nałożonych na Spółkę lub członków jej Zarządu.

4) Podejrzanie popełnienia czynu z art. 171 § 4 ustawy – Prawo bankowe przez Prezesa Big Banku Gdańskiego S.A.

Dodatkowo, w związku z czynnościami cywilnoprawnymi (umowy kredytowe) dokonywanymi pomiędzy BIG Bankiem Gdańskim S.A. i jego spółkami zależnymi BEL Leasing Sp. z o.o. i Forinwest Sp. z o.o. w okresie bezpośrednio poprzedzającym Dzień Wykonania Umowy Prywatyzacyjnej, należy wskazać, że na Zarządzie Banku ciążył obowiązek zgłoszenia do Komisji Nadzoru Bankowego faktu udzielenia kredytu spółce zależnej. Przepis art. 71 ust. 6 Prawa bankowego stanowi bowiem, że „Zarząd banku jest obowiązany zgłaszać każdorazowo do Komisji Nadzoru Bankowego fakt udzielenia kredytu w wysokości przekraczającej 10% funduszy własnych banku”. Kwota 340 mln zł. kredytu udzielonego spółce zależnej Forinwest Sp. z o.o. z całą pewnością przekraczała ten limit w sytuacji, gdy fundusze własne BIG BG S.A. wynosiły 1.614.317.000 zł. Zarząd BIG BG S.A. nigdy nie dokonał takiego zawiadomienia. Norma zawarta w przepisie art. 71 ust. 6 Prawa bankowego ma charakter publicznoprawny, zatem jej naruszenie przez Bank nie wywołuje skutków w odniesieniu do umowy kredytowej zawartej pomiędzy bankiem i jego spółką zależną. Rodzi natomiast dwojakiego rodzaju skutki wobec Banku i osób działających w jego imieniu:

- 1) konieczność podjęcia przez nadzór bankowy działań w trybie nadzoru przewidzianych w art. 138 ust. 3 Prawa bankowego,
- 2) złożenie do prokuratury zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez Prezesa Zarządu Banku lub innego członka Zarządu, do którego kompetencji należało przekazywanie do KNB tego rodzaju informacji zgodnie z art. 171 § 4 Prawa bankowego. Do chwili obecnej Komisja Nadzoru Bankowego nie powiadomiła o tym fakcie prokuratury. Komisja Śledcza stwierdza, że zaniechanie przez Komisję Nadzoru Bankowego zawiadomienia odpowiednich organów ścigania, o fakcie uzasadnionego podejrzenia popełnienia przez pana Bogusława Kotta przestępstwa z art. 171 § 4 Prawa bankowego, miało charakter intencjonalny i doprowadziło, do upływu okresu przedawnienia karalności tego czynu. Karalność tego przestępstwa przedawnia się bowiem z upływem pięciu lat od momentu jego popełnienia.

Reasumując, Sejmowa Komisja Śledcza stwierdza, że Prezes Zarządu BIG Banku Gdańskiego S.A. pan Bogusław Kott swoim zachowaniem mógł wypełnić znamiona występku określonego w art. 171 § 4 Prawa bankowego.³ Jednakże w tym

---

³ Art. 171 § 4 k.k. stanowi bowiem, że „Kto będąc obowiązany do podania uprawnionym organom informacji dotyczących banku i klientów banku w zakresie ustalonym w ustawie, podaje nieprawdziwe lub zataja prawdziwe dane, podlega grzywnie i karze pozbawienia wolności do lat 3.”

przypadku, w wyniku zaniechania ze strony Komisji Nadzoru Bankowego, polegającego na nie zawiadomieniu odpowiednich organów, zaistniała negatywna przesłanka procesowa z art. 17 § 1 pkt 6 kpk — przedawnienie karalności czynu. Komisja Śledcza uznaje, że zaniechanie to, miało charakter świadomy i odniosło zamierzony skutek w postaci umożliwienia Prezesowi Zarządu BIG Banku Gdańskiego S.A. panu Bogusławowi Kottowi uniknięcia odpowiedzialności karnej. Jest to kolejny przykład na dziwną, sprzeczną z przepisami obowiązującego prawa, przychylną Komisji Nadzoru Bankowego w stosunku, zarówno do samej osoby pana Prezesa Bogusława Kotta, jak i do reprezentowanego przez niego banku.

5) Wątpliwości co do zgodności z prawem działań Komisji Nadzoru Bankowego w zakresie nadzoru nad BIG Bankiem Gdańskim S.A.

Komisja śledcza uznała za nieprawidłowe działania podejmowane wobec Banku przez Komisję Nadzoru Bankowego. Podstawowy zarzut, jaki można postawić Komisji Nadzoru Bankowego dotyczy niedopełnienia obowiązku badania zgodności działania BIG BG S.A. z prawem. Z niezrozumiałych przyczyn organ nadzoru ograniczył się bowiem do badania zgodności działalności BIG BG S.A. jedynie z ustawą o rachunkowości, natomiast nie zbadał zgodności działalności Banku z art. 6 Prawa bankowego.

Odpowiednie organy prokuratury powinny wyjaśnić kwestie ewentualnego zakresu odpowiedzialności Przewodniczącej Komisji Nadzoru Bankowego pani Hanny Gronkiewicz - Waltz jak i pozostałych jej członków.

Można również rozważyć odpowiedzialność biegłego rewidenta badającego sprawozdanie finansowe Banku za 1999 r. W tym celu Komisja powinna wystąpić z odpowiednim wnioskiem do Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

10. Gwarancja

W toku prac Komisja zwróciła uwagę na formę i treść gwarancji bankowej, jaką przedstawiło konsorcjum Eureko B.V. i BIG Bank Gdański S.A. Dokument ten znany jest Komisji jedynie z dostępnych kopii, gdyż oryginał został wycofany z MSP na skutek prośby, jaką przedstawiła p. Joyce Deriga – Sekretarz Eureko B.V. Zwróciła się ona do Departamentu Spółek Strategicznych i Instytucji Finansowych w dniu 25 listopada 1999 r. o zwrot oryginału gwarancji bankowej udzielonej przez Banco Commercial Portuges

(SPZU-18-24-2005), uzasadniając to tym, że cena została uiszczona, a Eureko B.V. jest zobowiązane do zwrotu oryginału BCP. Tego samego dnia oryginał został odebrany za pokwitowaniem.

Dokument ten został złożony w MSP wraz z pismem Dyrektora Generalnego EUREKO B.V. Joao Talone do MSP z dnia 30 września 1999 r. dotyczącym podwyższenia ceny za akcje PZU S.A. z załączonym potwierdzeniem przez BCP posiadania przez Konsorcjum środków na zakup akcji PZU S.A. (przekazany SPZU-181-24-2005) jako potwierdzenie posiadania odpowiednich środków przez Konsorcjum, o czym świadczy zawarte w treści wspomnianego pisma stwierdzenie, że „Do niniejszego pisma załączony został list gwarancyjny BCP, który **potwierdza natychmiastowe udostępnienie Konsorcjum** środków pieniężnych w wysokości PLN 3.010.012.885.”

Treść tego dokumentu wskazuje, że stanowił on nieodwołalną gwarancję wystawioną na żądanie Eureko dnia 29 września 1999 r., na rzecz obu uczestników konsorcjum – Eureko B.V. i BIG Bank Gdański S.A.

Uwagę zwraca to, że wystawcę tego dokumentu określa jedynie nagłówek omawianego pisma, które w całości zostało napisane na maszynie lub wydrukowane za pomocą drukarki komputerowej na stronie formatu A4 i opatrzone dwoma nieczytelnymi podpisami i datą. Zwraca uwagę brak adresu banku wystawiającego gwarancję, jak również to, że z dokumentu nie wynika, kto złożył pod nim dwa nieczytelne podpisy. Pismo to nie zostało opatrzone żadnymi pieczęciami. Nie zostało też poddane legalizacji.

Wątpliwości budzi to, że posiadająca taką formę i treść gwarancja bankowa, na sumę stanowiącą równowartość 15% rocznych wpływów budżetu z prywatyzacji, nie wzbudziła wątpliwości MSP ani innych osób uczestniczących w procesie prywatyzacji PZU S.A., obowiązanych na podstawie ustawy do wykazywania dbałości o interes Skarbu Państwa.

11. Czek

Sprawa czeku była kolejną kwestią, która wzbudziła zainteresowanie Komisji Śledczej, po tym, jak okazało się, że do Ministerstwa Finansów przesłano faksem blankiet czeku o innym numerze seryjnym, niż czek, który ostatecznie wręczono w zamian za nabywane akcje PZU S.A.

Blankiet ten nie był podpisany, nosił natomiast datę 10 listopada 1999 r., którą został opatrzone za pomocą bankowego datownika. Podejrzenie zaistnienia nieprawidłowości wzbudził fakt, że blankiet ten został wysłany faksem dnia 9 listopada, czyli na dzień przed widniejącą na nim datą. Świadczyć by to mogło co najmniej o naruszeniu zasad posługiwania się datownikiem w banku, jeśli nie o dokonaniu przestępstwa przeciwko dokumentom lub o podjęciu przygotowań do popełnienia takiego przestępstwa lub innego przestępstwa, np. oszustwa.

W sprawie tej, w ostatnim tygodniu prowadzonych przesłuchań, Komisja Śledcza otrzymała wyjaśnienia na piśmie od Zarządu (por. informacja Zarządu Banku Millennium z dnia 5 lipca 2005 r. dotycząca wyjaśnień m.in. w sprawie wystawienia i relacji czeku w realizacji płatności za akcje PZU S.A.; DPR-2SB/367/2005).

Weryfikacja prawdziwości tych twierdzeń nie jest jednak możliwa bez dostępu do dokumentów objętych tajemnicą bankową, a dotyczących dokonanych księgowanń związanych z transakcją nabycia akcji PZU S.A. przez Bank Gdański S.A. – jedynie analiza tych dokumentów może posłużyć ujawnieniu rzeczywistego stanu faktycznego i prawdziwych motywów wysłania faksu do MSP z blankietem czeku, który miał zostać wystawiony. Można sugerować przyjęcie hipotezy, że omawiana sprawa ma ścisły związek z przerobieniem daty na umowie sprzedaży akcji PZU S.A. oraz rzeczywistymi motywami posłużenia się spółką celową do nabycia akcji PZU S.A.

Dlatego nie wydaje się wystarczające poprzestanie na stwierdzeniach zawartych w wyjaśnieniach przesłanych przez BIG Bank Gdański S.A. do nadzoru bankowego, z których wynika, że czek został wystawiony przez bank na podstawie zlecenia płatności udzielonego przez Dom Maklerski w imieniu spółki BIG Bank Gdański Inwestycje S.A. na rzecz Skarbu Państwa i wydany Skarbowi Państwa tytułem zapłaty za akcje, i że zapłata została dokonana, gdyż z informacji przekazanych w piśmie MF z dnia 20 maja 2005 r. (SPZU-181-58-2005) wynika, że „z dziennej informacji otrzymanej z Narodowego Banku Polskiego – ogółem stan budżetu Państwa na dzień 12 listopada 1999 r. wynika, że saldo końcowe rachunku Ministerstwa Skarbu Państwa – przychody z prywatyzacji nr 03101010100025121339200000 w stosunku do dnia poprzedniego wzrosło o kwotę 3.018,0 mln zł.

12. Nabycie akcji PZU S.A. przez konsorcjum Eureko B.V. BIG Bank Gdański S.A. w świetle przepisów ustawy o działalności ubezpieczeniowej

1) Wymóg zawiadomienia o nabyciu akcji zakładu ubezpieczeń

Zgodnie z art. 11d ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 11, poz. 62, z późn. zm.) nabywca akcji lub praw z akcji zakładu ubezpieczeń jest obowiązany powiadomić Ministra Finansów, w ciągu 7 dni od dnia nabycia, o nabyciu akcji zakładu ubezpieczeń w ilości zapewniającej przekroczenie 10% głosów na walnym zgromadzeniu. Zgodnie z art. 11d ust. 6 w/w ustawy, nikt, kto nabył akcje lub prawa z akcji z naruszeniem określonego wyżej obowiązku informacyjnego nie może wykonywać prawa głosu z tych akcji. Dodatkową sankcję przewiduje również art. 11 d ust. 7 ustawy, który stanowi, że uchwała Walnego Zgromadzenia podjęta z naruszeniem takiego obowiązku informacyjnego jest nieważna.

W przedstawionych Komisji Śledczej aktach brak jest formalnego zawiadomienia Eureko B. V.(nabywającego 20 % akcji PZU S.A.) o nabyciu akcji w ilości zapewniającej przekroczenie progu 10 % głosów na walnym zgromadzeniu

akcjonariuszy PZU S.A., do złożenia którego wnioskodawca był zobowiązany. Z przyczyn natomiast formalnych -wskazania przez wnioskodawcę innej podstawy prawnej i innego przedmiotu wniosku, a także terminu jego złożenia (przed podpisaniem umowy prywatyzacyjnej) - nie można uznać wniosku złożonego przez Eureko B. V. w dniu 26 października 1999 r. oraz kolejnych jego uzupełnień, będącego wnioskiem o wyrażenie zgody na nabycie powyżej 25% akcji, za zawiadomienie o przekroczeniu progu 10 % głosów na WZA.

Uznanie, że Eureko B.V. nie dokonało wymaganego zawiadomienia skutkuje sankcjami przewidzianymi w art. 11d ust. 6 i 7 ustawy, w postaci nieważności **uchwał Walnych Zgromadzeń PZU S.A. podjętych począwszy od 10 listopada 1999 r.** z udziałem Eureko B.V., a wśród nich uchwał o zatwierdzeniu sprawozdań finansowych, stwierdzenia legalności wyboru Władz PZU S.A., podziale zysku, udzieleniu absolutorium, ustaleniu wynagrodzeń członkom Zarządu czy pokrycia kosztów publicznej oferty akcji Spółki.

2) Nabycie przez Konsorcjum akcji PZU S.A. – a obowiązek uzyskania zgody na nabycie akcji zakładu ubezpieczeń

Jedną z wątpliwości dotyczących procesu prywatyzacji PZU S.A. jest odpowiedź na pytanie, czy konsorcjum Eureko B.V. – BIG Bank Gdański S.A. miało obowiązek uzyskania zgody na nabycie zakładu ubezpieczeń, o której mowa w art. 11d ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

Argumentami, które przytaczają zwolennicy odpowiedzi twierdzącej na to pytanie jest fakt nieprzywołania w umowie prywatyzacyjnej umowy konsorcjalnej łączącej Eureko B.V. i BIG BG i w konsekwencji wskazanie w umowie po stronie kupujących dwóch odrębnych, działających niezależnie od siebie podmiotów, co miało na celu obejście przepisu art. 11d ust. 1 pkt 2 ustawy o działalności ubezpieczeniowej. Przed zawarciem umowy prywatyzacyjnej uczestnicy konsorcjum nie uzyskali zgody Ministra Finansów na nabycie 30% akcji PZU S.A.

Poza tym umowa zawiera postanowienia, które świadczą o zamiarze daleko idącej współpracy nabywców akcji PZU S.A., w tym zobowiązania do wykonywania prawa głosu na WZA w taki sposób, aby doprowadzić do osiągnięcia oznaczonych w umowie rezultatów; zatem uczestnicy konsorcjum powinni być traktowani jak jeden podmiot z punktu widzenia (celu) tego przepisu. Ścisły charakter współpracy w ramach konsorcjum potwierdza także fakt, że gwarancja bankowa wystawiona przez BCP obejmowała zapłatę za cały pakiet 30% akcji nabywanych przez członków konsorcjum, a także okoliczność, że oryginał wspomnianej gwarancji odebrany został przez upoważnionego pracownika BIG Banku Gdańskiego S.A., podczas gdy o jego zwrot wystąpił sekretarz spółki Eureko B.V. Dowodów na to, że uczestnicy konsorcjum działali „łącznie i w porozumieniu” można zresztą przytoczyć znacznie więcej.

Jednak wykładnia gramatyczna art. 11d wskazuje jednoznacznie, że obowiązek uzyskania zgody ciąży na „każdym, kto nabywa”, tzn. na nabywcy. Za nabywcę – zgodnie z zasadą spójności systemu prawa - można uznać jedynie osobę lub podmiot mający cywilnoprawną zdolność nabycia pakietu akcji określonego w treści tego przepisu. Konsorcjum jako takie nie posiada osobowości prawnej, gdyż stanowi umowny związek dwóch lub więcej osób fizycznych lub prawnych. Argument ten w zasadzie wyklucza możliwość uznania konsorcjum za nabywcę w rozumieniu art. 11 d ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

3) Postępowanie w sprawie nabycia przez Eureko B. V. akcji PZU S.A. w ilości zapewniającej od 25% do 30% głosów na WZA

W dniu 19 listopada 1999 r. z upoważnienia Ministra Finansów, Podsekretarz Stanu pan Rafał Zagórny, na podstawie art. 11d ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej, wydał decyzję (zn. FI/2769/AU/JP/99) zezwalającą Eureko B. V. z siedzibą w Amsterdamie, w Holandii na nabycie w terminie do dnia 31 grudnia 2000 r. akcji Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A. z siedzibą w Warszawie, w wysokości zapewniającej przekroczenie 25 %, lecz nie więcej niż 33 % głosów na walnym Zgromadzeniu PZU S.A.

W toku prac Komisji ustalono, że decyzja ta została wydana z naruszeniem prawa, gdyż:

- została wydana bez zbadania, czy w danej sprawie nie zachodzą przesłanki uzasadniające odmowę udzielenia zgody przez Ministra Finansów, o których mowa w art. 11d ust. 3, który stanowi, że Minister Finansów może odmówić zgody, o której mowa w ust. 1 pkt 2, na nabycie akcji lub praw z akcji zakładu ubezpieczeń, jeżeli:
  - 1) nabywca nie daje rękojmi prowadzenia spraw zakładu ubezpieczeń w sposób należycie zabezpieczający interesy ubezpieczonych,
  - 2) środki przeznaczone na nabycie akcji pochodzą z kredytu lub pożyczki albo są w jakikolwiek inny sposób obciążone,
  - 3) zagraża to ważnym interesom gospodarczym państwa.

W szczególności należy uznać, że decyzję taką wydano, mimo że środki wydatkowane przez Eureko B.V. na nabycie akcji PZU S.A. pochodziły z kredytu, gdyż liczne dowody, w tym oficjalne dokumenty instytucji państwowych jak i postępowanie arbitrażowe potwierdzają fakt, że Eureko w 1999 r. sfinansowało transakcję nabycia akcji PZU S.A. w oparciu o kredyty i aż do końca 2000 r. borykało się z olbrzymimi problemami finansowymi, brakiem wolnych środków pieniężnych i dużym zadłużeniem, świadczą o tym: zeznanie Wiceprezesa Ernesta Janasena z dnia 7 września 2004 r. przed trybunałem arbitrażowym w Londynie, rozpatrującym pozew o niedotrzymanie przez Skarb Państwa umowy prywatyzacyjnej PZU S.A. – gdzie potwierdza fakt, że

sprawozdanie finansowe Eureko za 2000 r. wykazuje na dzień 31 grudnia 2000 r. płynne aktywa zaledwie na poziomie 1 mln Euro, a w roku 2001 nastąpił wzrost zadłużenia Eureko do 1 mld.

- **została wydana pod warunkiem**, że nabycie akcji nastąpi do dnia 31 grudnia 2001 r., podczas gdy przepisy prawa nie przewidywały możliwości wydawania decyzji warunkowych bądź ograniczonych terminem zezwalających na nabycie akcji zakładu ubezpieczeń. Tego rodzaju rozstrzygnięcie budzi wątpliwości prawne, gdyż zgodnie z powszechnie przyjętym poglądem doktryny i orzecznictwa termin może być dodany do decyzji jako jej dodatkowy składnik jedynie wówczas, gdy wyraźny przepis prawa materialnego zezwala na to, co wynika wprost z art. 107 § 2 kpa. Ówczesne brzmienie ustawy ubezpieczeniowej nie przewidywało dopuszczalności opatrywania przez Ministra Finansów zezwolenia na nabycie akcji zakładu ubezpieczeń żadnym dodatkowym elementem tzn. warunkiem, terminem, czy też zleceniem. Mamy tutaj do czynienia z rażącym naruszeniem prawa, gdyż decyzja ta wydana została bez podstawy prawnej, co zgodnie z przepisem art. 156 § 1 pkt 2 kpa powinno skutkować stwierdzeniem jej nieważności.

W toku prowadzonych prac, w tym przesłuchań świadków, Komisja Śledcza ustaliła, że w Ministerstwie Finansów nie wprowadzono żadnej procedury regulującej proces rozpatrywania wniosków o zgodę na nabycie akcji zakładów ubezpieczeń.

W Ministerstwie Finansów nie zostało precyzyjnie sprawdzone, czy nabywca akcji PZU S.A. daje rękojmię prowadzenia spraw zakładu ubezpieczeń w sposób należyście zabezpieczający interesy ubezpieczonych. Również w przedstawionej bowiem Komisji Śledczej dokumentacji brak śladów badania rękojmi wnioskodawcy. Z dokumentów postępowania administracyjnego przedstawionych, w związku z badaniem powyższego wniosku przez Ministra Finansów wynika, że Ministerstwo Finansów, w toku postępowania nie dysponowało nawet informacją o cenie nabywanych akcji, a jedynie posiadało informację o wartości nominalnej tych akcji. Oznacza to, że w toku postępowania nie podjęto próby realnego ustalenia czy wnioskodawca dysponuje wystarczającymi wolnymi środkami na nabycie akcji, skoro nawet nie ustalono jaka to powinna być kwota. Otóż w trakcie badania wniosku w listopadzie 1999 r. w Ministerstwie Finansów dokonano jedynie porównania wolnych środków", w oparciu o bilans skonsolidowany grupy z wartością nominalną nabywanych akcji (poniżej 30 mln PLN).

Z wielu dostępnych Komisji Śledczej materiałów wynika, że zarówno Eureko B.V., jak i BIG Bank Gdański nabyli akcje PZU S.A. nie posiadając dostatecznej ilości środków własnych.⁴

---

⁴ W aspekcie, zarówno konfliktu interesów, jak również braku przez środki własnych przez Eureko B. V. na zakup 20% akcji PZU S.A. w dniu 5 listopada 1999 roku należy rozpatrywać udzielenie w październiku 2001 roku Eureko B. V. przez konsorcjum banków kredytu odnawialnego w łącznej wysokości 1,6 mld Euro. Powyższe środki kredytowe izostaty rozdzielone na 364-dniowy kredyt odnawialny z opcją 12-miesięcznego terminu rozwiązania, który miał zostać przeznaczony na cele ogólne Eureko B. V. oraz na 3-letni kredyt odnawialny, który miał zostać wykorzystany do refinansowania istniejącej umowy kredytowej Eureko B. V. na kwotę 500 mln Euro z dnia 15 grudnia 1999 roku, a także w celu sfinansowania pewnych

Liczne dowody, w tym oficjalne dokumenty instytucji państwowych jak i przebiegu postępowania arbitrażowego potwierdzają fakt, że Eureko w 1999 r. sfinansowało transakcję nabycia akcji PZU S.A. W oparciu o kredyty i aż do końca 2000 r. borykało się z olbrzymimi problemami finansowymi, brakiem wolnych środków pieniężnych i dużym zadłużeniem. Najdobitniej świadczy o tym zeznanie Wiceprezesa Ernesta Jansena z dnia 7 września 2004 r., złożone przed Trybunałem Arbitrażowym w Londynie, rozpatrującym pozew o niedotrzymanie przez Skarb Państwa umowy prywatyzacyjnej PZU S.A. - który potwierdza fakt, że sprawozdanie finansowe Eureko za 2000 r. wykazuje na dzień 31 grudnia 2000 r. płynne aktywa zaledwie na poziomie 1 mln Euro, a w roku 2001 nastąpił wzrost zadłużenia Eureko do 1 mld. Ponadto zgodnie ze sprawozdaniem rocznym za 1998 spółka Eureko B.V. samodzielnie, na koniec 1998 r. posiadała aktywa netto na poziomie 766,9 mln EUR, w tym aktywa bieżące na poziomie 172,5 mln EUR a w gotówce i depozytach bankowych jedynie 2,5 mln EUR, w sytuacji gdy nabywane akcje PZU S.A. warte były 2 mld PLN (wg kursu z dnia 31.12.1998 r. 570 mln EUR, wg kursu z dnia wydania decyzji 473 mln EUR), a zatem znacznie więcej niż wartość aktywów bieżących i gotówki oraz depozytów bankowych.

Z posiadanej natomiast przez Komisję Śledczą, i znajdującej się w aktach Prokuratury Apelacyjnej w Gdańsku, „Analizy holdingu Eureko B.V. na tle prywatyzacji PZU” wynika, że w 1999 r. Grupa PZU S.A. została przejęta przez instytucję finansową o równym bądź mniejszym potencjale finansowym. W 1999 r. aktywa Eureko B.V. wynosić bowiem miały w rzeczywistości 4299,9 mln Euro, natomiast PZU/PZU Życie 4204,8 mln Euro (różnica wynosi 95,1 mln Euro). Ponadto w aktywach Eureko w 1999 r. znajduje już odzwierciedlenie zakupu 20% akcji PZU S.A. Przyrost aktywów Eureko B.V. spowodowany byłby, zatem głównie zakupem akcji PZU S.A., a nie rozwojem działalności tego podmiotu. Wartość natomiast aktywów całej Grupy PZU S.A. jest wyższa niż wartość aktywów holdingu Eureko. Ponadto, zysk netto w 1999 r. Eureko wyniósł 83,6 mln Euro, przy zysku netto PZU/PZU Życie 164,37 mln Euro.

13. Finansowanie nabycia akcji PZU S.A. w kontekście sytuacji finansowej BIG Banku Gdańskiego S.A.

Komisji znane są stwierdzenia, że opinia i raport biegłego rewidenta KPMG Audyt Sp. z o.o. z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy kończący się dnia 31 grudnia 2001 r. BIG Banku Gdańskiego S.A., wykazały, że zarząd banku naruszył przepisy ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 1994 r. Nr 121, poz. 591) w ten sposób, że zaliczył koszty działalności banku

---

inwestycji strategicznych. W skład konsorcjum, które udzieliło Eureko B.V. przedmiotowego kredytu wchodziło ABN AMRO Bank N.V., a jego zaangażowanie wynosiło 87,5 mln Euro (k.17831-17835).

wysokości 825 mln zł w ciężar kapitału własnego, zamiast w rachunek zysków i strat, co w konsekwencji doprowadziło do ukrycia strat finansowych i jednocześnie pozwoliło na wykazanie zysków w wysokości ok. 65 mln zł; gdyby bank zaliczył prawidłowo koszty w rachunek zysków i strat, to rok obrotowy zakończyłyby się wykazaniem straty w wysokości około 760 mln zł.

Potwierdzenie istnienia straty i faktu jej ukrycia, którego dopuścił się zarząd BIG Banku Gdańskiego S.A. w sprawozdaniach finansowych, ma istotne znaczenie dla ustalenia, czy bank miał wystarczające środki własne, aby nabyć w listopadzie 1999 r. od Skarbu Państwa 10% akcji PZU S.A.

14. Pierwsza Umowa Dodatkowa do Umowy Prywatyzacyjnej (z dnia 3 kwietnia 2001 r.)

Samo zawarcie przez Ministra Skarbu Państwa w dniu 3 kwietnia 2001 r. Pierwszej Umowy Dodatkowej, wbrew postanowieniom uchwały Rady Ministrów określającej strategię prywatyzacji PZU S.A. stanowiło czynność sprzeczną z art. 33 ust. 1 i 2 oraz art. 1a ust. 2 ustawy o komercjalizacji. Również wszystkie postanowienia Pierwszej Umowy Dodatkowej pozostają w sprzeczności z postanowieniami przywołanej uchwały Rady Ministrów oraz przepisami art. 33 ust. 1 i 2 ustawy o komercjalizacji. Z tego względu należy stwierdzić, że nawet gdyby Umowa Prywatyzacyjna była ważna, to wszystkie podniesione w niniejszym rozdziale opinii uchybienia związane z Pierwszą Umową Dodatkową wywołałyby skutek wskazany w art. 34 ustawy o komercjalizacji, tj. bezwzględną nieważność Pierwszej Umowy Dodatkowej, w całości.

W związku z analizą postanowień Pierwszej Umowy Dodatkowej, dokonując oceny działań podjętych przez Ministra Skarbu Państwa w związku z tą Umową, należy wskazać na przepis art. 150 Konstytucji RP, który stanowi, że Członek Rady Ministrów nie może prowadzić działalności sprzecznej z jego obowiązkami publicznymi. Przekroczenie przez Członka Rady Ministrów uprawnień skutkuje, na mocy art. 156 Konstytucji, odpowiedzialnością przed Trybunałem Stanu za naruszenie Konstytucji lub ustaw, a także za przestępstwa popełnione w związku z zajmowanym stanowiskiem. W niniejszym przypadku działania Ministra Skarbu Państwa zdają się wypełniać dyspozycję art. 231 § 1 k.k., tj. ściganego z oskarżenia publicznego przestępstwa polegającego na przekroczeniu uprawnień.⁵

---

⁵ Art. 231 § 1 k.k.: „Funkcjonariusz publiczny, który, przekraczając swoje uprawnienia lub nie dopełniając obowiązków, działa na szkodę interesu publicznego lub prywatnego, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.”

15. Druga Umowa Dodatkowa do Umowy Prywatyzacyjnej (z dnia 4 października 2001 r.)

Druga Umowa Dodatkowa miała charakter warunkowy i wobec nieziszczenia się części postawionych przez Strony warunków nigdy nie została zrealizowana i zobowiązania z niej wynikające wygasły. Umowa ta przewidywała, że jednym z warunków sprzedaży dla Eureko B.V. 21% akcji w trybie niepublicznym było uzyskanie przez nabywcę, do dnia 31 grudnia 2001 r., zezwolenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji na tę transakcję wymaganego przez prawo w związku z faktem, iż PZU S.A. jest właścicielem wielu nieruchomości na terenie Polski.

16. Umowa o Współpracy Strategicznej

Umowa o Współpracy Strategicznej pomiędzy PZU S.A., Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń na Życie S.A. i Powszechnym Towarzystwem Emerytalnym PZU S.A. a EUREKO B.V. (dalej „EUREKO”) i Eurobig Services Sp. z o.o. (dalej „EUREKO Polska”), podpisana w dniu 18 czerwca 2001 roku w Warszawie nie prowadziła do konkretyzacji zobowiązań inwestycyjnych konsorcjum Eureko wobec PZU S.A. zawartych w art. 4 § 13 pkt 1 i 2 Umowy Prywatyzacyjnej, a jedynie określała zasady współpracy „strategicznej” i powołała do życia tzw. Komitet Współpracy Strategicznej, w którym w którym bezwzględną przewagę uzyskali przedstawiciele Konsorcjum, mimo że umowa ta ma charakter umowy dwustronnie zobowiązującej, a Konsorcjum nie było i nie jest udziałowcem większościowym.

Brak przedstawienia przez Konsorcjum Eureko po podpisaniu umowy nabycia akcji PZU S.A., w szczególności zaś w Umowie o Współpracy Strategicznej, konkretnych zasad i warunków nabycia przez PZU S.A. know-how, licencji, technologii informatycznych, produktów ubezpieczeniowych i rozwiązań stosowanych przez Konsorcjum oraz brak określenia możliwości i zasad dostępu do usług doradczych Konsorcjum, dobitnie świadczy o działaniu przez Eureko B.V. w zakresie realizacji przyjętych zobowiązań inwestycyjnych w złej wierze. Tezę tą uzasadnia dodatkowo analiza treści Umowy o Współpracy Strategicznej oraz wątpliwości związane ze skutecznością i prawidłowością działania osób podpisujących tą umowę, szczegółowo przedstawione w projekcie raportu (s. 84-85).

17. Wpływ próby przejęcia BIG Banku Gdańskiego S.A. na prywatyzację PZU S.A.

Z uwagi na to, że działania MSP w zakresie nadzoru właścicielskiego – o ile nie mają bezpośredniego związku z procesem prywatyzacji PZU S.A.- są poza zakresem niniejszego opracowania, w tym miejscu wskazać należy, że: przyczyną przedłużania się konfliktu był brak zdecydowania w odwołaniu zawieszonych prezesów, oraz niewyegzekwowane przez MSP od swoich przedstawicieli przekazania obowiązkowych sprawozdań za I kwartał 2000 r.

18. Rola pana Marka Belki w procesie prywatyzacji PZU S.A.

Niezależne od kwestii złożenia fałszywych zeznań przed Komisją Śledczą - która w ocenie Komisji powinna zostać przedmiotem postępowania karnego - udział pana Marka Belki w podwójnej roli w procesie prywatyzacji PZU S.A., gdzie jako doradca ABN AMRO miał możliwość zapoznawania się z elementami istotnymi koncepcji prywatyzacji w momencie, gdy była ona prezentowana MSP i przyjmowana przez ministerstwo (np. w zakresie przyjętych rozwiązań oraz możliwości nabycia przez nabywcę mniejszościowego przewagi we władzach tej spółki) i jako członka rady nadzorczej BIG Banku Gdańskiego S.A., który zainteresowany był nabyciem akcji PZU S.A. – ocenić należy co najmniej jako działanie w zakresie konfliktu interesów. Uzasadnione jest także podejrzenie, że w związku z tym dojść mogło do naruszenia zasady poufności prowadzonych negocjacji i sytuacji uprzywilejowania jednego z oferentów ubiegających się o nabycie akcji PZU S.A. – z uwagi na posiadanie przez niego wiadomości, których nie posiadali pozostali uczestnicy postępowania.

19. Rola pana Andrzeja Kratiuka w procesie prywatyzacji PZU S.A.

W celu określenia rzeczywistej roli pana Andrzeja Kratiuka w procesie prywatyzacji PZU S.A. oraz potwierdzenia istnienia w jego przypadku konfliktu interesu, polegającego na tym, że z jednej strony był doradcą Ministra Skarbu Państwa pana

Wiesława Karczmarka w kontaktach z inwestorami zaangażowanymi w proces prywatyzacji PZU S.A., z drugiej zaś był powiązany z jednym z tych inwestorów - BIG Bankiem Gdańskim S.A., **istnieje procesowa potrzeba weryfikacji przez prokuraturę powyższych ustaleń. W przypadku ich potwierdzenia, prokuratura powinna zbadać, czy świadek Wiesław Kaczmarek zeznając przed Komisją Śledczą w dniach 6 i 15 lipca 2005 roku na okoliczność udziału pana Andrzeja Kratiuka w procesie prywatyzacji PZU S.A., popełnił przestępstwo składania fałszywych zeznań poprzez ukrywanie prawdy o rzeczywistej roli pana Andrzeja Kratiuka, tj. o czyn z art. 233 §1 k.k.**

20. Realizacja zobowiązań Konsorcjum wynikających z umowy prywatyzacyjnej

1) Zapłata premii

Zgodnie z art. 4 § 12 umowy prywatyzacyjnej konsorcjum Konsorcjum Euroko B.V. - BIG BG S.A. zobowiązane było do zapłaty na rzecz Ministerstwa Skarbu Państwa (Sprzedającego) kwoty 90.669.915.00 zł tytułem premii za wyniki osiągnięte przez PZU S.A. Premia ta powinna być zostać przekazana na wskazany rachunek przez MSP w ciągu 14 dni od odbycia w dniu 30 czerwca 2000 roku Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy spółki zatwierdzającego zweryfikowane sprawozdania finansowe spółki za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 1999 roku, tj. do 14 lipca 2000 roku. Termin zapłaty przedmiotowej premii zgodnie z zapisami umowy prywatyzacyjnej upłynął 14 lipca 2000 roku. Wyżej wskazana kwota wpłynęła natomiast na rachunek Ministerstwa Skarbu Państwa dopiero w dniu 13 września 2000 roku.

2) Odsetki za opóźnienie zapłaty premii za wyniki

Przez pryzmat niedopełnienia obowiązków, jak również niegospodarności należy oceniać okoliczność, że Ministerstwo Skarbu Państwa zaniechało dochodzenia od Euroko i BIG BG S.A. odsetek za zwłokę w zapłacie premii za wyniki przewidzianej w art. 4 §12 umowy prywatyzacyjnej, a następnie skutek podpisania w dniu 4 kwietnia 2001 roku Umowy Dodatkowej zrzekło się roszczenia o zaległe odsetki w kwocie 3.182.141.40 zł, których powinno było domagać się na podstawie art. 481 §1 Kodeksu cywilnego.

Ministerstwo Skarbu Państwa było uprawnione do żądania zapłaty odsetek ustawowych za opóźnienie konsorcjum Eureko B.V.-BIG Bank Gdański S.A. w zapłacie premii za okres - od dnia wymagalności roszczenia, tj. od 14 lipca 2000 roku, kiedy zostały spełnione pozytywne przesłanki wskazane w art. 4 §12 umowy, do dnia faktycznej zapłaty przedmiotowej premii, tj., do dnia 13 września 2000 roku. Sprzedającemu należały się odsetki ustawowe w kwocie 3.182.141.40 zł

W dokumentach Ministerstwa Skarbu Państwa przekazanych na potrzeby prac Komisji Śledczej brak jest jakichkolwiek informacji na temat działań resortu podjętych w zakresie wyegzekwowania roszczenia o zaległe odsetki w okresie od 14 lipca 2000 roku, kiedy roszczenie stało się wymagalne, do dnia 4 kwietnia 2001 roku, gdy doszło do zrzeczenia się przedmiotowego roszczenia.

Powyższe okoliczności stwarzają konieczność zbadania przez Prokuraturę Apelacyjną w Gdańsku, czy pani Aldona Kamela-Sowińska nie podejmując działań zmierzających do wyegzekwowania roszczenia o zapłatę zaległych odsetek w kwocie 3.182.141.40 zł popełniła przestępstwa z art. 231 §2 k.k.

Zachodzi ponadto potrzeba procesowego ustalenia, czy Minister Skarbu Państwa pani Aldona Kamela-Sowińska podpisując w dniu 4 kwietnia 2001 roku aneks do umowy prywatyzacyjnej z dnia 5 listopada 1999 roku, na podstawie którego doszło do zrzeczenia się roszczenia o zapłatę zaległych odsetek w wysokości 3.182.141.40 zł z tytułu opóźnienia w zapłacie premii za wyniki przez konsorcjum Eureko B. V.-BIG Bank Gdański S.A., dopuściła się czynu określonego w przepisie art. 296 §2 k.c., tj. przestępstwa nadużycia zaufania w znacznych rozmiarach w celu uzyskania korzyści majątkowej.

3) Niewykonanie zobowiązań inwestycyjnych oraz zobowiązań w zakresie wspierania rozwoju spółek Grupy PZU S.A.

Fakt nienależytego wykonywania świadczeń wynikających ze zobowiązań inwestycyjnych zawartych w umowie sprzedaży akcji z dnia 5 listopada 1999 roku, a także brak należytej reakcji ze strony MSP potwierdzają także zeznania złożone przez świadków przed Komisją Śledczą, w szczególności byłego prezesa PZU S.A, pana Zdzisława Montkiewicza (stenogram z 20 posiedzenia Komisji Śledczej - przesłuchanie Z.Montkiewicza s. 6 i nast.), jak również przesłuchiwanego członka Zarządu PZU S.A. pana Krzysztofa Kluzka (stenogram z 21 posiedzenia Komisji Śledczej s. 55 i nast.)

Reasumując należy jeszcze raz podkreślić, że Eureko B. V.-BIG BG S.A. - wbrew postanowieniom umowy sprzedaży 30% akcji PZU S.A. z dnia 5 listopada 1999 roku — nie wniosło do spółki żadnej wartości dodanej. Z materiałów będących w posiadaniu Komisji Śledczej wynika, że Konsorcjum Eureko B.V. -BIG BG S.A. nie zapewniło w ogóle, bądź co najmniej nie zapewniło w należyтым zakresie, Grupie PZU S.A. dostępu do know-how, technologii informatycznych i metod organizatorskich w zakresie: usprawnień likwidacji szkód komunikacyjnych, poprawy techniki zarządzania ryzykiem w komercyjnych ubezpieczeniach majątkowych, ubezpieczeń rolniczych, ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych, indywidualnych ubezpieczeń

majątkowych, zarządzania aktywami, ani reasekuracji. **Dodatkowo fakt nie wywiązywania się Konsorcjum ze zobowiązań określonych w umowie prywatyzacyjnej został też udowodniony w postępowaniu arbitrażowym w Londynie.**

Zgodnie z treścią § 13 umowy sprzedaży akcji PZU S.A. Konsorcjum Eureko B.V. - BIG BG S.A. było zobowiązane realizować program rozwoju spółki (m. in. poprzez zapewnienie dostępu do technologii informatycznych, know-how i metod organizatorskich. Wbrew zapisom umowy Konsorcjum nie wniosło żadnej dodanej wartości do spółki.

Z materiałów będących w posiadaniu Komisji Śledczej wynika, że Konsorcjum Eureko B.V. oraz BIG Bank Gdański S.A. nie zapewniło lub nienależycie zapewniło Grupie PZU S.A. dostępu do know-how, technologii informatycznych i metod organizatorskich w zakresie:

- usprawnień likwidacji szkód komunikacyjnych,
- poprawy techniki zarządzaniem ryzykiem w komercyjnych ubezpieczeniach majątkowych,
- ubezpieczeń rolniczych,
- ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych,
- indywidualnych ubezpieczeń majątkowych,
- zarządzania aktywami,
- reasekuracji.

4) Akcje pracownicze

W procesie prywatyzacji PZU S.A. łącznie 15% akcji tej spółki nabyli uprawnieni pracownicy tej spółki. Zeznania świadków przed Komisją Śledczą wskazują, że do pracowników PZU S.A. były kierowane liczne oferty odkupienia posiadanych przez nich akcji PZU S.A. (por. stenogram z 21. posiedzenia Komisji Śledczej – przesłuchanie K. Kluzka, s. 70 -71).

Istnieje uzasadnione podejrzenie, że osoby dokonujące tych operacji mogły:

- posługiwać się danymi osobowymi byłych lub obecnych pracowników, które zostały uzyskane nielegalnie, z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r, Nr 101, poz. 926),
- popełnić przestępstwo z art. 165 w zw. z art. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. - Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (tekst jednolity: Dz. U. z 2002, Nr 49, poz. 447, z późn. zm.) – jeżeli propozycja nabycia akcji była kierowana: 1) za pomocą środków masowego przekazu, 2) była kierowana do nieoznaczonego adresata, lub 3) propozycja nabycia akcji została skierowana

łącznie do więcej niż 300 adresatów; co wydaje się prawdopodobne ze względu na liczbę byłych i obecnych pracowników PZU S.A.,

- popełnić przestępstwo polegające na wprowadzaniu do obrotu środków pochodzących z nielegalnych źródeł.

Podjeżenia popełnienia tego rodzaju przestępstw pojawiają się nie tylko w kontekście sprawy PZU S.A., ale także innych prywatyzacji, dlatego oprócz postulatów wyjaśnienia wątpliwości związanych z legalnością operacji skupowania akcji od pracowników PZU S.A., należy również dążyć do podjęcia odpowiednich działań prewencyjnych i karno-represyjnych w pozostałych przypadkach.

Na wysokie prawdopodobieństwo wymienionych wyżej przestępstw wskazują m.in. informacje uzyskane przez Komisję Śledczą od Komisji Papierów Wartościowych i Giełd. KPWiG powiadomiła o wynikach kontroli w centrali **Bankowego Domu Maklerskiego PKO BP S.A. w Warszawie przeprowadzonych w 2002 r., które wykazały m.in.** nieprawidłowości w prowadzeniu depozytu akcji PZU S.A. przez BDM, dotyczące przyjęcia budzących wątpliwość zaświadczeń depozytowych dotyczących akcji PZU S.A. oraz innych dokumentów przedstawionych w BDM przy rejestracji umów sprzedaży akcji (prawdopodobne sfałszowanie dokumentów) oraz dokonania kolejnych transakcji przeniesienia własności tych akcji, a także nieprawidłowości w zakresie organizacji depozytu akcji PZU S.A. oraz niedostateczne zabezpieczenie imiennych zaświadczeń depozytowych wydawanych od dnia 1 lipca 2000 r. do dnia 26 września 2001 r.

Komisja w decyzji z dnia 29 października 2002 r. stwierdziła, że BDM nie dostosował warunków technicznych i struktury organizacyjnej do wykonywanych na podstawie umowy depozytowej zadań, co doprowadziło do poważnych nieprawidłowości polegających na przeniesieniu własności akcji w sposób niewłaściwy, co stanowi naruszenie zasad uczciwego obrotu oraz naruszenie interesów zleceniodawcy przez BDM.

W sprawie wyżej wymienionych nieprawidłowości BDM złożył zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Postępowanie w tej sprawie jest w toku.

21. Inne działania Konsorcjum na szkodę PZU S.A.

W toku prowadzonej analizy stanu faktycznego ujawniono także inne elementy działania Konsorcjum Eureko B.V. - BIG BG S.A. na szkodę PZU S. A., takie jak:

- 1) wytoczenie przez Eureko B.V. - BIG BG S.A. powództwa przeciwko PZU S.A. w sprawie uniemożliwienia zbycia posiadanych akcji BIG BG S.A., w oparciu o które to powództwo uzyskano zarządzenie tymczasowe

uniemożliwiający spółce PZU S.A. zbycie posiadanych akcji BIG BG S.A. po korzystnej cenie; w następstwie takich działań PZU S.A. poniosło wymierne straty finansowe (dowodem mogą być akta Sądu Okręgowego w Warszawie Wydział Gospodarczy - XVI GCo 12/00, XVI GCo 47/00 oraz XVI GC 193/00),

- 2) **skierowanie w dniu 14 stycznia 2000 roku przez BIG BG S.A. propozycji nabycia przez PZU Życie S.A. udziałów w spółkach zależnych tego banku.** Przedmiotowa oferta zawierała propozycję nabycia 2450 udziałów stanowiących 49% kapitału zakładowego spółki INDRUSTRY EQUIPMENT CONTRACTS-INEC SERVICES sp. z o.o. za łączną kwotą 113,8 mln zł oraz 2450 udziałów stanowiących 49% kapitału zakładowego spółki MACHINES LEASING IBM LEASING sp. z o.o. za kwotę 106,2 mln zł. Realizacja powyższej inwestycji mogła narazić Zarząd PZU Życie S.A. na zarzut niegospodarności oraz stanowić działanie na szkodę spółki. Przemawiają za tym następujące okoliczności. Po pierwsze, pomimo zaangażowania znacznych środków finansowych PZU Życie S.A. nie uzyskałoby wpływu na zarządzanie i funkcjonowanie tych spółek. Po drugie, z uwagi na wartość bilansową akcji TBM i INEC (wynosząca wówczas 3,04 zł za akcję) BIG Bank Gdański S.A. uzyskałby korzyści w wysokości około 300 mln zł, nieproporcjonalnie wysokie w porównaniu z potencjalnymi zyskami, jakie mogłoby uzyskać PZU Życie S.A. z przedmiotowej transakcji. Tożsama oferta była również skierowana do PZU S.A.
- 3) **naruszenie przez BIG Bank Gdański S.A. zakazu działalności konkurencyjnej**, określonego w przepisie art. 4 §10 umowy prywatyzacyjnej z dnia 5 listopada 1999 roku. W art. 4 §10 ust. 2 umowy prywatyzacyjnej konsorcjum Eureko B.V.-BIG Bank Gdański S.A. zobowiązało się, że tak długo, jak którykolwiek z nich posiadać będzie bezpośrednio lub pośrednio przynajmniej 5% kapitału akcyjnego PZU S.A., nie będą bezpośrednio lub pośrednio (za wyjątkiem inwestycji portfelowych w ramach czynności zwykłego zarządu zgodnych z dotychczasową praktyką) zaangażowani w Polsce w jakąkolwiek działalność, a która miałaby podobny charakter lub byłaby konkurencyjna pod jakimkolwiek względem w stosunku do działalności PZU S.A. lub PZU Życie S.A. lub ich podmiotom zależnych lub stowarzyszonych lub takiej działalności, w stosunku, do której PZU S.A. lub PZU S.A. Życie (lub ich podmiot zależny lub stowarzyszony) mogą udowodnić, że planują prowadzić ją w przyszłości ("Działalność konkurencyjna"), chyba że strony umowy postanowią inaczej. W szczególności żaden z podmiotów wchodzących w skład konsorcjum, tj., Eureko i BIG Bank Gdański S.A. nie mógł otworzyć żadnego oddziału, ani dokonać jakiegokolwiek inwestycji kapitałowej w żadnej spółce w Polsce prowadzącej działalność konkurencyjną. Ponadto, żaden z członków konsorcjum-kupujących nie mógł otworzyć przedstawicielstwa, jak również oferować z zagranicy jakichkolwiek ubezpieczeń lub innych usług skierowanych do rezydentów RP, które obecnie były lub miały być częścią oferty PZU S.A. lub PZU Życie. W toku prac Komisji Śledczej do zbadania prawidłowości prywatyzacji PZU S.A., w oparciu o zgromadzone dokumenty, zostało ustalone, że doszło do naruszenia zakazu działalności konkurencyjnej przez BIG Bank Gdański S.A., poprzez

pośrednie zaangażowanie kapitałowe w powstały na przełomie 2000/2001 roku Millennium Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. W dniu 20 listopada 2001 roku na podstawie decyzji Komisji Papierów Wartościowych i Giełd (nr DFNI-4050/22-24/01) zezwolenie na wykonywanie działalności polegającej na tworzeniu funduszy inwestycyjnych i zarządzaniu nimi, reprezentowaniu ich wobec osób trzecich oraz zarządzaniu zbiorczym portfelem papierów wartościowych otrzymało Millennium Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. Spółka ta, została wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego na mocy postanowienia z dnia 11 września 2001 roku (syg. akt Wa XIXNs Rej KRS/8471/1/1030), pod numerem KRS 0000014564. Millennium Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. w momencie jego utworzenia było spółką, w stosunku, do której podmiotem dominującym był Dom Maklerski BIG BG S.A., który posiadał 100% udziałów w kapitale zakładowym towarzystwa oraz 100% udziału w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy. Jedynym podmiotem posiadającym akcje Towarzystwa pośrednio przez podmiot zależny jest BIG Bank Gdański S.A., który posiadał 100% udziałów w kapitale zakładowym i w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Domu Maklerskiego BIG BG S.A. Od stycznia 2002 roku Millennium TFI zarządzało m.in. otwartymi funduszami akcji, zrównoważonym, papierów dłużnych oraz rynku pieniężnego. Natomiast w dniu 11 maja 1999 roku w Sadzie Rejonowym dla miasta stołecznego Warszawy, Sąd Gospodarczy, XVI Wydział Gospodarczy-Rejestrowy, pod nr RHB 56775 zarejestrowane zostało Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych PZU S.A. Spółka ta, w której 100% udział w kapitale zakładowym i ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy posiadało PZU Życie S.A, została utworzona w celu zarządzania i reprezentowania funduszy inwestycyjnych lokujących środki pieniężne w określone w ustawie o funduszach inwestycyjnych, papiery wartościowe i inne prawa majątkowe. Mając powyższe na uwadze, należy uznać, że z powodu przedmiotowego podobieństwa działalności Millennium Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. i Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych PZU S.A., jak również jej konkurencyjnego charakteru doszło do naruszenia przez BIG Bank Gdański S.A. zakazu określonego w art. 4 §10 ust. 2 umowy prywatyzacyjnej, tj. zakazu działalności konkurencyjnej. Zostało również ustalone, że BIG Bank Gdański S.A. nie uzgadniał z Ministerstwem Skarbu Państwa, jako sprzedającym, działalności Millennium Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych PZU S.A. Skutkiem prawnym naruszenia tego zobowiązania jest to, że jeżeli w sposób niezamierzony przez żadnego z Kupujących, którykolwiek z nich stałby się w sposób pośredni zaangażowany przez podmioty zależne lub stowarzyszone w działalność konkurencyjną z naruszeniem art. 4 §10 ust. 2, powinni spowodować, że w ciągu 18 miesięcy od daty otrzymania zawiadomienia od Ministerstwa Skarbu Państwa o tym fakcie, przedmiotowa działalność powinna zostać albo włączona do działalności Grupy PZU S.A. albo wstrzymana lub zbyta w sposób satysfakcjonujący dla Ministerstwa Skarbu Państwa. Niezrealizowanie natomiast powyższego zobowiązania, a określonego w art. 4 §10 umowy prywatyzacyjnej stanowi w świetle art. 5 §3 tejże umowy — Naruszenie Istotnych Zobowiązań Umowy.

- 4) **Przykładem działań na szkodę PZU S.A. i usiłowania wytransferowania środków pieniężnych z Grupy PZU S.A. był projekt inwestycyjny budowy Europejskiego Centrum Likwidacji Szkód zgłoszony przez przedstawicieli Eureko B.V. w lutym 2002 roku o rzeczywistej wartości 920 mln zł.** Wskutek przekazania powyższego dokumentu, jak również uzyskania informacji na posiedzeniach Rady Ministrów, ówczesny Minister Skarbu Państwa pan Wiesław Kaczmarek wszedł w posiadanie wiadomości dotyczących nieprawidłowości w procesie prywatyzacji PZU S.A., które mogły skutkować wyprowadzaniem środków pieniężnych z Grupy PZU S.A., przez co uzyskał wiedzę o możliwości popełnienia przestępstwa na szkodę spółki Skarbu Państwa, nad którą z mocy ustawy sprawował nadzór właścicielski.

W dokumentach zgromadzonych przez Komisję Śledczą do zbadania prawidłowości prywatyzacji PZU S.A., w szczególności z uwierzytelnionych kopii akt nadzoru oznaczonych syg. PR IV Dsn 1/05, PR II Dsn 315/2000, Ap I Dsn, a także z zeznań pana Wiesława Kaczmarka złożonych odpowiednio w dniu 6 i 15 lipca 2004 roku nie wynika, aby Minister Skarbu Państwa jako funkcjonariusz publiczny złożył zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa wyprowadzania środków pieniężnych z Grupy PZU S.A. przez Eureko B. V. Wartym zaznaczenia jest fakt, że Minister Skarbu Państwa, jako funkcjonariusz publiczny, jest z mocy art. 304 §2 k.p.k. obowiązany do niezwłocznego poinformowania organów ścigania o popełnieniu przestępstwa, o którym dowiedział się w związku ze swoją działalnością. Natomiast nie dopełnienie powyższego obowiązku skutkować może odpowiedzialnością karną z art. 231 k.k. W świetle powyższych informacji zasadne i celowe jest zbadanie przez Prokuraturę Apelacyjną w Gdańsku w ramach prowadzonego postępowania przygotowawczego oznaczonego syg. akt. AP II 3/05/Sp, czy Minister Skarbu Państwa pan Wiesław Kaczmarek i podległe mu służby po uzyskaniu informacji o możliwości wyprowadzania środków pieniężnych z Grupy PZU S.A. zaniechały obowiązku wynikającego z art. 304 §2 k.p.k. i czy w związku z tym doszło do popełnienia przestępstwa określonego w art. 231 §2 k.k.

Z punktu widzenia działania na szkodę PZU S.A. należy również poczytywać wyrażenie zgody przez organy władz spółki na utworzenie rezerw, które w świetle zeznań świadka Zdzisława Montkiewicza miały służyć Eureko B. V. do wyprowadzenia środków pieniężnych z Grupy PZU S.A. W związku z czym koniecznym jest ustalenie w drodze czynności procesowych, czy zgoda organów statutowych PZU S.A. na utworzenie przedmiotowych rezerw, było działaniem na szkodę spółki, i czy w związku z tym wyczerpuje to znamiona czynu zabronionego określonego w przepisie art. 296 k.k.

22. Nabycie jednostek uczestnictwa SOFI Skarbiec Kasa 2

Liczne wątpliwości dotyczące prawidłowości procesu prywatyzacji PZU S.A. związane są z nabyciem jednostek uczestnictwa funduszu inwestycyjnego Skarbiec Kasa 2 za kwotę 2 miliardów złotych (stanowiącą 25% aktywów PZU S.A.) przez Zarząd PZU S.A. znajdujący się pod kontrolą mniejszościowych akcjonariuszy Eureko B.V. i BIG BG S.A., oraz weryfikacji doniesień, że transakcja ta umożliwiła następnie przetransferowanie kwoty w wysokości ok. 1 mld złotych do BIG Banku Gdańskiego (co miało zrekompensować temu bankowi wydatki poniesione na zakup akcji PZU S.A. i umożliwić mu „zakup PZU za pieniądze PZU”).

Jedynie przez dokładne przesłедzenie przez biegłych transakcji dokonanych przez fundusz oraz analiza dokumentów księgowych wsparta przesłuchaniem świadków (w tym osób zarządzających funduszem Skarbiec Kasa 2) możliwe jest jednoznaczne ustalenie przepływów finansowych mających związek z tą lokatą. W szczególności konieczna wydaje się weryfikacja informacji o inwestycjach funduszu w obligacje skarbowe oferowane przez BIG Bank Gdański S.A., który wówczas był jednym z akcjonariuszy PZU.

Na istnienie tego typu lokat wskazywali w swoich zeznaniach m.in.: były minister Skarbu Państwa Andrzej Chronowski oraz były wiceprezes PZU S.A. Krzysztof Kluzek. Okoliczność, że świadkowie ci nie byli w stanie przedstawić szczegółów dotyczących tych transakcji nie zmniejsza wcale oceny prawdopodobieństwa, że miały one miejsce – przeciwnie, należy pamiętać, że informacje dotyczące tych operacji objęte są różnymi rodzajami tajemnic (bankową, funduszu inwestycyjnego, tajemnicą zawodową), dlatego trudno oczekiwać od świadków, że przedstawią oni tego rodzaju dowody, że dalsze postępowanie wyjaśniające w tej sprawie stanie się zbędne.

23. Postępowanie w sprawie wyrażenia zgody przez MSWiA na nabycie akcji PZU S.A. przez spółkę Eureko B.V.

W dniu 5 października 2001 r. Eureko B.V. zwróciło się do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z wnioskiem o wydanie zezwolenia na nabycie 18.133.983 akcji, co stanowi 21% kapitału zakładowego Spółki Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A., gdyż zgodnie z art. 1 ust. 1 w wz. z art. 3e ust. 2 ustawy z dnia 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców (Dz. U. z 1996 r., Nr 54, poz. 245, z późn. zm.), nabycie akcji spółki będącej właścicielem bądź użytkownikiem

wieczystym nieruchomości wymaga uzyskania zgody ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Akcje te miały zostać nabyte przez EUREKO B.V. zgodnie z Drugą Umową Dodatkową do Umowy Sprzedaży Akcji PZU S.A., zawartą w dniu 4 października 2001 r., pod warunkiem że wszelkie wymagane prawem zezwolenia niezbędne do skutecznej realizacji przedmiotowej transakcji zostaną uzyskane do końca 31 grudnia 2001 r. Wobec nieuzyskania przez Eureka B.V. wspomnianego zezwolenia, zgodnie ze stanowiskiem zajęтым przez Radę Ministrów w dniu 2 kwietnia 2002 r. - w dniu 9 kwietnia 2002r. Minister Skarbu Państwa odstąpił od zawartej w dniu 4 października 2001 r. Drugiej Umowy Dodatkowej do Umowy Sprzedaży Akcji PZU S.A.

Analiza dokumentów dotyczących ww. postępowania uzyskanych przez Komisję (otrzymanych wraz z odpowiedzią MSWiA na wystąpienie Przewodniczącego Komisji z dnia 27 stycznia 2005 r. – PZU-181-2-2005) wskazuje, że nieuzasadnione są zarzuty stawiane przez Eureka B.V. dotyczące celowego przedłużania przez organy administracji prowadzonego postępowania, gdyż opóźnienia wynikały z braków formalnych składanych przez Wnioskodawcę dokumentów; braki te zostały usunięte dopiero dnia 23 listopada 2001 r., kiedy to został przedstawiony kompletny materiał dowodowy, umożliwiając rozpatrzenie wniosku przez MSWiA, natomiast działania organów administracji podejmowane w ramach tego postępowania były zgodne z prawem. Wobec decyzji kończącej postępowanie w tej sprawie nie zostały wniesione środki odwoławcze, o możliwości wniesienia których informowało zawarte w treści decyzji pouczenie. W trakcie prowadzonego postępowania wnioskodawca nie wnosił także skarg na bezczynność organu.

24. Uzasadnione podejrzenie fałszowania sprawozdań finansowych PZU S.A. w latach 1998-2001 przez firmę Arthur Andersen

Komisja Śledcza do zbadania prawidłowości prywatyzacji PZU S.A., w oparciu o zeznanie świadka pana Zdzisława Montkiewicza złożone dnia 24 maja 2005 roku, ustaliła, że w latach 1998-2001 mogło dojść do popełnienia przestępstwa fałszowania opinii i raportów z badań sprawozdań finansowych PZU S.A., jak również poświadczenia w nich nieprawdy przez audytora spółki, firmę Arthur Andersen. Wiedzą o powyższych okolicznościach świadek Zdzisław Montkiewicz uzyskał od audytora -wewnętrznego w PZU S.A.

W świetle powyższych zeznań wylania się następujący stan faktyczny. Istnieje uzasadnione podejrzenie, że firma Arthur Andersen w latach 1998-2001 sporządzała podwójne opinie i raporty z badań sprawozdań finansowych PZU S.A. Pierwsze, pozytywne nie zawierające negatywnych zdarzeń, a zarazem

poświadczające nieprawdą były przekazywane Radzie Nadzorczej spółki, natomiast drugie, utajnione i negatywne, wskazujące na nieprawidłowości w spółce, kierowane były do Ministerstwa Skarbu Państwa z Eureka B. V. i BIG Banku Gdańskiego. Materiał dowodowy zgromadzony przez Komisję Śledczą wskazuje, że funkcjonariuszami publicznymi MSP do których Arthur Andersen kierował przedmiotowe audyty byli: Minister Skarbu Państwa pan Emil Wąsacz, jego następcą pani Aldona Kamela-Sowińska, a także Sekretarz Stanu w Ministerstwie Skarbu Państwa pani Alicji Kornasiewicz.

Z dowodów przeprowadzonych w toku postępowania przez Komisję Śledczą wynika również, że w przypadku świadczenia usług na rzecz PZU S.A. przez firmę Arthur Andersen, doszło do konfliktu interesów, bowiem podmiot ten, obok usług audytorskich świadczy jednocześnie usługi doradztwa finansowego.

Z uwagi na zaistnienie uzasadnionego podejrzenia sporządzania w latach 1998-2001 podwójnych audytów przez firmę Arthur Andersen, czynności takie mogą zostać uznane jako działania podejmowane na szkodę spółki PZU S.A., jak również za zachowanie wypełniające znamiona przestępstwa fałszowania dokumentów oraz poświadczenia nieprawdy, tj. czynów z art. 270 §1 k.k. i art. 271 §1 k.k.

W związku z czym, istnieje konieczność procesowego ustalenia, czy funkcjonariusze Ministerstwa Skarbu Państwa - Minister Skarbu Państwa pan Emil Wąsacz, jego następcą pani Aldona Kamela-Sowińska oraz Sekretarz Stanu w MSP pani Alicja Kornasiewicz - po zapoznaniu się z informacjami o nieprawidłowościach polegających na nielegalnych operacjach finansowych w PZU S.A, które zostały zawarte w doręczonych Ministerstwu Skarbu Państwa opiniach i raportach z badań sprawozdań finansowych PZU S.A. za lata 1998-2001, podjęli odpowiednie działania, w szczególności, czy złożono stosowne zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa działania na szkodę spółki PZU S.A.

W kontekście niedopełnienia obowiązków wynikających z art. 304 §2 k.p.k. ustalenia wymaga również okoliczność, czy powyżsi funkcjonariusze Ministerstwa Skarbu Państwa, będąc w posiadaniu wiedzy o możliwości sporządzania podwójnych audytów, wystąpili z zawiadomieniem o popełnieniu przestępstwa fałszowania audytów i poświadczenia w nich nieprawdy, tj. czynów z art. 270 §1 k.k. oraz art. 271 §2 przez firmę Arthur Andersen. W sytuacji negatywnego ustalenia powyższej okoliczności, skutkować to może odpowiedzialnością karną w/w funkcjonariuszy publicznych przewidzianą przepisem art. 231 k.k.

Konkludując, Komisja Śledcza do zbadania prawidłowości prywatyzacji PZU S.A. wnioskuje do Prokuratury Apelacyjnej w Gdańsku o zbadanie powyższego wątku w ramach prowadzonego postępowania przygotowawczego w sprawie AP II 3/05/Sp dotyczącego przekroczenia uprawnień i niedopełnienia obowiązków w latach 1998-1999 w Warszawie przez funkcjonariuszy ministerstwa Skarbu Państwa w zakresie przebiegu procesu prywatyzacji PZU S.A.A., tj. o przestępstwo z art. 231 §1 i 2 k.k. "

25. Wątki korupcyjne

1) Telewizja Familijna

Telewizja Familijna od przełomu 1999/2000 była związana z projektem prywatyzacji PZU. Nie był to związek bezpośredni, ale wyraźny i potwierdzony zeznaniami świadków. Poszlaki wskazują, że projekt Telewizji Familijnej był jeszcze w 1999 roku omawiany w czasie spotkania J. Talone z M. Krzaklewskim. Prezes Eureko - co również znajduje odzwierciedlenie w zeznaniach - traktował inwestycję w Telewizję Familijną jako swoisty deputat na rzecz prywatyzacji PZU.

Projekt Telewizji Familijnej znalazł się na porządku spotkania w paryskim mieszkaniu J. Talone, w którym uczestniczyli obaj prezesi PZU, W. Jamoroży i G. Wieczerek. Później po zawieszeniu W. Jamorożego, G. Wieczerek usilnie szukając kontaktu z M. Krzaklewskim wielokrotnie uczestniczył w nieformalnych spotkaniach, których tematem było pozyskanie kapitału ze spółek Skarbu Państwa do finansowania Telewizji Familijnej.

PZU Życie zainwestowało w projekt ponad 26 mln złotych. Ani złotówka z tej kwoty nie wróciła do spółki. Bezpłatna starta wynosiła co najmniej ok. 200 mln złotych.

Komisja nie badała szczegółowo wszystkich wydarzeń i różnych aspektów realizacji projektu Telewizji Familijnej. Niemniej jednak w czasie jej prac wyraźnie zostało wykazane, że środki publiczne zostały wykorzystane do finansowania prywatnego przedsięwzięcia komercyjnego, które w swoim założeniu miało charakter wybitnie polityczny i ściśle związany z planami M. Krzaklewskiego, jak i AWS.

Komisja Śledcza stoi na stanowisku, że organy państwa, przede wszystkim prokuratura, powinny wyświetlić okoliczności przejęcia tak wielkiej sumy ze środków publicznych, wskazać osoby które dopuściły się w związku z tym naruszeń prawa, w tym zbadać czy nie nastąpiło działanie na szkodę spółek przez zarządy, które podjęły decyzje o finansowym udziale w projekcie. Zbadać także należy czy i w jakiej formie wywierane były naciski ze strony polityków i przedstawicieli administracji rządowej, aby kierownictwa Spółek Skarbu Państwa wydatkowały ok. 200 mln. zł na przedsięwzięcie, które przyniosło tylko straty.

2) CAIB

W trakcie prac Komisji, wątek korupcyjny pojawił się w zeznaniach byłego prezesa PZU Życie S.A., pana G. Wieczereka, który zeznał, że znane są mu relacje, z których wynika, że pani minister Alicja Kornasiewicz miała zobowiązać się do

popierania Eureka B.V. w staraniach o nabycie akcji PZU S.A. w zamian za uzyskanie obietnicy możliwości odkupienia od PZU S.A. spółki PZU NFI Management wraz z trzema zarządzanymi NFI.

W roku 2004 firma CAIB, którą kieruje pani A. Kornasiewicz po odejściu z MSP, nabyła od PZU S.A. akcje trzech NFI: „Drugiego”, „Progresu” i „Kwiatkowski”. Z uwagi na niską cenę uzyskaną przez PZU, transakcja ta wzbudziła liczne komentarze wśród inwestorów i analityków rynku.

3) Stocznioowy Fundusz Inwestycyjny

Przeprowadzone przez Komisję postępowanie dowodowe wykazuje, że pan Hubert Kierkowski jako Przewodniczący komisji przetargowej dokonującej wyboru doradcy prywatyzacyjnego osiągnął korzyści w postaci kredytów z tego banku dla Stocznioowego Funduszu Inwestycyjnego Sp. z o.o., którego był jednym z głównych udziałowców. Ujawnione okoliczności uzasadniają rozważenie złożenia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 231 § 2 k.k., tj. działania na szkodę interesu publicznego w celu osiągnięcia korzyści majątkowej.

Procesowego ustalenia wymaga również okoliczność, czy w latach 1991-2002 ze spółek PZU S.A. i PZU „Życie” S.A. były wyprowadzane środki pieniężne poprzez zawieranie niekorzystnych umów o pośrednictwo ubezpieczeniowe. W świetle bowiem zeznań świadków, jak również z dokumentów będących w posiadaniu Komisji Śledczej wysoce prawdopodobne jest to, że kolejni prezesi PZU S.A. i PZU „Życie” S.A. uzależniali zawieranie umów brokerski z firmami należącymi do pana Andrzeja Perczyńskiego w zamian za partycypacje w prowizjach, które otrzymywał ze spółek Grupy PZU S.A.

4) Inwestycja PZU „Życie” S.A w TDA TFI S.A.

Przeprowadzone przez Komisją Śledczą do zbadania prawidłowości prywatyzacji PZU S.A. postępowanie dowodowe wskazuje, iż u podstaw inwestycji PZU „Życie” S.A. w Zamknięty Fundusz EEFIV zarządzany przez TDA TFI S.A. legły wzglądy mające na celu osiągnięcie korzyści osobistej, a bardzo prawdopodobnie, że również wzglądy natury korupcyjnej.

Komisja Śledcza ustaliła, że w dniu 2 sierpnia 1999 roku została podpisana umowa przedwstępna pomiędzy PZU „Życie” S.A i TDA Capital Partners, Inc. na podstawie, której PZU „Życie” S.A. zobowiązało się do zainwestowania, co najmniej równowartości 50.000.000 USD, czyli około 280 000 000 zł w emisję certyfikatów inwestycyjnych Zamkniętego Funduszu inwestycyjnego EEF IV (zwanego dalej Funduszem).

W dniu 12 grudnia 2000 roku doszło do zawarcia umowy przyrzeczonej, na podstawie, której PZU Życie nabyło 225 certyfikatów Funduszu o wartości 1.000.000 zł każdy. Funduszem powyższym miało zarządzać TDA TFI S.A. PZU Życie S.A. Łącznie zainwestowało więc 225 000 000 zł, a decyzją o inwestycji samodzielnie podjął Prezes Zarządu spółki pan Grzegorz Wieczerzak. Na stan 31 grudnia 2000 roku PZU Życie S.A. było jedynym podmiotem, który powierzył Funduszowi swoje aktywa.

Z punktu widzenia ekonomicznego, główną wadą przedmiotowej inwestycji w Fundusz był brak wpływu spółki na zarządzanie nim. Inną wadą opisywanego tu funduszu inwestycyjnego był dodatkowo brak płynności certyfikatów inwestycyjnych. Choć były one notowane na CeTO, to ich wycena była prowadzona w okresach kwartalnych, a wysoka cena jednostkowa certyfikatu zawężyła krąg potencjalnych nabywców.

Wzglądy korupcyjne, które legły u podstaw przedmiotowej inwestycji wynikają, z następujących okolicznościach. W świetle zeznań pana Grzegorza Wieczerzaka złożonych przed Komisją Śledczą dnia 5 marca 2005 wynika, że dokonanie powyższej inwestycji było podyktowane chęcią wstąpienia do grupy polityczno-biznesowej, która miała wpływ na procesy gospodarcze w Polsce oraz ponosiła odpowiedzialność za przeprowadzoną prywatyzację Banku Handlowego oraz PZU S.A. Natomiast jedyną rekomendacją ekonomiczną, inwestycji PZU Życie S.A. w EEF IV była okoliczność tego rodzaju, że w TDA TFI S.A., który zarządzał Funduszem, pracowali lub współpracowali obecny Premier RP pan Marek Belka, szef Kancelarii Premiera pan Sławomir Cytrycki oraz pan Leszek Miller junior.

W związku z powyższym istnieje potrzeba procesowego ustalenia przez Prokuraturą Apelacyjną w Gdańsku prowadzącą postępowanie przygotowawcze w sprawie AP II Ds. 3/05/Sp kręgu osób i podmiotów, które mogły uzyskać korzyść majątkową lub osobistą w związku inwestycją PZU Życie S.A. w Zamknięty Fundusz EEF IK

26. Skutki prawne przyjęcia przez Radę Ministrów w dniu 2 kwietnia 2002 roku nowej strategii prywatyzacji PZU S.A.

Nowa strategia prywatyzacji PZU S.A. zmienia poprzednią strategię prywatyzacji tej Spółki określoną przez Radę Ministrów uchwałą podjętą w dniu 18 marca 1999 r. w ten sposób, że nowa strategia zobowiązuje Ministra Skarbu Państwa do skierowania określonej przez niego liczby akcji do wskazanego imiennie podmiotu, tj. do Eureko B.V. po wprowadzeniu akcji PZU S.A. do publicznego obrotu. Na założenia nowej strategii prawdopodobnie wpłynęły sugestie ze strony kolejnych Ministrów Skarbu Państwa, którzy utwierdzali zarówno rząd, jak i opinię publiczną w przekonaniu o mocy obowiązującej zarówno zapisu art. 3 § 1 Umowy Prywatyzacyjnej, jak i postanowień Pierwszej Umowy Dodatkowej. Być może, że gdyby nie sugestie Ministra Skarbu Państwa Wiesława Kaczmarka zawarta w uzasadnieniu wniosku z 18 marca 2002 r. i twierdzenie mocy wiążącej dla Skarbu Państwa Pierwszej Umowy Dodatkowej do Umowy Prywatyzacyjnej, gdyby Rada Ministrów otrzymała rzetelne opinie prawne na temat nieważności Umowy Prywatyzacyjnej i Pierwszej Umowy Dodatkowej, wówczas w dniu 2 kwietnia 2002 r. w ogóle nie uwzględniłaby Eureko B.V. w nowej strategii prywatyzacji PZU S.A. **Istnieje prawdopodobieństwo, że w takiej sytuacji uchwała Rady Ministrów z 2 kwietnia 2002 r. stanowiłaby powrót do pierwszej strategii prywatyzacji PZU S.A. sformułowanej przez Radę Ministrów w dniu 18 marca 1999 r., a więc dalsza prywatyzacja po prostu odbywała się w trybie publicznej oferty wszystkich akcji PZU S.A. należących do Skarbu Państwa adresowanej w całości do nieograniczonego kręgu inwestorów.**

27. Działania Komisji wobec istnienia podstaw do stwierdzenia nieważności umowy prywatyzacyjnej PZU S.A.

W wyniku przeprowadzonych analiz Komisja uznała, że istnieją pełne podstawy do uznania, że umowa sprzedaży akcji PZU S.A. konsorcjum Eureko B.V.- BIG Bank Gdański S.A. z dnia 5 listopada 1999 r. jest nieważna z mocy prawa. Sankcję nieważności pociągają za sobą zarówno uchybienia formalne w procesie prywatyzacji

PZU S.A. jak również umowa ta nieważna jest w świetle art. 58 k.c. jako sprzeczna z ustawą.

W tej sytuacji Komisja Śledcza zwraca się do Ministra Skarbu Państwa o podjęcie stosownych działań wynikających z tego faktu. Jednocześnie, w przypadku nie podjęcia niezwłocznie przez Ministra Skarbu ww. czynności, Komisja zwraca się w trybie art. 15 ust. 1 ustawy o sejmowej Komisji Śledczej do Prokuratora Generalnego o podjęcie działań, do których upoważnia go przepis art. 57 k.p.c. w celu ochrony praworządności i interesu społecznego., tj. o wytoczenie powództwa cywilnego z art.189 k.p.c o stwierdzenie bezwzględnej nieważności Umowy Prywatyzacji PZU S.A. z 5 listopada 1999 r. wraz z Pierwszą Umową Dodatkową z 3 kwietnia 2001 r. oraz nieważności innych czynności prawnych wskazanych w niniejszej opinii jako bezwzględnie nieważne, a w następstwie takiego stwierdzenia, o stwierdzenie niepowstania stosunku korporacyjnego pomiędzy Eureko B.V., BIG Bankiem Gdańskim S.A. i BIG BG Inwestycje S.A. a spółka Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A. która była przedmiotem prywatyzacji na mocy uchwały Rady Ministrów z dnia 18 marca 1999 roku.

Według § 289 regulaminu wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury powództwo określone w art. 57 k.p.c. powinno być wytoczone zwłaszcza wtedy, gdy zachodzi potrzeba ustalenia na podstawie art. 58 k.c. nieważności umów sprzecznych z prawem lub zawartych w celu obejścia prawa (por. m.in.: „Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I” pod red. K. Piaseckiego, wyd. CH Beck, Warszawa 2001, s. 272).

28. Podejrzenia popełnienia przestępstw

Rezultatem prac Komisji Śledczej jest nie tylko zbadanie nieprawidłowości i naruszeń prawa w procesie prywatyzacji PZU S.A., ale również na tej podstawie skierowanie zawiadomień do prokuratury w związku z uzasadnionymi podejrzeniami popełnienia przestępstw przez osoby biorące udział w tym procesie. Ponadto w niektórych przypadkach Komisja Śledcza zwraca się do prokuratury o zbadanie czy zostały popełnione czyny zabronione, a jeśli tak, to kto się ich dopuścił.

A) Pierwszy etap prywatyzacji PZU S.A. i umowa prywatyzacyjna z dnia 5 listopada 1999 roku (Emil Wąsacz, Alicja Kornasiewicz)

I. Na możliwość wypełnienia przez Ministra Skarbu Państwa pana Emila Wąsacza znamion czynu zabronionego określonego w art. 231 § 2 k.k., tj. przestępstwa urzędniczego polegającego na tym, że funkcjonariusz publiczny, który przekraczając swoje uprawnienia lub nie dopełniając swoich obowiązków, działa na szkodę interesu publicznego lub prywatnego w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, zagrożonego karą pozbawienia wolności od roku do lat 10, wskazują następujące okoliczności.

Na skutek zawarcia w dniu 5 listopada 1999 roku umowy zbycia akcji PZU S.A. na rzecz Konsorcjum Eureko B. V.-BIG Bank Gdański S.A. przez MSP została przyjęta inna formuła prywatyzacyjna aniżeli ta, która została określona w przedmiotowej uchwale Rady Ministrów, co stanowiło bezsprzecznie działanie polegające na przekroczeniu uprawnień.

Odpowiedzialność Sekretarz Stanu w MSP pani Alicji Kornasiewicz wynika przede wszystkim z podziału kompetencji i zadań wprowadzonego przez regulamin organizacyjny MSP oraz decyzji organizacyjnych MSP.

Działanie na szkodę interesu publicznego w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przez Ministra Skarbu Państwa pana Emila Wąsacza i Sekretarz Stanu w MSP pani Alicji Kornasiewicz w przedmiotowej sprawie, polegało na tym, że nabywca uzyskał prawo wyznaczania członków Rady Nadzorczej w ilości nieproporcjonalnej do liczby objętych akcji bez konieczności podniesienia oferowanej ceny za akcje, a tym samym uzyskał większy wpływ na ład korporacyjny w spółce, a dodatkowo Konsorcjum Eureko B.V. - BIG BG S.A. uzyskało gwarancję nabycia pakietu kontrolnego w PZU S.A. w drugim etapie prywatyzacji, z jednoczesnym ograniczeniem możliwości innych, potencjalnych inwestorów do nabywania akcji i prawa głosów z akcji w spółce. Zaciągnięcie tych dodatkowych zobowiązań nastąpiło z przekroczeniem uprawnień i bezpośrednio wiązało

się ze szkodą dla interesu publicznego; gdyż nie towarzyszyło im uzyskanie żadnych dodatkowych korzyści przez Skarb Państwa, a jednocześnie stawiało Skarb Państwa w niekorzystnej sytuacji ekonomicznej i prawnej.

W działaniach ministra Emila Wąsacza oraz Sekretarz Stanu Alicji Kornasiewicz, można dostrzec łatwo niezaprzeczalny dostrzegalny związek pomiędzy faktem przekroczenia przez nich uprawnień, a uzyskaniem korzyści majątkowej w postaci nie umniejszenia aktywów po stronie innego podmiotu — Konsorcjum Eureko B.V.–BIG BG S.A. Ponadto w tym zakresie ich działania cechuje celowość, czego w szczególności dowodzi to, że MSP Emil Wąsacz pomimo zgłoszonego przez Konsorcjum Eureko B.V.-BIG BG S.A. po raz pierwszy w dniu 8 października 1999 roku żądania zapewnienia strategicznego wpływu na ład korporacyjny w PZU S.A., zarówno nie ujawnionego wcześniej w ofercie wstępnej, a następnie wiążącej, jak i nieznajdującego odzwierciedlenia w proponowanej cenie, nie odstąpił on od przyznanej w dniu 4 października 1999 roku pełnej wyłączności negocjacyjnej, i nie powrócił do negocjacji z drugim z oferentów - francuską firmą AXA, pomimo licznych uwag kierowanych do niego przez Departament Spółek Strategicznych i Instytucji Finansowych MSP, ostrzegających wręcz o możliwości pozbawienia Skarbu Państwa, jako akcjonariusza większościowego, wpływu na zarządzanie spółką.

Z podobną sytuacją mamy do czynienia w przypadku działań Sekretarz Stanu pani Alicji Kornasiewicz. Z jej strony również zauważyć można brak reakcji na przedstawione już, a zgłaszane przez Departament Spółek Strategicznych i Instytucji Finansowych, uwagi i ostrzeżenia.

Dodatkowo na celowość działania obu tych osób wskazuje fakt prezentacji nieprawdziwych informacji o skutkach zbycia akcji w pismach Ministra Skarbu Państwa pana Emila Wąsacza i Sekretarz Stanu w MSP pani Alicji Kornasiewicz, adresowanych do Marszałka Sejmu RP. Przykładem potwierdzającym powyższe stanowisko, jest pismo z dnia 13 sierpnia 1999 r. do Marszałka Sejmu RP pana Macieja Płażyńskiego, podpisane przez Sekretarz Stanu w MSP panią Alicją Kornasiewicz, w którym Ministerstwo Skarbu Państwa przedstawiło wyjaśnienia do wniosku Komisji Skarbu Państwa, Uwłaszczenia i Prywatyzacji o zwrócenie odpowiedzi na dezyderat nr 7.

Komisja Śledcza w toku swoich prac wykazała w sposób nie budzący żadnych wątpliwości, że Kierownictwo resortu Skarbu Państwa w osobach ministra, pana Emila Wąsacza i Sekretarz Stanu pani Alicji Kornasiewicz poprzez swoje działania doprowadziło do zawarcia umowy prywatyzacyjnej, niekorzystnej zarówno dla interesów Skarbu Państwa, prywatyzowanej spółki, jak i dla interesu milionów osób ubezpieczonych. Skutki ich decyzji odczuwalne są do dnia dzisiejszego; wystarczy tylko wskazać, że w dalszym ciągu nie została przeprowadzona oferta publicznej sprzedaży akcji PZU S.A.

Wszystkie przedstawione powyżej okoliczności, wskazują, że w tym przypadku mamy do czynienia z wysoce prawdopodobnym podejrzeniem, że Minister Skarbu Państwa pan Emil Wąsacz oraz Sekretarz Stanu w MSP pani Alicja Kornasiewicz, przekraczając swoje uprawnienia i niedopełniając swoich

obowiązków, działali na szkodę interesu publicznego, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej.

II. Komisja Śledcza uznaje, że pomimo braku interesu po stronie PZU Życie S.A. w zleceniu oszacowania ryzyka ubezpieczeniowego, audyt aktuarialny tej spółki ubezpieczeniowej został wykonany na koszt PZU S.A., za zgodą prezesa Władysława Jamrożego, a z materiału dowodowego wynika, że pokrycie przez prywatyzowaną spółkę kosztów dodatkowego audytu aktuarialnego faktycznie zostało wymuszone przez funkcjonariuszy Ministerstwa Skarbu Państwa — Sekretarz Stanu w MSP panią Alicją Kornasiewicz na wniosek Dyrektora Departamentu Spółek Strategicznych i Instytucji Finansowych MSP pana Huberta Kierkowskiego. W związku z tym Komisja Śledcza uważa, że **organy prokuratury powinny wyjaśnić kwestię odpowiedzialności karnej za działania na szkodę PZU S.A. przez Prezesa PZU S.A. pana Władysława Jamrożego z art. 300 § 1 k.h., a także Sekretarz Stanu w MSP pani Alicję Kornasiewicz oraz pana Huberta Kierkowskiego z art. 300 § 2 k.h., czyli możliwości popełnienia przez nich przestępstwa zagrożonego karą pozbawienia wolności do lat 3.**⁶

B) Działalność Huberta Kierkowskiego i osób z nim powiązanych (Bogusław Kott, Grzegorz Wieczerek, Władysław Jamroży)

Komisja Śledcza ustaliła, że z uwagi na logiczny związek pomiędzy pełnieniem przez pana Huberta Kierkowskiego funkcji dyrektora Departamentu Spółek Strategicznych i Instytucji Finansowych MSP i podejmowanymi przez niego działaniami oraz decyzjami dotyczącymi prywatyzacji, a decyzjami organów PZU S.A. i PZU Życie S.A. w sprawie inwestycji w Stoczniowy Fundusz Inwestycyjny S.A. istnieje uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstw łapownictwa czynnego i biernego, a także podżegania do przestępstwa łapownictwa czynnego, tj., czynów określonych w art. 228 k.k., art. 229 k.k. i art. 18 §1 k.k. w zw. z art. 229 k.k.

W dniu 17 września 1999 roku pan Hubert Kierkowski rekomendował Ministrowi Skarbu Państwa panu Emilowi Wąsaczowi, udzielenie konsorcjum Eureko B.V.- BIG Bank Gdański S.A. dwutygodniowego terminu tzw. „technicznej wyłączności” na prowadzenie negocjacji w sprawie zakupu akcji PZU S.A. z możliwością uzyskania po tym terminie prawa do wyłącznych rozmów. Podjęcie tej

---

⁶ Art. 300 § 1 „Kto, biorąc udział w tworzeniu spółki albo będąc członkiem władz spółki lub likwidatorem, działa na jej szkodę, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto osoba, wymienioną w § 1, nakłania do działania na szkodę spółki albo udziela jej pomocy do popełnienia tego przestępstwa.

decyzji przez Ministra Skarbu Państwa na wniosek dyrektora pana Huberta Kierkowskiego miało zasadnicze znaczenie dla przyszłego wyboru oferty Konsorcjum Eureko B. V.-BIG Bank Gdański S.A., gdyż w konsekwencji wyeliminowało z procesu negocjacyjnego innego oferenta - francuską firmę AXA.

W dniu 30 września 1999 roku PZU Życie S.A. oraz PZU S.A. złożyły oświadczenie o przystąpieniu do spółki i o objęciu akcji Stoczni Gdynia S.A. oraz zawarły umowy ze Stoczną Gdynia S.A. na objęcie po 1 mln akcji uprzywilejowanych spółki za cenę 12,5 mln zł. Następnie w tym samym dniu (30 września 1999 roku) zarówno PZU S.A. jak i PZU Życie S.A. zawarły z Stocznym Funduszem Inwestycyjnym S.A. umowy o nieodwołalnej ofercie sprzedaży i nabycia akcji Stoczni Gdynia S.A. tj., tzw. umowę opcji na akcje. Umowy te stanowiły w istocie kredytowanie SFI S.A., a kredyt był zabezpieczony tylko tymi akcjami. Nominalna wartość akcji wynosiła 10 mln zł, a kupujący objęli je z premią za 12,5 mln zł. Porozumienia zawarte przez PZU S.A. oraz PZU Życie S.A. ze Stocznym Funduszem Inwestycyjnym S.A. gwarantowały również SFI S.A. na czas obowiązywania umowy wykonywanie prawa z akcji tj. udział w głosowaniach z tych akcji na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Stoczni Gdynia S.A. oraz prawo do dywidendy. Korzyścią jaką uzyskał Stoczniowy Fundusz Inwestycyjny S.A. w wyniku działań pana Huberta Kierkowskiego było to, że spółka weszła w posiadanie 2 mln akcji Stoczni Gdynia S.A. o wartości 25 mln zł wraz z prawem głosowania z nich na WZA Stoczni Gdynia S.A. oraz poboru dywidendy z zysku stoczni bez konieczności zwiększenia pasywów SFI S.A., jakie wiązałyby się z koniecznością uzyskania środków własnych na nabycie przedmiotowych akcji.

Znamiennym faktem jest to, że po zawarciu wyżej wymienionych umów w dniu 1 października 1999 roku dyrektor Hubert Kierkowski zarekomendował Ministrowi Skarbu Państwa panu Emilowi Wąsaczowi przyznanie wyłączności negocjacyjnej Konsorcjum Eureko B.V.-BIG BG S.A., a minister podjął przedmiotową decyzją. w dniu 4 października 1999 roku.

Po zawarciu przez PZU Życie S.A., PZU S.A. i SFI S.A. umów powierniczych z ABN AMRO Bank POLSKA S.A. odpowiednio w dniu 22 i 25 października, które umożliwiały SFI S.A. korzystanie z uprawnień wynikających z posiadania akcji Stoczni Gdynia S.A., jakiegokolwiek formy sprzeciwu ze strony pana Huberta Kierkowskiego, co do proponowanego przez Konsorcjum Eureko B.V.-BIG BG S.A., ładu korporacyjnego, nie miały już miejsca.

Całokształt ujawnionych w toku prac Komisji okoliczności wskazuje, że działania pana Huberta Kierkowskiego mogą wyczerpywać znamiona przestępstwa łapownictwa biernego o znacznej wartości tj., czynu zabronionego określonego w art. 228 § 5 k.k. zagrożonego karą pozbawienia wolności od lat 2 do 12 lat. Komisja Śledcza uważa również, że prokuratura na podstawie zebranego przez Komisję materiału dowodowego powinna rozważyć zasadność postawienia panu Hubertowi Kierkowskiemu zarzutu popełnienia powyższego przestępstwa.

W przypadku ówczesnych prezesów PZU S.A. i PZU Życie S.A. panów Władysława Jamrożego i Grzegorza Wieczczaka zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa z art. 229 § 4 k.k. tj. przestępstwa łapownictwa czynnego

znacznej wartości zagrożonego karą pozbawienia wolności od lat 2 do 12 lat. Za tego rodzaju kwalifikacją prawną czynu przemawiają zeznania świadka Grzegorza Wieczerezaka, złożone w dniu 17 sierpnia 2005 roku, który podczas konfrontacji jego zeznań z zeznaniami świadka Władysława Jamrożego potwierdził, że w przypadku inwestycji PZU Życie S.A. w akcje Stoczni Gdynia S.A. i następnie podpisania umów opcyjnych z SFI S.A. miał świadomość, że uczestniczy w działaniach korupcyjnych. Biorąc powyższe pod uwagę, niewiarygodnym byłoby uznanie okoliczności tego rodzaju, że Prezes PZU S.A. pan Władysław Jamroży nie miał świadomości, że inwestycja kierowanej przez niego spółki była podyktowana względami korupcyjnymi.

Natomiast zachowanie ówczesnego prezesa BIG Banku Gdańskiego, polegające na sygnalizowaniu sposobu uzyskania przychylności pana Huberta Kierkowskiego dla wyboru Konsorcjum Eureko-BIG BG S.A. na inwestora w prywatyzowanym PZU S.A., co jednocześnie prowadziło do utrzymania stanowisk przez członków zarządów PZU S.A. i PZU Życie S.A., można rozpatrywać w aspekcie podżegania panów Grzegorza Wieczerezaka i Władysława Jamrożego do popełnienia przestępstwa łapownictwa czynnego w znacznych rozmiarach, tj., czynu z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 229 § 4 k.k. Wartym zaznaczenia jest to, że w przypadku podżegania, sąd na podstawie art. 19 § 1 k.k. wymierza karę za podżeganie w granicach zagrożenia przewidzianego za sprawstwo.

Z uwagi na uzasadnione podejrzenie podżegania panów Grzegorza Wieczerezaka i Władysława Jamrożego przez pana Bogusława Kotta do popełnienia przestępstwa łapownictwa czynnego w znacznych rozmiarach, jak również roli jaką odegrał prezes BIG Banku Gdańskiego S.A. w całym procesie prywatyzacji należy sprawdzić, czy pan Bogusław Kott podżegał inne osoby, w tym funkcjonariuszy publicznych, (m.in. Ministra Skarbu Państwa pana Emila Wąsacza i Sekretarz Stanu w MSP panią Alicję Kornasiewicz) do przekroczenia uprawnień lub niedopełnienia w związku z wyborem Konsorcjum Eureko B. V.-BIG BG S.A., tj. do popełnienia przestępstwa z art. 231 k.k.

W przypadku pana Huberta Kierkowskiego istnieje również uzasadnione podejrzenie popełnienia podczas prywatyzacji PZU S.A. i w związku z pełnioną funkcją przestępstwa z art. 231 §2 k.k. Przeprowadzone przez Komisję Śledczą postępowanie dowodowe wskazuje, że pan Hubert Kierkowski, jako przewodniczący komisji przetargowej, dokonując wyboru doradcy prywatyzacyjnego ABN AMRO Bank Polska S.A. osiągnął korzyść w postaci kredytów o łącznej wysokości 1.083.044,08 zł, udzielonych przez ten bank dla Stocznioowego Funduszu Inwestycyjnego S.A., którego był jednym z akcjonariuszy, przez co działał na szkodę interesu publicznego w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. W tym zakresie Komisja Śledcza uważa także, że wyjaśnienia wymaga również kwestia odpowiedzialności karnej członków komisji przetargowej dokonującej wyboru doradcy Ministra Skarbu Państwa w procesie prywatyzacji PZU S.A., którzy, jako urzędnicy Ministerstwa Skarbu Państwa, byli jednocześnie funkcjonariuszami publicznymi w rozumieniu dyspozycji art. 231 k.k.

Komisja Śledcza po analizie dokumentów, jak również zeznań świadków złożonych w prokuraturze i przed Komisją Śledczą, w szczególności zeznań świadka pana Christiana Sowińskiego i treści umów zawartych pomiędzy nim, a panem Hubertem Kierkowskim, a dotyczących zbycia akcji SFI S.A., uważa że Prokuratura Apelacyjna w Gdańsku w ramach prowadzonego postępowania powinna zbadać, czy pan Hubert Kierkowski zeznając na okoliczność zbycia akcji

SFI S.A. przed objęciem funkcji Dyrektora DSSUF MSP, a także odnośnie treści złożonego oświadczenia majątkowego oraz braku związków z Stoczniowym Funduszem Inwestycyjnym S.A. podczas pełnienia funkcji dyrektora departamentu w MSP dopuścił się przestępstwa składania fałszywych zeznań tj. czynu zabronionego określonego w art. 233 § 1 k.k.

C) Przerobienie umowy prywatyzacyjnej z dnia 5 listopada 1999 roku (Karol Miłkowski)

Komisja Śledcza, opierając się na materiale dowodowym, zebranych w toku swoich prac, stwierdza, iż istnieją uzasadnione podejrzenia, że w trakcie prywatyzacji PZU S.A. doszło do popełnienia przestępstwa przeciwko dokumentom, na co wskazuje fakt przerobienia w umowie prywatyzacyjnej daty Wykonania Umowy - poprzez zmiany w dokumencie daty wykonania umowy z dnia 15 na dzień 10 listopada 1999 roku.

Komisja Śledcza ustaliła, że zmiana w Umowie daty Dnia Wykonania Umowy z 15 na 10 listopada 1999 r. nie została dokonana przez Strony, tj. nie została dokonana przez osoby uprawnione lub umocowane do reprezentowania każdej ze stron Umowy.

Komisja Śledcza ustaliła również, w drodze dowodu z przesłuchań świadków (zeznania pana Bogusława Kotta), że przerobienia w Umowie daty z 15 na 10 listopada 1999 r. dokonali pan Karol Miłkowski - pracownik Departamentu Spółek Strategicznych Ministerstwa Skarbu Państwa oraz pan mec. Witold Jurcewicz z Kancelarii Prawnej White & Case będącej doradcą kupujących w procesie prywatyzacji PZU S.A. Bezsprzeczne jest, że co najmniej pan Karol Miłkowski działał bez jakiegokolwiek umocowania ze strony Ministra Skarbu Państwa do dokonania takiej czynności, co zostało potwierdzone zeznaniami Ministra Skarbu Państwa pana Emila Wąsacza. Komisja Śledcza nie dysponuje natomiast wiedzą o podstawach prawnych działań pana mec. Witolda Jurcewicza. Czyn, jakiego dopuściły się osoby dokonujące zmiany daty Dnia Wykonania Umowy w już zawartej przez strony Umowie Prywatyzacyjnej może nosić znamiona przestępstwa przeciwko dokumentom, tj. przestępstwa określonego w art. 270 § 1 Kodeksu karnego, ściągane z oskarżenia publicznego, zagrożonego karą grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

Posłużenie się przerobionym dokumentem także wyczerpuje znamiona przestępstwa. Krąg osób objętych stosowym postępowaniem powinien być poszerzony o osoby, które uczestniczyły w wykonaniu umowy.

D) Dalsze etapy prywatyzacji PZU S.A. (Aldona Kamela-Sowińska, Wiesław Kaczmarek)

I. Zawierając, w dniu 3 kwietnia 2001 r., Pierwszą Umowę Dodatkową Minister Skarbu Państwa pani Aldona Kamela — Sowińska nie zagwarantowała równego traktowania w niej stron tej umowy. Umowa ta zdecydowanie bowiem umacniała pozycję Kupujących, a zwłaszcza Eureko B. V., kosztem Skarbu Państwa, a także pracowników PZU S.A. Analiza postanowień PUD prowadzi do wniosku, że jej celem jest wyłącznie przyznanie nowych uprawnień Kupującym, kosztem Skarbu Państwa.

Minister Skarbu Państwa, wbrew nadal obowiązującej go uchwale Rady Ministrów, przyznał jednemu, wybranemu przez siebie podmiotowi, tj. Eureko B. V. wyłączne prawo nabycia w ramach IPO 21% akcji (lit. D pkt 4 Preambuły i art. 5 ust. 5.2. PUD), co oznaczało w praktyce pozostawienie dla inwestorów giełdowych możliwości nabycia nie więcej niż 29% akcji PZU S.A. w sytuacji, gdyby Skarb Państwa przeznaczył do sprzedaży w ramach IPO całą pulę akcji, na jaką pozwalały mu przepisy prawa i do czego zobowiązywała go uchwała Rady Ministrów, mimo analiz wskazujących że nabycie przez ten podmiot dodatkowych 21% akcji PZU S.A. od Skarbu Państwa doprowadzi do ostrego konfliktu pomiędzy głównymi akcjonariuszami i pozostałymi akcjonariuszami, gdyż przekroczenie przez konsorcjum Eureko B. V. i BIG BG Inwestycje S.A. progu 51% akcji PZU S.A. nie pozwoliłoby drobnym akcjonariuszom na sprzedaż akcji na korzystnych dla siebie warunkach, jakie stwarza wezwanie do sprzedaży akcji oraz to, że przekroczenie przez konsorcjum progu 51% akcji może spowodować obniżenie popytu na pozostałe akcje Skarbu Państwa i w efekcie ich niższą cenę.

W związku z powyższymi uwagami, działania podjęte przez Minister Skarbu Państwa panią Aldonę Kamelę-Sowińską oprócz ewidentnej ich sprzeczności ze strategią prywatyzacji PZU S.A., wyrażoną w uchwale Rady Ministrów, noszą cechę celowego działania na szkodę interesu zarówno Skarbu Państwa, jak i na szkodę prywatyzowanej Spółki.

W niniejszym przypadku działania Ministra Skarbu Państwa pani Aldony Kameli-Sowińskiej zdają się wypełniać dyspozycję art. 231 § 2 k.k., tj. ściganego z oskarżenia publicznego przestępstwa polegającego na przekroczeniu uprawnień na szkodę interesu publicznego w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, zagrożonego karą pozbawienia wolności od roku do lat 10.⁷

---

⁷ Art. 231 § 1. „Funkcjonariusz publiczny, który, przekraczając swoje uprawnienia lub nie dopełniając obowiązków, działa na szkodę interesu publicznego lub prywatnego, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3 .

§ 2 „, Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w § 1 w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

II. W dokumentach Ministerstwa Skarbu Państwa przekazanych na potrzeby prac Komisji Śledczej brak jest jakichkolwiek informacji na temat działań resortu podjętych w okresie od 14 lipca 2000 roku do dnia 3 kwietnia 2001 roku celem wyegzekwowania od konsorcjum Eureka B. V.-BIG BG S.A. odsetek tytułem opóźnienia zapłaty premii za wyniki odsetek w wysokości 3.182.141.40 należnych tytułem zwłoki w zapłacie premii za wyniki przewidzianej w art. 4 § 12 umowy prywatyzacyjnej z 5 listopada 1999 r., a następnie zrzeczeniem się przedmiotowego roszczenia wskutek podpisania w dniu 3 kwietnia 2001 roku Pierwszej Umowy Dodatkowej.

Stwarza to potrzebę rozważenia przez prokuraturę zasadności wszczęcia w trybie art. 307 k.p.k. postępowania sprawdzającego w celu ustalenia, czy Minister Skarbu Państwa pani Aldona Kamela-Sowińska, nie podejmując od dnia 28 lutego 2001 r., działań zmierzających do wyegzekwowania roszczenia o zapłatę odsetek w kwocie 3.182.141.40 zł, a następnie podpisując w dniu 3 kwietnia 2001 roku aneks do umowy prywatyzacyjnej z dnia 5 listopada 1999 roku, na podstawie którego doszło do zrzeczenia się roszczenia o zapłatę w/w odsetek dopuściła się czynu określonego w przepisie art. 296 § 3 k.k., czyli przestępstwa niegospodarności, przy uwzględnieniu faktu wyrządzenia szkody w wielkich rozmiarach, zagrożonego karą pozbawienia wolności od roku do lat 10.⁸

Komisja Śledcza ustaliła ponadto, że w przypadku Ministra Skarbu Państwa pana Wiesława Kaczmarka oraz podległych mu urzędników ministerstwa, istnieje uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa niedopełnienia obowiązków, tj. czynu z art. 231 § 1 k.k., poprzez nie złożenie zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa w związku z uzyskaniem informacji o nieprawidłowościach w procesie prywatyzacji PZU S.A., które mogły skutkować wyprowadzaniem środków pieniężnych z Grupy PZU S.A. O zagrożeniach wyprowadzania środków pieniężnych z PZU S.A. m.in. poprzez tworzenie rezerw i projekty na informatyzację spółki, minister Wiesław Kaczmarek był informowany przez prezesa PZU S.A. pana Zdzisława Montkiewicza, podczas posiedzeń Rady Ministrów w dniach 26 marca i 2 kwietnia 2002 roku. Fakt ten został potwierdzony w zeznaniach złożonych przed Komisją Śledczą w dniu 13 lipca 2005 r., przez Prezesa Rady Ministrów pana Leszka Millera. Przedmiotowe informacje zostały przekazane do Ministerstwa Skarbu Państwa także w postaci dokumentu pt. „Wstępna ocena sytuacji w Grupie PZU S.A.”. Wskutek przekazania powyższego dokumentu, jak również uzyskania informacji na posiedzeniach Rady Ministrów, ówczesny Minister Skarbu Państwa pan Wiesław Kaczmarek wszedł w posiadanie wiadomości dotyczących nieprawidłowości w procesie prywatyzacji PZU

---

⁸ Art. 296 § 1. Kto, będąc obowiązany na podstawie przepisu ustawy, decyzji właściwego organu lub umowy do zajmowania się sprawami majątkowymi lub działalnością osoby fizycznej, prawnej albo jednostki organizacyjnej nie mającej osobowości prawnej, przez nadużycie udzielonych mu uprawnień lub niedopełnienie ciążącego na nim obowiązku, wyrządza jej znaczną szkodę majątkową, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5 ”.

§ 2. Jeżeli sprawca przestępstwa określonego w § 1 działa w celu osiągnięcia korzyści majątkowej podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8 ”.

§ 3. " Jeżeli sprawca przestępstwa określonego w § 1 lub 2 wyrządza szkody majątkową w wielkich rozmiarach, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10”.

S.A., które mogły skutkować wyprowadzaniem środków pieniężnych z Grupy PZU S.A., przez co uzyskał wiedzę o możliwości popełnienia przestępstwa na szkodę spółki Skarbu Państwa. Powyższa okoliczność w świetle art. 304 § 2 k.p.k. stwarzała prawny obowiązek złożenia do prokuratury przedmiotowego zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa.

Z dokumentów zgromadzonych przez Komisję Śledczą, a także z zeznań pana Wiesława Kaczmarka złożonych odpowiednio w dniu 6 i 15 lipca 2004 roku nie wynika, aby pełniąc funkcję Ministra Skarbu Państwa jako funkcjonariusz publiczny złożył zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa wyprowadzania środków pieniężnych z Grupy PZU S.A. przez Eureko B. V.

W świetle powyższych informacji zasadne i celowe jest zbadanie przez prokuraturę, czy Minister Skarbu Państwa pan Wiesław Kaczmarek i podległe mu służby po uzyskaniu informacji o możliwości wyprowadzania środków pieniężnych z Grupy PZU S.A. zaniechały obowiązku wynikającego z art. 304 § 2 k.p.k. i czy w związku z tym doszło do popełnienia czynu określonego w art. 231 § 1 k.k. tj. przestępstwa polegającego na tym, że funkcjonariusz publiczny przekraczając swoje uprawnienia lub niedopełniając swoich obowiązków, działa na szkodę interesu publicznego lub prywatnego, zagrożonego karą pozbawienia wolności do lat 3.

E) Ministerstwo Finansów (Rafał Zagórny)

I. Komisja Śledcza stwierdziła, że upoważniony w tym zakresie przez Ministra Finansów Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów pan Rafał Zagórny nie reagował na naruszenie przez Eureko B. V. art. 11d ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej. Nie zwracał też uwagi na fakt, że Eureko wykonywało prawo głosu z tych akcji, pomimo, iż na podstawie przepisu art. 11d ust. 6 nie miało takiego prawa. Podsekretarz Stanu pan Rafał Zagórny podnosił też, iż uchwały Walnego Zgromadzenia PZU S.A. podjęte z naruszeniem przepisu art. 11d ust. 6 są nieważne. Należy w tym miejscu podnieść fakt, iż Minister Skarbu Państwa powinien wystąpić do odpowiedniego sądu o uznanie za nieważne wszelkich uchwał Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy PZU S.A., podejmowanych z udziałem głosów Eureko B. V. od dnia 12 listopada 1999 r.

II. Ponadto, w dniu 19 listopada 1999 r. z upoważnienia Ministra Finansów, Podsekretarz Stanu pan Rafał Zagórny, na podstawie art. 11d ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej, wydał decyzję (zn. FI/2769/AU/99), zezwalającą Eureko B. V. z siedzibą w Amsterdamie, w Holandii na nabycie w terminie do dnia 31 grudnia 2000 r. akcji Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A. z siedzibą w Warszawie, w wysokości zapewniającej przekroczenie 25 %, lecz nie więcej niż 33 % głosów na walnym zgromadzeniu PZU S.A.

Decyzja ta została wydana z naruszeniem prawa, ponieważ została wydana bez zbadania ustawowych przesłanek wydania takiej decyzji określonych w art. 11d ust. 3

ustawy ubezpieczeniowej, który stanowił, że Minister Finansów może odmówić zgody, o której mowa w ust. 1 pkt 2, na nabycie akcji lub praw z akcji zakładu ubezpieczeń, jeżeli:

- 1) nabywca nie daje rękojmi prowadzenia spraw zakładu ubezpieczeń w sposób należycie zabezpieczający interesy ubezpieczonych,
- 2) środki przeznaczone na nabycie akcji pochodzą z kredytu lub pożyczki albo są w jakikolwiek inny sposób obciążone,
- 3) zagraża to ważnym interesom gospodarczym państwa.

Z dokumentów postępowania przedstawionych przez Ministra Finansów wynika, że Ministerstwo Finansów, w toku postępowania nie dysponowało nawet informacją o cenie nabywanych akcji, a jedynie posiadało informację o wartości nominalnej tych akcji. Oznacza to, że w toku postępowania nie podjęto próby realnego ustalenia czy wnioskodawca dysponuje wystarczającymi wolnymi środkami na nabycie akcji, skoro nawet nie ustalono jaka to powinna być kwota.

Komisja Śledcza ustaliła, że w Ministerstwie Finansów nie sprawdzono w sposób dostateczny, czy środki na nabycie 30% akcji PZU S.A. nie pochodzą z kredytu lub pożyczki, ani nie są w żaden inny sposób obciążone, jak również, czy nabywca akcji daje rękojmię prowadzenia spraw zakładu ubezpieczeń w sposób należyty i co za tym idzie - czy nabycie akcji PZU S.A. nie zagraża ważnym interesom gospodarczym państwa.

Przedstawione powyżej okoliczności, a także zebrany w toku prac Komisji Śledczej materiał dowodowy potwierdzają, iż Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów pan Rafał Zagórny oraz jego podwładni, nie podjęli stosownych działań w zakresie spoczywających na nich obowiązków określonych w ustawie z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej. **Tym samym, Komisja Śledcza ma uzasadnione podejrzenie, że doszło w Ministerstwie Finansów do licznych przypadków niedopełnienia obowiązków służbowych przez jego pracowników. W szczególności Komisja uznaje, że odpowiednie organy prokuratury, powinny wyjaśnić kwestię odpowiedzialności karnej ówczesnego Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Finansów pana Rafała Zagórnego, jak również podległych mu pracowników z art. 231 § 1 k.k., czyli o popełnienie przestępstwa polegającego na tym, że funkcjonariusz publiczny, przekraczając swoje uprawnienia lub niedopełniając swoich obowiązków działa na szkodę interesu publicznego lub prywatnego, zagrożonego karą pozbawienia wolności do lat 3.**

F) Komisja Nadzoru Bankowego (Hanna Gronkiewicz – Waltz i Wojciech Kwaśniak)

Podstawowy zarzut, jaki można postawić Komisji Nadzoru Bankowego dotyczy niewykonania obowiązku badania zgodności działania BIG BG S.A. z prawem. Z niezrozumiałych przyczyn organ nadzoru ograniczył się bowiem do badania

zgodności działalności BIG BG S.A. jedynie z ustawą o rachunkowości, nigdy natomiast nie zbadał zgodności działalności Banku z ustawą Prawo bankowe.

Ze względu, na przedstawione okoliczności Komisja Śledcza, po analizie opisanego powyżej charakteru uchybień Komisji Nadzoru Bankowego dotyczących zbadania zgodności działalności BIG BG S.A. z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, uznaje, iż odpowiednie organy prokuratury, powinny wyjaśnić kwestię ewentualnego zakresu odpowiedzialności Przewodniczącej Komisji Nadzoru Bankowego pani Hanny Gronkiewicz - Waltz, Głównego Inspektora Nadzoru Bankowego, pana Wojciecha Kwaśniaka, jak i pozostałych członków Komisji Nadzoru Bankowego, którzy jako funkcjonariusze publiczni, nie dopełniając swoich obowiązków, działali na szkodę interesu publicznego, tj. za przestępstwo określone w art. 231 § 1 kk.

G) Podejrzenie składania fałszywych zeznań (Marek Belka)

Połączenie i skonfrontowanie zeznań pana Marka Belki, które złożył przed Komisją Śledczą, a które zamieszczone są w protokole przesłuchania z dnia 1 kwietnia 2005 r. na stronach 6 i 31-32 oraz zeznań pana Marka Belki złożonych w Prokuraturze Apelacyjnej w Gdańsku z treścią umów zawartych z nim przez ABN AMRO, wskazuje znaczne rozbieżności.

W związku z tym Komisja Śledcza uważa, że wyjaśnienia przez prokuraturę wymaga kwestia, czy Prezes Rady Ministrów pan Marek Belka, składając wspomniane zeznania nie dopuścił się składania fałszywych zeznań, które stanowi przestępstwo określone w art. 233 § 1 k.k. (zob. s. 67).

H) Odpowiedzialność przed Trybunałem Stanu (Emil Wąsacz, Aldona Kamela-Sowińska)

W stosunku do Ministra Skarbu Państwa pana Emila Wąsacza i Minister Skarbu Państwa pani Aldony Kameli-Sowińskiej rysują się wyraźne podstawy do pociągnięcia ich do odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa z art. 231 § 2 k.k.

W związku z analizą postanowień Pierwszej Umowy Dodatkowej, dokonując oceny działań podjętych przez Ministra Skarbu Państwa panią Aldonę Kamelę-Sowińską w związku z tą Umową, należy wskazać na art. 150 Konstytucji RP. W tym przypadku, przekroczenie przez Członka Rady Ministrów uprawnień skutkuje, na mocy art. 156 Konstytucji, odpowiedzialnością przed Trybunałem Stanu za naruszenie Konstytucji lub ustaw, a także za przestępstwa popełnione w związku z zajmowanym stanowiskiem. W niniejszym przypadku działania Ministra Skarbu Państwa pani Aldony Kameli-

Sowińskiej również zdają się wypełniać dyspozycję art. 231 § 2 Kodeksu karnego, tj. ściągano z oskarżenia publicznego przestępstwa polegającego na przekroczeniu uprawnień na szkodę interesu publicznego w celu osiągnięcia korzyści majątkowej.

Komisja uznaje konieczność pociągnięcia pani Aldony Kameli–Sowińskiej do odpowiedzialności przez Trybunałem Stanu. W przypadku Ministra Skarbu Państwa pana Emila Wąsacza, Komisja Śledcza uważa, że wystąpienie z wnioskiem do Trybunału Stanu o pociągnięcie go do odpowiedzialności konstytucyjnej jest również w pełni uzasadnione. Jednakże z uwagi na fakt, że w tym zakresie został już przyjęty przez Sejm RP wniosek Komisji Odpowiedzialności Konstytucyjnej, Komisja Śledcza uważa, że podjęcie przez nią takiej decyzji, byłoby już niecelowe.

Podsumowanie

Komisja Śledcza do zbadania prawidłowości prywatyzacji Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółka Akcyjna jednoznacznie i z pełnym przekonaniem stwierdza, że w procesie prywatyzacji PZU S.A. dopuszczono się licznych nieprawidłowości i naruszeń prawa, w tym takich, które skutkują nieważnością umowy prywatyzacyjnej z dnia 5 listopada 1999 r.

W związku z powyższym należy podjąć działania prawne w celu stwierdzenia nieważności umowy prywatyzacyjnej oraz jej następstw prawnych. Skarb Państwa powinien dążyć do zakończenia sporu z Eureka B.V. przed sądem polskim, a także wykonując uprawnienia właścicielskie zadbać o to, aby nie dokonywano żadnych istotnych zmian w dotyczących aktywów spółki PZU S.A. niekorzystnych dla Skarbu Państwa.

Osoby winne stwierdzonych przez Komisję nieprawidłowości i naruszeń prawa powinny ponieść odpowiedzialność karną.

Przewodniczący Komisji
i sprawozdawca

/Janusz Dobrosz/

Posel na Sejm RP

Ewa Kantor

Warszawa 15-09-2005 r

Pan

Janusz Dobrosz

Przewodniczący Sejmowej Komisji Śledczej

do zbadania prawidłowości prywatyzacji PZU S.A

ZDANIE ODREBNE

Nie kwestionując zasadniczych ustaleń i wniosków zawartych w Stanowisku Komisji Śledczej do zbadania prawidłowości prywatyzacji PZU S.A. datowanym na dzień 15.09.2005 roku (Stanowisko), z uwagi na pominięcie w nim szeregu istotnych ustaleń i wniosków, zgłaszam

jako zdanie odrębne

Mój Raport przekazany Komisji w sierpniu 2005 roku razem z uwagami z dnia 15.09.2005 roku, traktując moje zdanie odrębne jako uzupełnienie w/w Stanowiska Komisji Śledczej.

Uwagi z dnia 15.09.2005 r do Stanowiska Komisji Śledczej do zbadania prawidłowości prywatyzacji PZU S.A.

W mojej ocenie w Stanowisku Komisji Śledczej z dnia 15.09.2005 roku nie uwzględniono niżej wymienionych zagadnień, które mają zasadnicze znaczenie dla oceny prywatyzacji PZU:

- brak informacji odnośnie błędnych wycen PZU (vide mój Raport str. 22- 24),
- brak informacji o zmianie przez doradcę rekomendowanej metody wyceny PZU (vide Raport str. 22- 24),
- brak informacji o braku wyceny znaku firmowego PZU (vide Raport str. 24),
- brak szerszej analizy umowy sprzedaży akcji PZU z dnia 5.11.1999 roku pod kątem niekorzystnych dla Skarbu Państwa zapisów (vide Raport str. 26-28),
- brak odniesienia się do działań NIK i Ministra Sprawiedliwości (vide Raport str. 34)
- nie poruszono ustalonych błędów doradcy prawnego i departamentu prawnego MSP (vide Raport str. 28 i 34),
- brak informacji o nieuzasadnionym wzroście kosztów prywatyzacji oraz wniosków w tym zakresie (vide Raport, str. 18-20),
- brak wniosków co do pokrycia nieuzasadnionych kosztów prywatyzacji poniesionych przez Skarb Państwa i grupę PZU a także kosztów, które mogą być związane z proponowanym unieważnieniem umowy z dnia 5.11.1999 roku (vide Raport str. 4 wniosek nr 2),
- brak wniosków co do odpowiedzialności doradcy prywatyzacyjnego (vide Raport str. 5 wniosek nr 3).
- nieścisłe i błędne ujęcie informacji zawartych w zeznaniach świadków, pismach i dokumentach BBG dostępnych Komisji opisane w pkt 9,10,11.

Ponadto w w/w Stanowisku znalazły się też ustalenia nieścisłe lub błędne. Dotyczy to w szczególności pomyłonego wielokrotnie nazewnictwa podmiotów z grupy ABN AMRO oraz błędnych ustaleń odnośnie zmiany oferty przez doradcę (str. 39 i 40).

O w/w uwagach poinformowałam Komisję w swoim piśmie z dnia 12.09.2005 r.

Pragnę zwrócić uwagę na zasadniczy aspekt prywatyzacji PZU w kontekście znaczenia tej firmy dla bezpieczeństwa finansowego Polski.

Raport powinien zawierać ze względu na znaczący udział PZU w rynku kapitałowym, wnioski odnośnie bezpieczeństwa finansowego państwa i koniecznego zabezpieczenia finansowego dla rozwoju polskich firm w strategicznych dziedzinach gospodarki na rynku krajowym i zagranicznym jako udziałowca polskiej grupy kapitałowej należącej do Skarbu Państwa .

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Sławomir" followed by a stylized flourish.

RAPORT POSEŁ EWY KANTOR

**KOMISJA ŚLEDICZA DO ZBADANIA PRAWIDŁOWOŚCI
PRYWATYZACJI PZU S.A.**

Warszawa, sierpień 2005 r.

SPIS TREŚCI

I. Podsumowanie	4
II. Ustalenia	6
1. Umowy zawarte przez MSP z firmami doradczymi przy prywatyzacji PZU S.A.	6
1.1. Umowa z ABN AMRO Bank (Polska) S.A. z dnia 27.07.1998 r.	6
1.1.1. Wybór doradcy	6
1.1.2. Podwykonawcy ABN AMRO Bank (Polska) S.A. ujawnieni w ofercie z dnia 6.07.1998 roku ...	8
1.1.3. Faktyczna organizacja doradcy	9
1.2. Umowa z Konsorcjum doradczym z dnia 17.07.2000 r.	12
1.3. Podsumowanie	13
2. Powiązania doradcy z Kupującym	14
2.1. Powiązania osobowe	14
2.2. Powiązania kapitałowe i finansowe	16
2.3. Podsumowanie	17
3. Wzrost kosztów usług doradczych	18
3.1. Umowa z dnia 27.07.1998 roku	18
3.2. Umowa z dnia 17.07.2000 roku	19
3.2.1. Oszacowanie wartości Spółki	19
3.2.2. Prospekt emisyjny	20
3.2.3. Międzynarodowy Dokument Ofertowy	20
3.3. Podsumowanie	21
4. Wycena PZU S.A.	22
4.1. Metody wyceny rekomendowane w ofercie ABN AMRO Bank (Polska) S.A.	22
4.2. Zastosowane metody wyceny PZU S.A. przez ABN AMRO (Bank) Polska S.A.	23
4.3. Znak firmowy PZU	24
4.4. Podsumowanie	24

5. Uwagi do Umowy Sprzedaży Akcji PZU S.A. z dnia 5.11.1999 roku	26
5.1. Wpływ Kupujących na zarządzanie Spółką (art. 5, par. 2)	26
5.2. Inwestycje związane z Programem Rozwoju PZU (art. 4, par. 13 oraz art.6, par. 1 ust. 3)	26
5.3. Przyszły akcjonariat PZU (art. 3, par. 1 ust. 3)	27
5.4. Inne uwagi	27
5.5. Podsumowanie	28
6. Umowa Dodatkowa z dnia 3.04.2001 roku do umowy Sprzedaży Akcji PZU S.A.	29
6.1. Ustalenia	29
6.2. Podsumowanie	30
7. Druga Umowa Dodatkowa z dnia 4.10.2001 roku do umowy Sprzedaży Akcji PZU S.A.	31
8. Projekt ugody z Eureka B.V.	31
9. Inwestor branżowy	32
10. Środki własne inwestorów na nabycie akcji PZU S.A.	32
11. Inne ustalenia	33
11.1. Naruszenia ustaw i procedur	33
11.2. Pomoc udzielana Eureka B.V. w uzyskiwaniu zezwoleń	33
11.3. Brak właściwej kontroli ze strony NIK nad procesem prywatyzacji PZU	34
11.4. Działania Ministra Sprawiedliwości	34
11.5. Obsługa prawna procesu prywatyzacji PZU	34
11.6. Ochrona informacji poufnych dotyczących prywatyzacji PZU S.A.	34
ZAŁĄCZNIK NR 1 Organizacja ABN AMRO Bank (Polska) S.A. która miała doradzać Ministrowi Skarbu Państwa w sprawie prywatyzacji PZU S.A. (wg oferty z dnia 6.07.1998 roku)	35
ZAŁĄCZNIK NR 2 - Zaangażowanie osób z grupy ABN AMRO w proces prywatyzacji PZU S.A. w latach 1998 – 2001 i możliwe relacje pomiędzy podmiotami z tej grupy w związku z prywatyzacją PZU S.A.	36

I. PODSUMOWANIE

Na podstawie całokształtu informacji uzyskanych w trakcie prac w Komisji stawiam poniższe wnioski, których realizacja ma na celu zabezpieczenie interesów Skarbu Państwa naruszonych w procesie prywatyzacji PZU S.A. jak również wyciągnięcie konsekwencji wobec podmiotów i osób odpowiedzialnych za działania niezgodne z prawem, a także za nierzetelne i nieetyczne postępowania, które przyczyniły się do tego naruszenia.

Wniosek Nr 1 - o unieważnienie sprzedaży Konsorcjum Eureko B.V. akcji PZU S.A.

- z uwagi na fakt, że zbycie 30 % akcji PZU S.A. należących do Skarbu Państwa na podstawie umowy z dnia 5.11.1999 roku zawartej przez Ministra Skarbu Państwa z Kupującym – Eureko B.V. i BIG Bank Gdański S.A., nastąpiło z naruszeniem przepisów prawa i obowiązujących procedur, w tym art. 34 ustawy z dnia 30.08.1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych.

Wniosek Nr 2 – o obciążenie ABN AMRO Bank (Polska) S.A. i zarządu tego Banku, osób z firmy Weil, Gotshal & Menges oraz urzędników z MSP i MF kosztami poniesionymi przez Skarb Państwa, PZU S.A. i PZU Życie S.A.

Wniosek dotyczy zarówno kosztów bezpośrednich jak i pośrednich, poniesionych przez Skarb Państwa i grupę PZU S.A. w związku z prywatyzacją PZU S.A., wraz z należnymi odsetkami, a także kosztami i ewentualnymi zasądzonymi odszkodowaniami, jakie mogą być poniesione lub nałożone w przyszłości na Skarb Państwa i/lub grupę PZU S.A. w związku z procesem prywatyzacji PZU S.A. oraz unieważnieniem zbycia akcji PZU S.A. Kosztami tymi wnioskuje się obciążyć solidarnie:

- spółkę ABN AMRO Bank (Polska) S.A. w Warszawie oraz członków zarządu tego Banku w przedmiotowym okresie,
- urzędników z Ministerstwa Skarbu Państwa odpowiedzialnych za prywatyzację PZU S.A., w tym: Ministra Skarbu Państwa p. Emila Wąsacza, Minister Skarbu Państwa p. Aldonę Kamela - Sowińską, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Skarbu Państwa p. Alicję Kornasiewicz, Dyrektorów Departamentu Spółek Strategicznych i Instytucji Finansowych p. Huberta

Kierkowskiego i Karola Miłkowskiego oraz osoby z Departamentu Prawnego MSP nadzorujące pod względem prawnym prywatyzację PZU,

- Ministra Finansów prof. Leszka Balcerowicza, Sekretarza Stanu w Ministerstwie Finansów p. Rafała Zagórnego i innych urzędników w Ministerstwie Finansów odpowiedzialnych za decyzje umożliwiające sprzedaż akcji PZU S.A.,

- prof. Marka Wierzbowskiego i inne osoby z firmy Weil, Gotshal & Menges, które doradzały MSP od strony prawnej w prywatyzacji PZU S.A.,

Wniosek Nr 3 – o wydanie zakazu działania w Polsce ABN AMRO

- ze względu na nierzetelne i nieetyczne świadczenie usług doradczych na rzecz Skarbu Państwa związanych z prywatyzacją PZU S.A., w tym za zaniżenie wyceny, pozostawanie w trakcie doradzania Ministrowi Skarbu Państwa w zależnościach z Kupującymi akcje PZU S.A. oraz ukrycie rzeczywistej struktury organizacyjnej doradcy w ofercie i umowie, co pozwoliło na niezłożenie przez podmioty dominujące w grupie ABN AMRO oświadczeń o niewystępowaniu konfliktu interesów.

Wniosek Nr 4 – o wydanie czasowego zakazu pełnienia funkcji publicznych przez urzędników odpowiedzialnych za nieprawidłową prywatyzację PZU S.A.

- mający na celu czasowe odsunięcie od zasiadania we władzach i organach administracji państwowej osób, które poprzez niewłaściwe decyzje lub przez zaniechanie właściwych działań przyczyniły się pośrednio do powstania strat Skarbu Państwa w procesie prywatyzacji PZU S.A. Wniosek dotyczy następujących osób:

- Premier RP – p. Jerzy Buzek
- Prezes NBP p. Hanna Gronkiewicz – Walz
- Minister Finansów p. Halina Wasilewska - Trenkner

Wniosek Nr 5 – o wyciągnięcie konsekwencji wobec urzędników z Najwyższej Izby Kontroli odpowiedzialnych za kontrole prywatyzacji PZU S.A.

- z powodu nieujawnienia w raportach pokontrolnych szeregu rażących naruszeń prawa i procedur oraz innych nieprawidłowości w czasie prywatyzacji PZU S.A. Działania NIK powinny ponadto być przedmiotem analizy Sejmu celem ustalenia przyczyn niewłaściwego wypełniania przez ten organ zadań statutowych określonych w Konstytucji RP oraz ustawie.

II. USTALENIA

1. Umowy zawarte przez MSP z firmami doradczymi przy prywatyzacji PZU S.A.

1.1. Umowa z ABN AMRO Bank (Polska) S.A. z dnia 27.07.1998 r.

1.1.1 Wybór doradcy

Wybór ABN AMRO Bank (Polska) S.A. na doradcę Ministra Skarbu Państwa w procesie prywatyzacji PZU S.A. nastąpił w wyniku przetargu publicznego, przeprowadzonego w oparciu ustawę o zamówieniach publicznych z 10.06.1994 roku z uwzględnieniem wymagań określonych w Specyfikacji istotnych warunków zamówienia dla przystępujących do przetargu na doradcę Ministra Skarbu Państwa w procesie prywatyzacji Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń z dnia 11.05.1998 roku. Wymogiem uczestnictwa w przetargu było m. in. złożenie przez oferenta oświadczeń o spełnianiu warunków określonych w art. 22 ust. 2, 4 i 5 ustawy o zamówieniach publicznych.

ABN AMRO Bank (Polska) S.A. złożył w ofercie z dnia 6.07.1998 roku oświadczenie datowane na dzień 29.05.1998 roku, podpisane przez p. Mariusza Grendowicza – Wiceprezesa Zarządu oraz p. Piotra Judę – Członka Zarządu, w którym m. in. oświadczone, że ABN AMRO Bank (Polska) S.A.:

- spełnia warunki określone w art. 22 ust. 2, 4 i 5 ustawy o zamówieniach publicznych z 10.06.1994 roku,
- posiada uprawnienia niezbędne do wykonania przedmiotu zamówienia,
- posiada niezbędną wiedzę i doświadczenie, potencjał ekonomiczny i techniczny, a także pracowników zdolnych do wykonania zamówienia.

Także w umowie Nr MSP/243/98 z dnia 27.07.1998 roku zawartej z Ministrem Skarbu Państwa ABN AMRO Bank (Polska) S.A. oświadczył, że „posiada doświadczenie i

kwalifikacje niezbędne, ażeby wykonać dla Zamawiającego Zamówione Dzieła i Zlecone Prace oraz, że zajmuje się w granicach podmiotu swego przedsiębiorstwa, tzn. profesjonalnie trudni się działalnością, polegającą na świadczeniu usług, których dotyczy niniejsza Umowa.”.

O wadze przykładanej przez MSP do roli Wykonawcy w projekcie świadczy m. in. następujący zapis w umowie (zał. nr 1, punkt IV):

„Dla osiągnięcia założonego w projekcie celu, Zamawiający oczekiwać będzie od Wykonawcy przyjęcia odpowiedzialności za prowadzenie całości prac. Wykonawca będzie odpowiedzialny za wszystkie elementy projektu, jak również za realizację przez podwykonawców Zamówionych Dzieł i Zleconych Prac. Zatrudnienie dodatkowych podwykonawców, których zatrudnienie nie zostało przewidziane w ofercie stanowiącej podstawę zawarcia Umowy, będzie wymagało pisemnej zgody Zamawiającego.”.

Z ustaleń poczynionych w trakcie prac Komisji wynika natomiast inny stan faktyczny, a mianowicie:

- ABN AMRO Bank (Polska) S.A. nie wykonywał wcześniej prac związanych z wycenami i prywatyzacją firm ubezpieczeniowych, jak też nie uczestniczył w innych znaczących projektach prywatyzacyjnych,
- ABN AMRO Bank (Polska) S.A. całość zleconych przez Ministra Skarbu Państwa prac doradczych, włącznie z kierowaniem i koordynacją tych prac podzlecił innym podmiotom,
- do prac przy umowie zatrudniano podmioty nie występujące w ofercie ABN AMRO Bank (Polska) S.A., bez uzyskania na to pisemnej zgody Ministra Skarbu Państwa,
- pełnomocnikami ABN AMRO Bank (Polska) S.A. reprezentującymi ten Bank w stosunkach ze Zlecającym (MSP) były osoby z innych podmiotów. Kolejno byli to:
  - p. Dariusz Adamiuk - prezes ABN AMRO Corporate Finance (Polska) Sp. z o.o.
  - p. Jacek Chwedoruk - wiceprezes firmy Access Sp. z o.o.,
  - p. Marek Dojnow – prezes ABN AMRO Corporate Finance (Polska) Sp. z o.o.

1.1.2. Podwykonawcy ABN AMRO Bank (Polska) S.A. ujawnieni w ofercie z dnia 6.07.1998 roku

Zgodnie z ofertą z dnia 6.07.1998 roku podwykonawcami ABN AMRO Bank (Polska) S.A. miały być następujące podmioty:

- ABN AMRO Securities (Polska) S.A.	- Dom Maklerski
- ABN AMRO Corporate Finance (Polska) Sp. z o.o.	- Doradca Finansowy
- ABN AMRO Rothschild jv	- Dor. ds. Rynków Kapitałowych
- NM Rothschild & Sons	- Doradca Prywatyzacyjny
- McKinsey&Company Sp. z o.o.	- Dor. ds Zarządzania i Restruktur.
- Access Sp. z o.o.	- Dor. Prywatyzacyjny d/s Kraj.
- Weil, Gotshal&Manges Sp. z o.o.	- Doradca Prawny
- Arthur Andersen Sp. z o.o.	- Doradca Księgowy i Audytowy

Zarówno ABN AMRO Bank (Polska) S.A. jak i podwykonawcy tego Banku ujawnieni w ofercie złożyli oświadczenia o niewystępowaniu konfliktu interesów, tj., że:

- nie prowadzą działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych krajów, która uniemożliwiłaby reprezentowanie i należyłą ochronę interesów Zamawiającego (Skarbu Państwa) i Spółki (PZU S.A.), bądź prowadziłyby do konfliktu interesów, który zagroziłby ich niezależności w wykonywaniu zadania,

- nie pozostają w stosunku zależności bądź dominacji w rozumieniu ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku – Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi – z Zamawiającym, Spółką oraz podmiotami, których działalność uniemożliwia reprezentowanie i należyłą ochronę interesów Zamawiającego i Spółki lub prowadziła do konfliktu interesów, który zagroziłby ich niezależności w wykonywaniu zadania,

- nie pozostają w stosunku zależności bądź dominacji z podmiotami prowadzącymi działalność konkurencyjną w stosunku do Spółki na terytorium Rzeczypospolitej lub innych krajów, których działalność uniemożliwia ochronę interesów Zamawiającego i Spółki lub

prowadziła do konfliktu interesów, który zagroziłby ich niezależności w wykonywaniu zadania.

1.1.3. Faktyczna organizacja doradcy

W pracach doradczych realizowanych w ramach umowy z dnia 27.07.1998 roku brały udział również osoby z podmiotów nie ujawnionych w ofercie ABN AMRO Bank (Polska) S.A. z dnia 6.07.1998 roku. Były to następujące podmioty z grupy ABN AMRO:

- ABN AMRO Corporate Finance (CEE) Ltd.
- ABN AMRO Corporate Finance Ltd.
- ABN AMRO Securities Londyn.

Jak wynika z oświadczeń z 1998 roku, składanych przez osoby uczestniczące w pracach przy prywatyzacji PZU S.A., ze strony w/w podmiotów występowali:

- ABN AMRO Corporate Finance (CEE) Ltd.: prezes Michael Marino, dyrektor Guy Perricone,
- ABN AMRO Corporate Finance Ltd.: Hugh Scott – Barrett - Chief Executive, Henry Tillman - Dyrektor Departamentu, Kieran Rose - Assistant Director, Getta Singh – Associate,
- ABN AMRO Securities Londyn: Youssef Ziai – Dyrektor, Anna Gonzales – Research Analyst.

Firma ABN AMRO Corporate Finance (CEE) Ltd. wykonywała następujące zadania związane z analizami, wyceną i sprzedażą akcji PZU S.A.:

- analizy przedprywatyzacyjne,
- oszacowanie wartości PZU S.A. kilkoma metodami,
- przygotowanie strategii prywatyzacji wspólnie z Bankiem Rothschild,
- przygotowanie memorandum informacyjnego,
- prowadzenie procedury przetargowej, wspólnie z Bankiem Rotschild.

Jak zeznał p. M. Dojnow, w/w działania ABN AMRO Corporate Finance (CEE) Ltd. realizowane były w oparciu o umowę podwykonawczą zawartą z ABN AMRO Bank (Polska)

S.A. Reprezentowany przez niego podmiot, ABN AMRO Corporate Finance (Polska) Sp. z o.o. był podwykonawcą podwykonawcy, tj. ABN AMRO Corporate Finance (CEE) Ltd., a więc pełnił inną rolę, niż wynikała z oferty z dnia 6.07.1998 roku. Nie ustalono natomiast, czy i jakie powiązania umowne istniały pomiędzy Wykonawcą umowy z dnia 27.07.1998 roku - ABN AMRO Bank (Polska) S.A. a firmą ABN AMRO Corporate Finance Ltd. a także pomiędzy ABN AMRO Corporate Finance (CEE) Ltd. a ABN AMRO Corporate Finance Ltd. Występująca w procesie prywatyzacji PZU S.A. firma ABN AMRO Securities z Londynu była prawdopodobnie nadzorującą działania ABN AMRO Securities (Polska) S.A., przy czym jak zeznał p. M. Dojnow, w projekcie występował tylko podmiot polski.

Natomiast z zeznań p. M. Dojnowa wynika, że w procesie wyceny i prywatyzacji PZU S.A. jego bezpośrednim przełożonym był p. Guy Perricone z ABN AMRO Corporate Finance (CEE) Ltd., pełniący funkcję szefa ABN AMRO Corporate Finance na Europę Środkowo – Wschodnią. Z kolei p. Guy Perricone podlegał panu Hugh Scott – Barrett’owi, szefowi ABN AMRO Corporate Finance na cały świat. Natomiast p. Hugh Scott – Barrett podporządkowany był bezpośrednio członkowi zarządu grupy ABN AMRO Bank N.V. w Holandii. Dostęp do informacji o przebiegu procesu wyceny i prywatyzacji PZU S.A. sięgał, wg p. M. Dojnowa, do p. Hugh Scott – Barret’a.

Jak ustalono na podstawie raportu rocznego ABN AMRO Bank N.V. w Amsterdamie za 1999 rok (stan na 31.03.2000 r.) p. Hugh Scott – Barret pełnił w tym Banku funkcję Senior Executive – Vice President w pionie Corporate & Structured Finance. Ponadto ustalono, że w 2000 roku p. Hugh Scott – Barret został powołany na członka zarządu tego Banku.

Ze sprawozdań rocznych ABN AMRO Bank N.V. za 1999 i 2000 rok wynika, że Bank ten posiadał akcje w następujących spółkach działających w Polsce:

- ABN AMRO Bank (Polska) S.A.
- ABN AMRO Securities (Polska) S.A.
- ABN AMRO Asset Management (Polska) S.A.

Z tych samych sprawozdań wynika, że AMRO Bank N.V. w 1999 i 2000 roku posiadał także m. in. udziały w firmach:

- ABN AMRO Corporate Finance Ltd., London,
- ABN AMRO Corporate Finance (CEE) Ltd., Budapest.

W w/w sprawozdaniach rocznych nie wykazano firmy ABN AMRO Corporate Finance (CEE) Ltd. w Wielkiej Brytanii, która zgodnie z zeznaniem p. M. Dojnowa była podwykonawcą ABN AMRO Bank (Polska) S.A.

Jak zeznał p. M. Dojnow, początkowo udziałowcem ABN AMRO Corporate Finance (Polska) Sp. z o.o. była firma ABN AMRO Corporate Finance (CEE) Ltd. w Wielkiej Brytanii, a następnie ABN AMRO Financial Advice Services Polska, przy czym jak zaznaczył, wszystkie spółki ABN działające w Polsce są ostatecznie córkami spółki matki, która ma swoją siedzibę w Holandii.

Komisja nie otrzymała dokumentów potwierdzających, że ABN AMRO Bank (Polska) S.A. występował o pisemną zgodę Ministra Skarbu Państwa na zmianę struktury organizacyjnej i zatrudnienie innych podwykonawców, niż wymienieni w ofercie z dnia 6.07.1998 roku oraz że taką zgodę otrzymał (obowiązek uzyskania zgody wynika z par. 5 umowy z dnia 27.07.1998 roku).

Komisja nie otrzymała też umów podwykonawczych, co nie pozwala na jednoznaczne stwierdzenie występujących zależności pomiędzy poszczególnymi firmami, szczególnie w grupie ABN AMRO.

Komisji nie przedstawiono też dokumentów świadczących o tym, że firmy, które nie były wymienione w ofercie ABN AMRO Bank (Polska) S.A. z dnia 6.07.1998 roku, a których udział w prywatyzacji PZU S.A. został ustalony w trakcie prac Komisji, złożyły Ministrowi Skarbu Państwa wymagane oświadczenia o niewystępowaniu konfliktu interesów. Brak takich oświadczeń stanowił poważne naruszenie procedur i pozostawał w związku z omówioną wyżej nieujawnioną w ofercie oraz umowie z dnia 27.07.1998 roku faktyczną strukturą organizacyjną doradcy, sięgającą do ABN AMRO Bank N.V. w Holandii.

1.2. Umowa z Konsorcjum doradczym z dnia 17.07.2000 r.

W dniu 17.07.2000 roku Minister Skarbu Państwa p. Emil Wąsacz podpisał drugą umowę na doradztwo prywatyzacyjne z Konsorcjum w składzie:

- ABN AMRO Bank (Polska) S.A.
- ABN AMRO Securities (Polska) S.A.
- RCF Polska Sp. z o.o.
- Merrill Lynch International
- Dom Inwestycyjny BRE Banku S.A.

W skład zespołu Wykonawców, określonego w załączniku Nr 3, weszły ponadto następujące podmioty, które nie podpisały w/w umowy:

- ABN AMRO Rothschild
- Rothschild
- Arthur Andersen
- Weil, Gotshal&Manges
- Tillinghast
- NBS.

Jak wynika z prezentowanego zestawienia, większość firm – uczestników tego Konsorcjum i podwykonawców, brało udział w realizacji umowy z dnia 27.07.1998 roku. Wśród osób wymienionych jako wykonawcy umowy ze strony ABN AMRO podano m. in.:

- p. Hugh Scott – Barrett’a – pełniącego w tym czasie funkcję członka zarządu ABN AMRO Holding N.V. oraz członka zarządu ABN AMRO Bank N.V. w Amsterdamie,
- p. Henry Tillmann’a – który w tym czasie był zatrudniony na kierowniczym stanowisku w ABN AMRO Bank N.V. w Amsterdamie.

Jak ustalono, przetarg w sprawie wyboru doradcy MSP w II etapie prywatyzacji przeprowadzono z pominięciem procedur wymaganych ustawą o zamówieniach publicznych,

pomimo iż zgodnie z decyzją Ministra E. Wąsacza, o której mowa w piśmie 28.01.2000 roku (zn. MSP/DSSiIF/291/00/JK), wybór doradcy miał zostać przeprowadzony zgodnie z tą ustawą. Możliwe naruszenie decyzji Ministra w tej sprawie nie zostało podniesione przez NIK, która kontrolowała procedury wyboru doradcy, podobnie jak fakt, że z protokołu końcowego z prac komisji przetargowej, zatwierdzonego przez Ministra Skarbu Państwa, wynikało, że wybór doradcy dokonano zgodnie z ustawą o zamówieniach publicznych, jak też że odrzucenie jednego z oferentów, tj. firmy HSBC nastąpiło (wg NIK) zgodnie z art. 27a pkt.1 ust. 1 tej ustawy, którą stosowano dla przedmiotowego postępowania.

NIK ponadto stwierdziła, że finansowanie umowy w części prowizyjnej miało być wypłacone przez Zamawiającego, tj. Ministra Skarbu Państwa (vide str. 106 raportu z dnia 4.02.2003 r.), co stoi w sprzeczności z postanowieniami umowy z dnia 17.07.2000 r., w której finansowanie w tej części przeniesiono na PZU S.A. Nie udało się wyjaśnić, czy NIK otrzymała w czasie kontroli inne dokumenty niż przedłożone Komisji.

1.3 Podsumowanie

Zebrane informacje świadczą o tym, że ABN AMRO Bank (Polska) S.A. złożył Ministrowi Skarbu Państwa w ofercie z dnia 6.07.1998 roku niezgodne z prawdą oświadczenia, iż posiada niezbędną wiedzę i doświadczenie a także pracowników zdolnych do wykonania zamówienia. Niespełnianie przez ABN AMRO Bank (Polska) S.A. wymagań wynikających z ustawy o zamówieniach publicznych z 10.06.1994 roku a także określonych w Specyfikacji istotnych warunków zamówienia dla przystępujących do przetargu na doradcę Ministra Skarbu Państwa w procesie prywatyzacji Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń z dnia 11.05.1998 roku powinno dyskwalifikować ten podmiot z przetargu publicznego na wybór doradcy MSP.

Faktyczna organizacja doradcy w ramach umowy z 27.07.1998, oraz 17.07.2000 była inna niż wynikająca ze złożonych ofert i zawartych umów z Ministrem Skarbu Państwa. W zleconych przez MSP pracach doradczych przy wycenie i prywatyzacji PZU S.A. kierowniczą rolę pełniły osoby zajmujące kierownicze funkcje w zagranicznych podmiotach z grupy ABN AMRO, w tym w ABN AMRO Bank N.V. w Holandii, nieujawnionych oficjalnie jako wykonawcy lub podwykonawcy. Nie stwierdzono, aby podmioty nieujawnione oficjalnie Ministrowi Skarbu Państwa złożyły wymagane procedurami oświadczenia o

niewystępowaniu konfliktu interesów, co stanowi poważne naruszenie obowiązujących procedur.

2. Powiązania doradcy z Kupującym

Komisja ustaliła, że pomiędzy podmiotami, które nabyły od Skarbu Państwa w dniu 5.11.1999 roku 30 % akcji PZU, tj. EUREKO B.V. i BIG Bank Gdański S.A. (Kupujący) a podmiotami z grupy kapitałowej ABN AMRO występowały w okresie prywatyzacji PZU S.A. liczne powiązania o charakterze osobowym, kapitałowym i finansowym.

2.1. Powiązania osobowe

O powiązaniach osobowych doradcy z Kupującymi świadczy m. in. fakt zatrudniania przez ABN AMRO prof. Marka Belki, który jednocześnie był członkiem rady nadzorczej BIG Banku Gdańskiego S.A., tj. podmiotu wchodzącego w skład Konsorcjum, które nabyło akcje PZU S.A. od Skarbu Państwa.

Zatrudnienie prof. M. Belki realizowane było na podstawie umów zlecenia zawieranych z ABN AMRO Corporate Finance (Polska) Sp. z o.o. W okresie od stycznia 1998 roku do stycznia 2001 roku zawarto 25 takich umów. Jak wynika z treści udzielonych zleceń, usługi świadczone przez prof. M. Belkę dotyczyły między innymi doradztwa przy projektach prywatyzacyjnych, przy czym w umowach nie podano nazw podmiotów, które były przedmiotem doradztwa.

W oświadczeniu złożonym przed Komisją Odpowiedzialności Konstytucyjnej prof. M. Belka stwierdził, iż jego w/w zatrudnienie dotyczyło pracy w Międzynarodowej Radzie Doradczej ABN AMRO w Holandii, a jedynie wynagrodzenie płacone było przez oddział ABN AMRO w Polsce. Okoliczność ta nie wynika jednak z treści zawartych umów – zleceń, brak jest też w nich informacji odnośnie np. sposobu rozliczania kosztów przejazdów, diet oraz hoteli, jakie wiązałyby się z ciągłym świadczeniem przez prof. M. Belkę usług w Holandii.

Natomiast z informacji z dnia 21.07.2005 roku przesłanej Komisji przez p. Dariusza R. Odzioba – członka zarządu ABN AMRO Bank (Polska) S.A. i p. Franka Hazeu – członka

zarządu ABN AMRO Corporate Finance (Polska) Sp. z o.o. wynika, że współpraca z prof. M. Belką miała formę konsultacji ustnych, które odbywały się podczas spotkań z wybranymi przedstawicielami kierownictwa ABN AMRO w Polsce i kwartalnych lub półrocznych spotkań Rady Doradczej zagranicą. Osoby z kierownictwa ABN AMRO w Polsce wymienione w piśmie, to:

- p. Jan A. Pruijs – prezes zarządu ABN AMRO Bank (Polska) S.A. do 1999 roku,
- p. Herman F. Kessler - prezes zarządu ABN AMRO Bank (Polska) S.A. w latach 2000 - 2001 roku,
- p. Mariusz C. Grendowicz - wiceprezes zarządu, a następnie w 2001 roku prezes ABN AMRO Bank (Polska) S.A.,
- p. Johannes H.F.Umbgrove – wiceprezes a następnie prezes zarządu ABN AMRO Bank (Polska) S.A. w latach 2001 – 2004,
- p. Dariusz Adamiuk - prezes zarządu ABN AMRO Corporate Finance (Polska) Sp. z o.o w 1998 roku,
- p. Marek Dojnow – członek zarządu a następnie prezes zarządu ABN AMRO Corporate Finance (Polska) Sp. z o.o. w latach 1998 – 2005.

W w/w piśmie z dnia 21.07.2005 roku stwierdzono również, że w pewnych wybranych kwestiach prywatyzacja PZU S.A. była również przedmiotem konsultacji z prof. M. Belką. Potwierdza to, że w licznych kontaktach prof. M. Belki zarówno z kierownictwem ABN AMRO Bank (Polska) S.A. jak i ABN AMRO Corporate Finance (Polska) Sp. z o.o. w okresie, gdy podmioty te zaangażowane były w realizację umowy doradczej z dnia 27.07.1998 roku, tematy związane z prywatyzacją PZU były przedmiotem zainteresowania p. M. Belki.

Komisja dysponuje ponadto zeznaniem byłego prezesa PZU Życie S.A. p. Grzegorza Wieczczaka, z którego wynika, że w okresie realizacji umowy doradczej z dnia 27.07.1998 roku prof. M. Belka zajmował się interesami ABN AMRO w procesie prywatyzacji PZU. Jak zeznał p. G. Wieczczak, prof. M. Belka spotkał się z prezesem PZU S.A. p. Jamrożym w sprawie rozwiązań dotyczących umowy pomiędzy PZU, PZU Życie i Skarbem Państwa w zakresie podziału kosztów prywatyzacji. Celem tego spotkania miało być przekonanie zarządu PZU i PZU Życie do pokrycia części kosztów związanych z prywatyzacją, które nie

zostały wymienione w ofercie doradcy prywatyzacyjnego (audyt aktuarialny wykonany przez firmę Tillinghast).

Istotny dla oceny powiązań osobowych doradcy i Kupujących jest fakt, że zgodnie z informacją zawartą w w/w piśmie osobą koordynującą prace Międzynarodowej Rady Doradczej w ABN AMRO, w której zasiadał p. M. Belka, był p. Hugh Scott-Barrett (pełniący od 2000 roku funkcję członka zarządu ABN AMRO Holding B.V.), natomiast kierowniczy udział Hugh Scott-Barrett'a w pracach związanych z prywatyzacją PZU S.A. został stwierdzony w czasie prac Komisji.

Należy też dodać, że informacja o istnieniu w/w Rady Doradczej, w której zasiadał p. prof. M. Belka, nie znajduje potwierdzenia w oficjalnych dokumentach ABN AMRO Holding N.V. z przedmiotowego okresu, prezentowanych w formie sprawozdań rocznych dla akcjonariuszy.

2.2 Powiązania kapitałowe i finansowe

Na podstawie posiadanych informacji można wskazać na szereg powiązań kapitałowych i finansowych pomiędzy podmiotami z grupy ABN AMRO a BIG Bankiem Gdańskim S.A., Eureko B.V. oraz firmą Achmea*, będącą głównym udziałowcem Eureko B.V.

ABN AMRO - BIG Bank Gdański S.A.

Z informacji uzyskanej od Banku Millennium S.A. wynika, że w lutym 1999 roku podmiot wchodzący w skład grupy ABN AMRO - ABN AMRO Investment Management Luxemburg-Kirchberg (działający w imieniu ABN AMRO Investment Europe Equity) wspólnie z Templeton Asset Management Ltd, Singapore (działającym w imieniu kilkunastu funduszy tej grupy) posiadał w lutym 1999 roku łącznie 45.416.556 akcji BIG BG, co stanowiło ponad 10 % kapitału akcyjnego BIG Banku Gdańskiego S.A.

---

* Według informacji uzyskanych przez Komisję Achmea Holding NV wraz z podmiotami zależnymi posiadał w 1999 roku około 30 % głosów na Zgromadzeniach Akcjonariuszy EUREKO B.V.

ABN AMRO – Eureko B.V.

W latach 1998 – 2000 ABN AMRO uczestniczyło w organizacji następujących kredytów konsorcjalnych na rzecz Eureko B.V.:

- kredyt w wysokości 500 mln EUR, udział ABN AMRO - 40 mln EUR,
- kredyt w wysokości 1.600 mln EUR, udział ABN AMRO - 87,5 mln EUR.

ABN AMRO – Achmea

ABN AMRO uczestniczyło w finansowaniu dłużnym udzielanym przez instytucje finansowe na rzecz Achmea. Wartość przeprowadzonych transakcji:

- w 1999 roku - 530 mln EUR
- w 2000 roku - 980 mln EUR
- w 2001 roku - 2.500 mln EUR

Powyższe dane pochodzą z w/w pisma ABN AMRO Bank (Polska) S.A. z dnia 21.07.2005 roku. W piśmie tym zawarto również informację, że Achmea w ramach działalności ubezpieczeniowej lokowała środki finansowe w akcje ABN AMRO oraz że w 1998 roku miało dojść do próby połączenia Achmea z holenderskim ABN AMRO.

2.3. Podsumowanie

Stwierdzone powiązania osobowe, kapitałowe i finansowe pomiędzy podmiotami z grupy ABN AMRO a Kupującymi (Eureko B.V. oraz BIG Bank Gdański S.A) ocenić należy jako pozostające w konflikcie z interesami Skarbu Państwa, jako sprzedającego akcje PZU S.A. Zaistnienie takiej sytuacji powinno skutkować wycofaniem się ABN AMRO z doradzania Ministrowi Skarbu Państwa w procesie prywatyzacji PZU S.A. Doradca jednak nie podjął takiej decyzji, przy czym nie stwierdzono, aby w trakcie procesu prywatyzacji ABN AMRO

Bank (Polska) S.A. lub inny podmiot z grupy AMRO powiadomił Ministra Skarbu Państwa o występowaniu konfliktu interesów.

3. Wzrost kosztów usług doradczych

3.1. Umowa z dnia 27.07.1998 roku

Zakres zadań doradcy określony w umowie Nr MSP/243/98 z dnia 27.07.1998 roku został wykonany tylko częściowo. Doradca wykonał następujące dzieła i prace ujęte w par. 1 umowy:

- przygotowanie analizy prawnej oraz analizy stanu i perspektyw rozwoju Spółki,
- oszacowanie wartości Spółki,
- dokonanie badania sprawozdań finansowych Spółki,
- przygotowanie memorandum informacyjnego Spółki,
- opracowanie strategii prywatyzacji Spółki,
- przygotowanie i obsługa procesu udostępniania akcji Spółki osobom trzecim na podstawie publicznego zaproszenia do rokowań.

Jak ustalono, koszty w/w prac określone w umowie mogły zostać podwyższone poprzez wypłatę dodatkowych wynagrodzeń na rzecz firmy aktuarialnej Tillinhast. Jak wynika bowiem z zeznań świadka – byłego prezesa PZU Życie S.A. p. Grzegorza Wieczerezaka, spółki PZU S.A. oraz PZU Życie S.A. zostały dodatkowo obciążone kwotą w wysokości 150,0 tys. GBP wypłaconą na rzecz w/w firmy, co miało nastąpić za wiedzą Sekretarza Stanu w MSP p. Alicji Kornasiewicz. Informacja o zapłaceniu dodatkowego wynagrodzenia nie znajduje potwierdzenia w piśmie Ministra Skarbu Państwa p. Jacka Sochy z dnia 6.07.2005 roku (zn. MSP/DIF/3570/05) skierowanym do Komisji, w którym przedstawiono specyfikację kosztów poniesionych przez MSP i PZU S.A. pokrywającą się z postanowieniami umowy. Także w raportach pokontrolnych NIK nie ma informacji o w/w wzroście kosztów prywatyzacji.

Ponadto stwierdzono, że pomimo wymienienia w ofercie z dnia 6.07.1998 roku oraz umowie z dnia 27.07.1998 roku, w pracach doradcy nie brał udziału podwykonawca - firma McKinsey, który miał odpowiadać za przeprowadzenie procesu restrukturyzacyjnego w PZU S.A.

Wycofanie się tego doradcy z udziału w pracach już po zawarciu umowy z MSP nie spowodowało jednak obniżenia kosztów usługi.

W dniu 28.01.2000 roku Minister Skarbu Państwa p. Emil Wąsacz poinformował Wykonawcę, że na podstawie par. 16 ust. 1 wypowiada umowę z dnia 27.07.1998 roku (pismo zn. MSP/DSSiIF/291/00/JK). W wyniku wypowiedzenia tej umowy doradca nie wykonał następujących prac:

- przygotowanie prospektu emisyjnego Spółki (ustalone wynagrodzenie - 1.342.000,- zł),
- przeprowadzenie i obsługa sprzedaży akcji Spółki w ofercie publicznej (ustalone wynagrodzenie - 0,12 % od wartości sprzedanych akcji),
- doradztwo przy dokonywaniu ewentualnych zmian w umowie sprzedaży akcji Spółki oraz dokonywaniu interpretacji postanowień tej umowy, a także przy prowadzeniu negocjacji w celu polubownego rozstrzygnięcia sporów wynikłych w związku z jej realizacją przed skierowaniem sprawy na drogę sądową (bez dodatkowego wynagrodzenia).

Według zeznań p. M. Dojnowa powodem, dla którego umowa została wypowiedziana było to, że zbyt wąsko określała ofertę publiczną akcji i nie przewidywała międzynarodowej oferty akcji. Należy przy tym podnieść fakt, że oferta ABN AMRO Bank (Polska) S.A. z dnia 6.07.1998 roku przewidywała w ramach pierwszej oferty publicznej akcji PZU S.A. także przeprowadzenie oferty międzynarodowej (vide oferta merytoryczna z dnia 6.07.1998 roku, str. 21-24).

3.2 Umowa z dnia 17.07.2000 roku

Zakres prac doradcy określony w umowie 17.07.2000 roku w części pokrywał się z pracami zleconymi w dniu 27.07.1998 roku, która została wypowiedziana przez Ministra Skarbu Państwa.

3.2.1. Oszacowanie wartości Spółki

W zakres zlecenia z dnia 17.07.2000 roku nie weszły analizy niezbędne dla wykonania oszacowania Spółki, o których mówi Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3.06.1997 roku w sprawie zakresu analizy spółki oraz przedsiębiorstwa państwowego, sposobu jej zlecenia, opracowania, zasad odbioru i finansowania oraz warunków, w razie których można odstąpić od opracowania analizy (Dz.U. z 1997 roku Nr 64, poz 408).

Brakuje następujących opracowań:

- analiza stanu prawnego Spółki,
- analiza marketingowa Spółki,
- badanie sprawozdań finansowych Spółki,
- analiza sytuacji finansowej Spółki i inne.

Obowiązek stosowania się Wykonawcy do w/w Rozporządzenia wynika m. in. z zał. Nr 1 do umowy, punkt II. Nie ustalono, czy Konsorcjum wykonało w/w opracowania oraz jakie koszty z tego tytułu poniosło MSP lub PZU S.A., czy też wycenę PZU S.A. w 2000 /2001 roku wykonano bez tych analiz lub w oparciu o nieaktualne wówczas analizy sporządzone w ramach umowy z dnia 27.07.1998 roku.

3.2.2. Prospekt emisyjny

Zakres zlecenia w tym zakresie jest analogiczny jak w umowie z dnia 27.07.1998 roku, przy czym cena za usługę wzrosła ponad dziesięciokrotnie, z kwoty 1.342.000 zł do 14.580.649 zł.

3.2.3. Międzynarodowy Dokument Ofertowy

Zgodnie z umową z dnia 17.07.2000 roku doradca zobowiązał się do przygotowania Międzynarodowego Dokumentu Ofertowego. Wynagrodzenie z tego tytułu miało wynieść 17.593.400,- zł. Jak wynika z informacji pochodzących od doradcy, omawiany dokument został złożony w Londyńskiej Giełdzie Papierów Wartościowych w dniu 31.08.2001 roku, tj. jeszcze przed zatwierdzeniem przez KPW prospektu emisyjnego PZU S.A. Może to nasuwać wątpliwości co do jego kompletności i prawidłowości, szczególnie w świetle bardzo dużej ilości zastrzeżeń do prospektu emisyjnego PZU S.A. wniesionych przez KPW. Ustalono też, że w dniu 5.10.2001 roku Minister Skarbu Państwa wydał polecenie wycofania w/w

Międzynarodowego Dokumentu Ofertowego z giełdy w Londynie, przy czym Komisji nie wiadomo, czy Ministerstwo Skarbu Państwa lub PZU S.A. poniosło koszty związane z przygotowaniem tego dokumentu, jego złożeniem i wycofaniem z giełdy londyńskiej.

3.3 Podsumowanie

Jak ustalono, w pierwszym etapie prywatyzacji, w którym obowiązywała umowa z doradcą z dnia 27.07.1998 roku, mogło dojść do zawyżenia kosztów z tytułu wypłat związanych z zatrudnieniem firmy Tillinast oraz wycofaniem się firmy McKinsey. Stwierdzono ponadto, że warunki cenowe w umowie z dnia 17.07.2000 roku uległy znaczącej, niekorzystnej dla Zlecającego zmianie, co prezentuje zestawienie:

Zakres prac	Cena w umowie z dnia 27.07.1998 r.	Cena w umowie z dnia 17.07.2000 r.	Wzrost ceny
Przygotowanie wyceny i oszacowania wartości Spółki	1.342.000 zł	2.562.000 zł	+ 1.220.000 zł
Przygotowanie prospektu emisyjnego wraz z wersją skróconą	1.342.000 zł	14.580.649 zł	+ 13.238.649 zł
Wynagrodzenie prowizyjne od wartości sprzedanych akcji w ofercie publicznej	0,12 % 6.000.000 zł*	0,26 % 13.000.000 zł*	+ 0,14 % + 7.000.000 zł
Razem	-	-	+ 21.458.649 zł

* do obliczeń przyjęto wartość 50 % akcji PZU w kwocie 5,0 mld zł (usługa nie wykonana)

Z powyższego zestawienia wynika, że decyzja Ministra E. Wąsacza o wypowiedzeniu pierwszej umowy z doradcą i zawarciu nowej spowodowała wzrost kosztów usług doradczych o ponad 20 mln zł. Minister E. Wąsacz podczas przesłuchania przed Komisją nie umiał wyjaśnić przyczyny omawianego wzrostu cen.

Komisji nie przedłożono informacji, z których wynikałoby, że Ministerstwo Skarbu Państwa podjęło działania mające na celu uniknięcie lub zmniejszenie tych dodatkowych kosztów, np. z uwagi na wykorzystanie w pracach doradcy w II etapie analiz i informacji uzyskanych przy realizacji umowy z dnia 27.07.1998 roku, co nastąpiło za zgodą MSP wydaną po podpisaniu umowy z dnia 17.07.2000 r.

Ponadto przez wypowiedzenie umowy z dnia 27.07.1998 roku Minister Skarbu Państwa zwolnił ABN AMRO Bank (Polska) S.A. z wykonywania zleconych prac w zakresie usług doradztwa przy dokonywaniu ewentualnych zmian w umowie sprzedaży akcji Spółki oraz dokonywaniu interpretacji postanowień tej umowy, a także przy prowadzeniu negocjacji w celu polubownego rozstrzygnięcia sporów wynikłych w związku z jej realizacją przed skierowaniem sprawy na drogę sądową, które to usługi, pozostające w związku z umową z dnia 5.11.1999 roku, miały być świadczone przez doradcę bez dodatkowego wynagrodzenia. W konsekwencji konieczne stało się udzielanie przez MSP dodatkowych zleceń w tym zakresie, które obciążały Skarb Państwa znacznymi kosztami. Komisja dysponuje informacjami o następujących dodatkowych kosztach:

- umowa z firmą Weil, Gotshal & Manges Sp. z o.o. z dnia 25.10.2000 r. oraz aneks do tej umowy z dnia 25.01.2001r.	92.844,44 zł
- umowa z firmą Weil, Gotshal & Manges Sp. z o.o. z dnia 19.02.2001 r.	11.000,- zł
- umowa z firmą Weil, Gotshal & Manges Sp. z o.o. z dnia 25.09.2001 r.	78.866,- zł
- umowa z firmą Altheimer & Gray Polska Sp. z o.o. a dnia 20.12.2000 r.	73.000,- zł

Wątpliwości budzą także ogromne wydatki na doradztwo prywatyzacyjne poniesione przez PZU S.A., które według raportu NIK w latach 1998 – 2000 przekroczyły 20,0 mln zł. Natomiast zgodnie z informacją zawartą w piśmie Ministra p. Jacka Sochy z dnia 6.07.2005 r. (zn. MSP/DIF/3570/05) zapłacone przez PZU S.A. wynagrodzenie Wykonawcy w I etapie prywatyzacji wyniosło łącznie tylko ok. 5,1 mln zł - różnica około 15 mln zł nie została wyjaśniona.

4. Wycena PZU S.A.

4.1. Metody wyceny rekomendowane w ofercie ABN AMRO Bank (Polska) S.A.

ABN AMRO Bank (Polska) S.A. w ofercie z dnia 6.07.1998 roku złożonej Ministrowi Skarbu Państwa w ramach przetargu na wybór doradcy przy wycenie i prywatyzacji PZU S.A. zarekomendował jako właściwe dla oszacowania wartości PZU dwie metody:

1) metodę zdyskontowanych przepływów środków pieniężnych,

2) metodę skorygowanej wartości aktywów netto.

Pierwszą z tych metod zalicza się do wycen dochodowych, natomiast druga jest metodą majątkową.

Doradca w złożonej ofercie uzasadnił przyczyny, dla których preferuje w/w metody. W odniesieniu do metody skorygowanej wartości aktywów netto doradca stwierdził m. in., że pozwala ona na skorygowanie bilansowej wartości aktywów Spółki w celu ukazania jej prawdziwej wartości rynkowej.

4.2. Zastosowane metody wyceny PZU S.A. przez ABN AMRO (Bank) Polska S.A.

Wycena PZU S.A. została wykonana przy użyciu następujących metod:

- 1) zdyskontowanych przepływów pieniężnych,
- 2) analizy porównywalnych spółek,
- 3) analizy porównywalnych transakcji.

Tylko pierwsza z zastosowanych metod była zgodna z rekomendacją własną doradcy z oferty z dnia 6.07.1998 roku. Nie wiadomo, czy doradca wystąpił do Ministra Skarbu Państwa o zgodę na zastosowanie innych niż rekomendowane w ofercie metody wyceny, jakie było uzasadnienie dla tej zmiany oraz czy Ministerstwo Skarbu Państwa wyraziło na to zgodę.

Natomiast w piśmie ABN AMRO Bank (Polska) S.A. z dnia 21.07.2005 roku skierowanym do Komisji stwierdzono, że wszystkie zastosowane metody wyceny PZU S.A. (a więc metoda dochodowa i metody porównawcze) stanowiły powszechnie akceptowane i uznane w praktyce międzynarodowych finansów sposoby wyceny spółek ubezpieczeniowych oraz że metody te są standardami wykorzystywanymi w analizach przedprywatyzacyjnych. Brakuje jednak wyjaśnienia doradcy odnośnie przyczyn niezastosowania wcześniej rekomendowanej dla wyceny PZU S.A. metody skorygowanej wartości aktywów netto oraz oceny skutków tego niezastosowania.

Komisja ustaliła ponadto, że metody porównawcze zastosowane przez doradcę budziły poważne zastrzeżenia ze strony zespołu do spraw odbioru wyceny PZU S.A. w Ministerstwie Skarbu Państwa. W protokole z przyjęcia wyceny PZU S.A. z dnia 23.12.2002 roku stwierdza się, że w wycenie PZU i PZU Życie metodą porównywalnych wskaźników rynkowych i porównywalnych transakcji doradca wyraźnie preferował wskaźniki bazujące na kapitale własnym, które dają niższe wartości oszacowania spółek niż oparte na innych wskaźnikach. Stwierdzono ponadto, że wielokrotnie przekazywano doradcy zastrzeżenia dotyczące pominięcia w rekomendacjach wyników wyceny uzyskanych na podstawie mnożników uwzględniających zysk netto i składkę przypisaną brutto, jednakże doradca nie zmienił swojego stanowiska, a udzielane przez niego wyjaśnienia nie były w pełni przekonujące.

4.3. Znak firmowy PZU

Znak firmowy PZU jest jednym z najważniejszych aktywów wycenianej Spółki. Ocena taka jest w pełni uzasadniona i była podzielana również przez doradcę, który w ofercie z dnia 6.07.1998 roku stwierdził: „Klienci ubezpieczeniowi postrzegają PZU jako instytucję bezpieczną, godną zaufania i będącą wręcz synonimem ubezpieczeń. Marka PZU jest wyjątkowo atrakcyjna: cieszy się wielką rozpoznawalnością i wyzwała pozytywne skojarzenia wśród konsumentów.”. Pomimo takiej opinii odnośnie wartości znaku PZU doradca nie dokonał jego indywidualnej wyceny, co niewątpliwie miało znaczenie dla końcowej oceny wartości Spółki.

4.4 Podsumowanie

Oszacowanie wartości PZU S.A. wykonane przez ABN AMRO Bank (Polska) S.A. w 1998 roku oraz korekta tej wyceny w 1999 roku, a następnie ponowne oszacowanie wykonane w 2001 roku przez Konsorcjum dały następujące wyniki:

- pierwsza wycena przeprowadzona w listopadzie 1998 roku
określiła wartość PZU S.A. w przedziale 1,8 - 2,2 mld zł (średnia 2,0 mld zł).

- skorygowana wycena wykonana w sierpniu 1999 roku
wykazała wartość w przedziale 3,95 - 4,65 mld zł (średnia 4,3 mld zł).

- ponowna wycena PZU S.A. wykonana w październiku 2001 roku określiła wartość PZU S.A. w przedziale 9,5 mld zł - 11,7 mld zł (średnia 10,6 mld zł).

Jak wykazuje powyższe zestawienie, w okresie trzech lat, od 1998 do 2001 roku, wartość PZU S.A. w w/w oszacowaniach wzrosła ponad 5-cio krotnie. Tak znaczącego wzrostu wartości doszukiwać się należy przede wszystkim w wadach wyceny z 1998 roku, która zaniżyła wartość PZU S.A. Przyczyną tego zaniżenia były niewłaściwe założenia prognozowanych zysków PZU S.A. w wycenie dochodowej (co potwierdziły następne lata), jak też możliwe błędne założenia odnośnie wskaźników aktualizujących i korygujących przyjętych przez doradcę w wycenie (stopy dyskontowe i inne).

Korekta wyceny przeprowadzona w 1999 roku nie wpłynęła zasadniczo na usunięcie w/w wad wyceny z 1998 roku, albowiem doradca nie dokonał istotnej zmiany założeń, które leżały u podstaw wyceny dochodowej z 1998 roku, a także nie zmienił zastosowanych metod wyceny. Korekta przeprowadzona przez doradcę dotyczyła głównie dokapitalizowania PZU S.A. obcymi akcjami w kwocie 850,0 mln zł oraz wzrostu wartości związanego z utworzeniem PTE PZU w granicach 1,1 – 1,4 mld zł. Pomimo, że od poprzedniej wyceny upłynął prawie rok czasu, doradca nie wykonał niezbędnej w takiej sytuacji pełnej aktualizacji wszystkich analiz przedprywatyzacyjnych, co dodatkowo podważa wiarygodność tej korekty.

Zarówno wycena PZU S.A. wykonana przez doradcę w 1998 roku jak i skorygowana wycena z 1999 roku odbiegały istotnie w dół od proponowanych cen nabycia akcji PZU przez inwestorów takich jak AXA, Allianz i Eureko, co dodatkowo może świadczyć o jej zaniżeniu przez ABN AMRO Bank (Polska) S.A. W konsekwencji omówionych nieprawidłowości rekomendowana przez doradcę w 1998 i 1999 roku wartość PZU S.A. mogła wprowadzać w błąd Ministra Skarb Państwa co do rzeczywistej wartości posiadanych akcji PZU w trakcie negocjacji z Konsorcjum Eureko B.V.

Wiele wskazuje na to, że także wycena z 2001 roku zaniżyła wartość PZU S.A., na co wskazują wyniki osiągnięte przez PZU S.A. w ostatnich latach, a także aktualna wartość PZU S.A. wynosząca ponad 40,0 mld zł (obliczona metodą mnożnika rynkowego, w oparciu o zysk z grupy PZU z 2004 roku wynoszący ponad 2,0 mld zł oraz wskaźnik P/E dla instytucji ubezpieczeniowych z notowań na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych, kształtujący się aktualnie na poziomie około 20).

5. Uwagi do Umowy Sprzedaży Akcji PZU S.A. z dnia 5.11.1999 roku

5.1. Wpływ Kupujących na zarządzanie Spółką (art. 5, par. 2)

Umowa przyznała Kupującym większy wpływ na wybór władz PZU S.A. niż to wynika z ilości nabytych przez nich 30 % akcji Spółki. Uprawnienia Stron z tym związane wygasają w stosunku do każdej ze Stron w momencie zbycia przez taką Stronę wszystkich posiadanych przez nią akcji.

Poprzez zwiększone uprawnienia do powoływania władz Spółki Kupujący uzyskali realny wpływ na zarządzanie PZU S.A., nie mając pakietu kontrolnego akcji. Minister Skarbu Państwa przyznając Kupującym dodatkowe uprawnienia naruszył procedury związane z wyborem inwestora, albowiem nie poinformował wszystkich oferentów o takim zamiarze. Ukrycie tego zamiaru mogło skutkować zaniżeniem ceny oferowanej za pakiet 30 % akcji PZU. Wartość tego zaniżenia szacuje się na kwotę zbliżoną do premii, jaką można uzyskać z oddanie kontroli nad spółką (od 15% do 35 % wartości spółki).

Natomiast zbycie przez Stronę wszystkich posiadanych akcji jako warunek wygaśnięcia uprawnień określonych w par. 2 ust. 1 i 2 nie wyklucza niekorzystnej z punktu widzenia ładu korporacyjnego sytuacji, że Strona zbywająca akcje PZU S.A. zatrzyma ich niewielką ilość, aby nadal posiadać uprawnienia do powoływania władz Spółki.

5.2. Inwestycje związane z Programem Rozwoju PZU (art. 4, par. 13 oraz art.6, par. 1 ust. 3)

Zgodnie z umową Kupujący zobowiązali się udostępnić Spółce, na warunkach nie gorszych niż obowiązujące w grupie kapitałowej każdego z Kupujących, rozwiązania techniczne, technologiczne i organizacyjne zgodnie z Programem Rozwoju PZU stanowiącym załącznik nr 5 do umowy. Ponadto Kupujący zobowiązali się oddziaływać, aby Spółka zrealizowała w/w Program.

Jak wynika z w/w zapisów, umowa z dnia 5.11.1999 roku postawiła Kupujących w bardzo korzystnej, podwójnej roli, tj. udostępniających swoje produkty dla PZU S.A. oraz wpływających na PZU, aby dokonała zakupu tych produktów. Poprzez nieprecyzyjne sformułowania Programu Rozwoju PZU zawarta umowa stworzyła też niebezpiecznie dużą dowolność w wydatkowaniu środków na inwestycje. Prowadzi to do oczywistego konfliktu interesów Kupujących oraz pozostałych akcjonariuszy i stwarza możliwość wyprowadzania pieniędzy z PZU bez właściwej kontroli ze strony większościowego akcjonariusza – Skarbu Państwa.

W/w zapisy umowy preferujące mniejszościowego akcjonariusza w procesach inwestycyjnych wprowadziły ponadto dodatkowe ryzyko, z którym liczyć się będą inwestorzy nabywający akcje PZU S.A. oferowane przez Skarb Państwa w ramach oferty publicznej, co przełoży się na niższą wartość tych akcji.

5.3. Przyszły akcjonariat PZU (art. 3, par. 1 ust. 3)

W umowie z dnia 5.11.1999 roku Minister Skarbu Państwa oświadczył, że Skarb Państwa nie zamierza sprzedawać w obrocie publicznym strategicznego pakietu akcji innemu niż Kupujący inwestorowi strategicznemu będącemu bezpośrednio lub pośrednio konkurentem Kupujących na rynku. Ponadto każda sprzedaż w obrocie publicznym pakietu akcji Spółki przekraczająca 5 % kapitału akcyjnego Spółki inwestorowi działającemu bezpośrednio lub, o którym Sprzedający wie, że działa pośrednio lub we współpracy z innym inwestorem lub inwestorami zamierzającymi nabyć akcje Spółki, będzie wymagała uprzedniej zgody Kupujących.

Powyższe deklaracje i zobowiązania Ministra Skarbu Państwa wprowadzają niekorzystne ograniczenia w swobodnym dysponowaniu w przyszłości przez Skarb Państwa posiadanymi akcjami PZU. Konsekwencją takiego postanowienia może być uzyskanie niższej ceny za akcje PZU S.A., które mają być zaoferowane przez Skarb Państwa w ofercie publicznej w porównaniu do ceny możliwej do uzyskania bez w/w ograniczenia.

5.4. Inne uwagi

Umowa zawiera ponadto szereg błędów i pomyłek o różnym charakterze. Ważniejsze z nich:

- 1) Art. 11 par. 12 i 13 umowy umożliwia firmom Eureko B.V. i BIG BG S.A., działającym jako dwie Strony umowy, zmienić zawartą umowę oraz załączniki do umowy, odstąpić lub wypowiedzieć umowę bez uzyskania zgody Skarbu Państwa, co może narazić Skarb Państwa na poważne konsekwencje w przypadku wykorzystania tych zapisów przez Kupujących.
- 2) Art. 1 par.1 umowy wskazuje, że umowa ta jest umową zobowiązującą do sprzedaży w rozumieniu art. 389 kc, o czym świadczy m. in. stwierdzenie, że zakup akcji ma się odbyć w dniu wykonania umowy, tj. 10 listopada 1999 roku i na ten dzień została określona cena akcji, gdy tymczasem z tytułu umowy i dalszej jej treści wynika inny zamiar stron (vide opinia Biura Studiów i Ekspertyz Kancelarii Sejmu z dnia 23.05.2005 roku).
- 3) W załączonym do umowy wypisie z Rejestru Handlowego Izby Handlowo – Przemysłowej dla Amsterdamu z dnia 19.10.1999 roku firmy Eureko B.V. wpisano: „Opis prowadzonej działalności - patrz wyciąg holenderski”. Do umowy nie załączono jednak wyciągu holenderskiego. Niedopatrzenie w tej sprawie wydaje się być niedopuszczalne, tym bardziej że w umowie nie zawarto oświadczenia Eureko B.V. odnośnie działalności prowadzonej przez tę Spółkę.
- 4) Poszczególne strony umowy i załączników nie zostały parafowane co powoduje możliwość ewentualnej ich zamiany. W załącznikach nr nr 3, 4, 5, 7 i 8 brak jest nawet numeracji stron, a także paraf na poszczególnych stronach oraz podpisów na ostatniej stronie. Błędy dostrzeżono także w spisie treści, w którym nie ujęto strony nr 4 (załączniki) i strony nr 5 (preambuła) oraz pomyłono tytuł paragrafu 2 (art. 1).

5.5. Podsumowanie

Przedmiotowa umowa zawiera szereg zapisów, które należy uznać za niekorzystne z punktu widzenia interesów Skarbu Państwa. Nie można wykluczyć, że Minister Skarbu Państwa p. Emil Wąsacz podpisując umowę naruszył decyzję Rady Ministrów z dnia 18.03.1999 roku poprzez przyznanie Kupującym dodatkowych uprawnień, omówionych wyżej.

W umowie występują także błędy formalne i prawne, stwierdza się również wysoką niestaranność w przygotowaniu umowy. Wskazuje to na brak kontroli ze strony Departamentu Prawnego MSP nad przygotowaniem przedmiotowej umowy przez podwykonawcę doradcy – firmę prawniczą Weil, Gotshal & Manges, która była odpowiedzialna za stronę prawną transakcji i zapisy formalno – prawne umowy sprzedaży. Nie można przy tym wykluczyć, że osoby odpowiedzialne za przygotowanie i podpisanie umowy ze strony Sprzedającego, które dopuściły do w/w niekorzystnych zapisów, działały celowo w interesie Kupujących.

6. Umowa Dodatkowa z dnia 3.04.2001 roku do umowy Sprzedaży Akcji PZU S.A.

6.1. Ustalenia

W umowie dodatkowej z dnia 3.04.2001 roku Skarb Państwa zobowiązał się sprzedać firmie Eureko B.V. 21 % akcji PZU S.A. podczas IPO (Pierwsza Oferta Publiczna). Zgodnie z tą umową cena za akcje zostanie ustalona jako wyższa z następujących kwot: cena zakupu zgodnie z Umową Sprzedaży z 1999 roku lub cena, po której akcje oferowane będą inwestorom instytucjonalnym w ramach IPO. Ponadto Sprzedający wyraził w umowie zgodę na zbycie przez BIG BG Inwestycje S.A. posiadanych 10 % akcji PZU S.A. na rzecz Eureko B.V. przed IPO.

Jak ustalono, Minister Skarbu Państwa p. Aldona Kamela – Sowińska podpisując w/w umowę dodatkową nie posiadała zgody Rady Ministrów na sprzedaż dodatkowych 21 % akcji PZU S.A. na rzecz Eureko B.V. Jak wynika z zeznania p. Minister Aldony Kameli – Sowińskiej złożonego przed Komisją, poinformowała ona premiera, że w/w działanie nastąpiło w ramach uchwały podjętej w 1999 roku przez Radę Ministrów. Ponadto oświadczyła, że dopiero 25 sierpnia złożyła na Radę Ministrów projekt pełnej struktury kapitału „tak zgodnie z regułami, jak to się zwykle przy ofercie publicznej robi”. Brak jest informacji, aby Premier Jerzy Buzek uznał w/w działania za przekraczające konstytucyjne uprawnienia Ministra Skarbu Państwa.

Jak wynika z umowy Nr MSP/DFSP/139/FP/2001 zawartej przez Ministra Skarbu Państwa z firmą Altheimer & Gray Polska Sp. z o.o. opracowanie umowy dodatkowej zostało zlecone tej

firmie, przy czym umowę z doradcą w tej sprawie podpisano dopiero 19.04.2001 roku, a więc już po zawarciu umowy dodatkowej z dnia 3.04.2001 roku. Fakt ten może budzić zdziwienie, tym bardziej, że jak wynika z ustaleń NIK, w dniu 3.04.2001 roku MSP zwróciło się do Altheimer & Gray o opinię w sprawie projektu umowy dodatkowej do umowy sprzedaży akcji PZU S.A. z dnia 5.11.1999 roku. W odpowiedzi z dnia 3.04.2001 roku firma Altheimer & Gray poinformowała, że nie zgłasza innych uwag i zastrzeżeń natury prawnej do przedstawionego projektu, poza uwagami porządkowymi i terminologicznymi przekazanymi Dyrektorowi DSSiIF telefonicznie. Korespondencja ta może świadczyć o tym, że firma ta w rzeczywistości nie opracowywała w/w projektu umowy dodatkowej, natomiast umowa z dnia 19.04.2001 roku w tym zakresie była niezgodna ze stanem faktycznym. Należy dodać, że na pytanie Komisji, czy to BIG Bank Inwestycje przygotowywał tę umowę, Minister Aldona Kamela-Sowińska stwierdziła: „Nie. Na pewno był to zespół, w którym byli reprezentanci Ministerstwa Skarbu, departamentu spółek strategicznych i reprezentanci inwestora.”.

6.2. Podsumowanie

Podpisana umowa dodatkowa gwarantuje Eureko B.V. nabycie od Skarbu Państwa dodatkowych 21 % akcji PZU S.A. w ramach IPO. Wyrażając zgodę na sprzedaż Eureko B.V. 21 % akcji PZU S.A. należących do Skarbu Państwa oraz jednocześnie zezwalając na sprzedaż tej Spółce przez BIG BG Inwestycje 10 % akcji PZU S.A., Minister Skarbu Państwa umożliwił firmie Eureko B.V. objęcie łącznie 51 % akcji PZU S.A. i tym samym przejęcie kontroli kapitałowej nad Spółką.

Cena sprzedaży 21 % akcji PZU należących do Skarbu Państwa została ustalona w dwóch wariantach, przy czym oba warianty ocenia się jako niekorzystne dla Skarbu Państwa. Wynika to z następujących przyczyn:

- a) cena zakupu zgodnie z Umową Sprzedaży z 1999 roku – jest zaniżona, albowiem nie uwzględnia niepodzielonych zysków za lata 1999–2000, które wynoszą ponad 1 miliard zł, nie ujmuje możliwego wzrostu wartości rynkowej Spółki z powodu osiągania wyników wyższych niż zakładano w 1999 r., a także brak w niej premii za przejęcie kontroli nad Spółką,

- b) cena, po której akcje oferowane będą inwestorom instytucjonalnym w ramach IPO - także jest niekorzystna dla Skarbu Państwa, gdyż jak wynika z prospektu emisyjnego PZU S.A., Skarb Państwa zamierza przeznaczyć dla inwestorów instytucjonalnych w ramach IPO tylko od 2 do 7% akcji PZU S.A. Tak relatywnie mała ilość zaoferowanych akcji, szczególnie w wobec istnienia większościowego inwestora, posiadającego ponad 50 % akcji, będzie niekorzystnie wpływać na decyzje pozostałych inwestorów odnośnie ceny ich zakupu. Zwraca na to uwagę doradca MSP w prospekcie emisyjnym w rozdziale dotyczącym ryzyk wynikających dla inwestora, gdzie pisze o możliwym konflikcie interesów między głównymi akcjonariuszami a pozostałymi akcjonariuszami spowodowanym wysoką dominacją Konsorcjum - przekraczającą 50 %, a także o niekorzystnym dla mniejszościowych inwestorów brakiem możliwości sprzedaży akcji na warunkach, jakie stwarza wezwanie do sprzedaży akcji. Ponadto pakiet od 2 do 7% akcji PZU S.A. nie uwzględni również premii za kontrolę, którą powinno zapłacić Eureko B.V. Skarbowi Państwa obejmując łącznie 51 % akcji.

Zwraca też uwagę znaczna ilość błędów i pomyłek w przedmiotowej umowie, co może świadczyć o braku właściwego nadzoru nad jej przygotowaniem oraz kompetencji osób zaangażowanych w jej sporządzenie.

7. Druga Umowa Dodatkowa z 4.10.2001 roku do umowy Sprzedaży Akcji PZU S.A.

W drugiej umowie dodatkowej z dnia 4.10.2001 roku Skarb Państwa ponownie zobowiązał się sprzedać firmie Eureko B.V. 21 % akcji PZU S.A. Ustalona cena sprzedaży za jedną akcję wynosi 153 zł, i jest wyższa o 31 % od ceny sprzedaży ustalonej w umowie z 5.11.1999 roku, wynoszącej 116,50 zł.

Omawiana umowa nie weszła w życie z powodu nie uzyskania przez Eureko B.V. wymaganej zgody Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w wyznaczonym terminie i została wypowiedziana przez Ministra Skarbu Państwa.

8. Projekt ugody z Eureko B.V.

Propozycje zawarte w negocjowanym projekcie ugody ocenić należy jako możliwą ukrytą kontynuację zamiaru przekazania Eureko B.V. pełnej kontroli nad PZU S.A. na warunkach

cenowych korzystnych dla Eureko, przy jednoczesnej próbie wprowadzenia w błąd Skarbu Państwa. Świadczy o tym np. zapis, że Eureko B.V. będzie mogło przekroczyć poziom 40 % w akcjonariacie PZU S.A. i nabyć dodatkowe akcje do poziomu 50 % w przypadku gdy nabędzie akcje od Skarbu Państwa w bezpośredniej transakcji wykonującej klauzulę pierwokupu i jeśli w wyniku tej transakcji będzie posiadało więcej niż 50 % udziału.

9. Inwestor branżowy

W 1999 roku zarówno BIG Bank Gdański S.A. jak i Eureko B.V. nie były podmiotami prowadzącymi działalność ubezpieczeniową, a więc nie spełniały warunku, o jakim mowa w uchwale Rady Ministrów RP z dnia 18.03.1999 roku. Zgodnie z tą uchwałą Rada Ministrów wyraziła zgodę na sprzedaż 30 % akcji PZU S.A. inwestorowi branżowemu lub grupie inwestorów z udziałem inwestora branżowego.

Jak wynika ze statutu firmy Eureko B.V., cele działania tej Spółki nie pozostają w bezpośrednim związku z działalnością ubezpieczeniową. Z informacji przekazanej przez Komisję Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych wynika, że Eureko B.V. nie posiada też zezwolenia na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej (pismo KNUiFE z dnia 5.04.2005 roku). Pomocna dla oceny skali działania Eureko B.V. może być informacja zawarta w wypisie przedłożonym przez tę firmę z Rejestru Handlowego Izby Handlowo – Przemysłowej dla Amsterdamu z 19.10.1999 r., zgodnie z którym Eureko B.V. zatrudniała 26 pracowników.

10. Środki własne inwestorów na nabycie akcji PZU S.A.

Jak ustalono, BIG Bank Gdański S.A. oraz Eureko B.V., tj. firmy które nabyły 30 % akcji PZU S.A. od Skarbu Państwa nie posiadały w dniu 5.11.1999 roku, tj. w dniu zawarcia umowy sprzedaży akcji PZU S.A. wymaganych ustawą o działalności ubezpieczeniowej własnych środków na zakup akcji PZU S.A. BIG BG S.A. sfinansował zakup ze środków BIG BG Inwestycje. Natomiast kapitał Eureko B.V. został podwyższony do odpowiedniej wysokości dopiero w dniu 8.11.1999 roku, a więc 3 dni po podpisaniu umowy sprzedaży akcji PZU S.A. W świetle powyższego łączne i solidarne oświadczenia złożone przez Kupujących w umowie z dnia 5.11.1999 roku (art. 4 par.1 i 2), m. in. że umowa ta została zawarta przez Kupujących zgodnie z obowiązującym prawem oraz że podpisanie umowy nie będzie

stanowiąc naruszenia jakiegokolwiek ustawy wiążącej dla któregokolwiek z Kupujących, nie były zgodne ze stanem faktycznym.

Należy dodać, że w czasie przesłuchania przed Komisją prof. Leszek Balcerowicz, były Minister Finansów i Wicepremier, a obecnie Prezes NBP prezentował stanowisko, że procedury związane z prywatyzacją PZU S.A. nie zostały naruszone, co w świetle ustaleń Komisji należy ocenić jako możliwą próbę wprowadzenia w błąd Komisji i ukrycia faktów świadczących o błędnych decyzjach w przedmiotowej sprawie. Jak wynika z ustaleń Komisji, w czasie kierowania przez prof. L. Balcerowicza Ministerstwem Finansów mogło dojść do rażącego niedopełnienia procedur, m. in. poprzez niewykonanie oceny wpływu podjętych decyzji o sprzedaży akcji PZU S.A. na bezpieczeństwo finansowe państwa, do czego Minister Finansów był ustawowo zobowiązany.

11. Inne ustalenia

11.1. Naruszenia ustaw i procedur

Ocenia się, że w procesie prywatyzacji PZU S.A. doszło do naruszenia szeregu przepisów i procedur, w szczególności ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, ustawy o zamówieniach publicznych, ustawy o działalności ubezpieczeniowej, ustawy prawo bankowe i ustawy o rachunkowości.

11.2. Pomoc udzielana Eureko B.V. w uzyskiwaniu zezwoleń

Komisja ustaliła, że firma Eureko B.V. korzystała z pomocy funkcjonariuszy państwowych przy uzyskiwaniu zezwoleń. Dotyczy to:

- zobowiązania się Ministra Skarbu Państwa p. Emila Wąsacza do popierania starań Eureko B.V. zmierzających do otrzymania zgody Ministra Finansów na nabycie akcji pozwalających na przekroczenie 25 % głosów, a w przypadku art. 5 – 50 % głosów na WZA PZU S.A. (umowa z dnia 5.11.1999 roku),
- zobowiązania się Minister Skarbu Państwa p. Aldony Kameli – Sowińskiej w imieniu Skarbu Państwa do pomocy firmie Eureko w jej staraniach o otrzymanie zezwolenia Ministra Finansów na to, aby Eureko stało się 51 % akcjonariuszem w PZU (umowa dodatkowa z dnia 3.04.2001 r.),

- interwencji Premiera p. Jerzego Buzka u Ministra Finansów p. H. Wasilewskiej – Trenkner w celu przyspieszenia wydania zgody dla Eureko B.V. na zakup akcji PZU (zeznanie p. min. Wiesława Kaczmarka).

11.3. Brak właściwej kontroli ze strony Najwyższej Izby Kontroli nad procesem prywatyzacji PZU S.A.

NIK nie ujawniła większości naruszeń prawa i procedur, a także zaistniałych nieprawidłowości w procesie prywatyzacji PZU S.A. Wnioski pokontrolne NIK koncentrowały się na sprawach drugorzędnych lub mało istotnych, przy czym część z nich była błędna merytorycznie. Np. w wystąpieniu pokontrolnym z 27.09.2000 roku NIK stwierdziła: „sposób wykonania wyceny PZU S.A. przez Doradcę prywatyzacyjnego nie budzi zastrzeżeń, zarówno, co do poprawności przyjętej metody, jak też rzetelności opracowania, a wybór metod wyceny został dokonany zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 3.06.1997 roku (...)”. W świetle przedstawionych w niniejszym raporcie ustaleń odnośnie nieprawidłowości związanych z wyceną PZU S.A., cytowana opinia NIK w tej sprawie wskazuje na rażący brak rzetelności osób przeprowadzających kontrolę PZU z ramienia tej instytucji lub na zamierzone działania niezgodne z interesem Skarbu Państwa.

11.4. Działania Ministra Sprawiedliwości

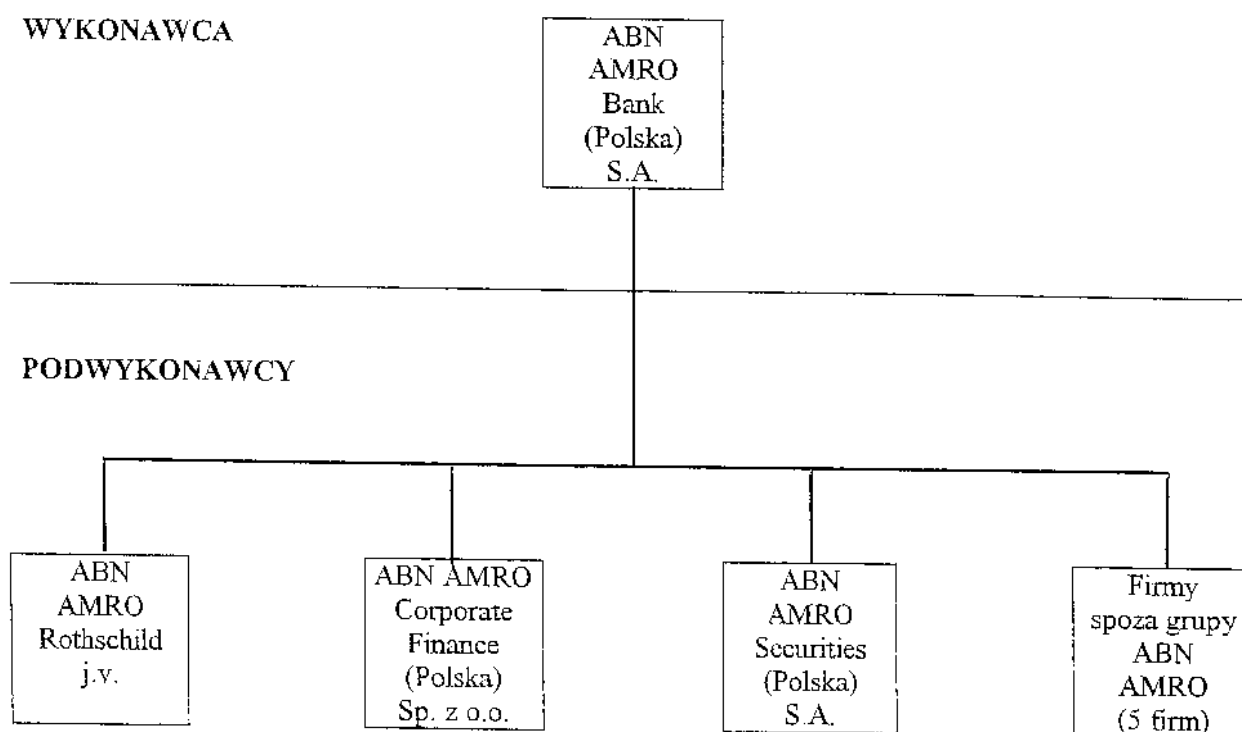
Szybka i właściwa reakcja ze strony Ministra Sprawiedliwości na liczne informacje i zawiadomienia o nieprawidłowościach powstałych w I etapie prywatyzacji PZU S.A., która nie nastąpiła, mogłaby zapobiec podpisaniu umów dodatkowych do umowy sprzedaży akcji PZU S.A., stanowiących obecnie podstawę roszczeń Eureko B.V. wobec Skarbu Państwa. Należy zaznaczyć, że Minister Sprawiedliwości prof. Lech Kaczyński nawet nie podjął postępowania wyjaśniającego w sprawie niezgodności z prawem procesu prywatyzacji PZU.

11.5 Obsługa prawna procesu prywatyzacji PZU oraz ochrona informacji poufnych

Poważne zastrzeżenia budzi jakość obsługi prawnej prywatyzacji PZU S.A. przez doradcę prawnego - firmę Weil, Gotschal & Menges a także prawników z MSP. Stwierdza się też możliwość braku wystarczającej ochrony informacji dotyczących PZU S.A. w procesie

prywatyzacji tej Spółki m. in. w wyniku stworzenia przez ABN AMRO nieformalnej struktury doradczej, omówionej w raporcie.

**Organizacja ABN AMRO Bank (Polska) S.A.
która miała doradzać
Ministrowi Skarbu Państwa w sprawie prywatyzacji PZU S.A.
(wg oferty z dnia 6.07.1998 roku)**

**Zaangażowanie osób z grupy ABN AMRO w proces prywatyzacji PZU S.A.
w latach 1998 – 2001 i możliwe relacje pomiędzy podmiotami z tej grupy
w związku z prywatyzacją PZU S.A.**

